

Møte mandag den 7. desember kl. 12

President: **Kirsti Kollle Grøndahl**

Dagsorden (nr. 28):

1. Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 1999 vedkommende rammeområde 14, enkelte kapitler under Finans- og tolldepartementet (Budsjett-innst. S. nr. 10 (1998-99), jf. St.prp. nr. 1 (1998-99))
2. Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om embetsutnemningar m.m. 1. juli 1997 – 30. juni 1998 (Innst. S. nr. 34 (1998-99), jf. St.meld. nr. 6 (1998-99))
3. Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om svar på forslag oversendt fra Stortinget uten realitetsvotering til Regjeringen 1. halvår 1998 (Innst. S. nr. 35 (1998-99), jf. Dokument nr. 7A (1998-99))
4. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 1999 vedkommende Olje- og energidepartementet og Miljøverndepartementet (Budsjett-innst. S. nr. 9 (1998-99), jf. St.prp. nr. 1 (1998-99) og St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 12 (1998-99))
5. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om endringer på statsbudsjettet for 1998 under kapitler administrert av Miljøverndepartementet (Innst. S. nr. 52 (1998-99), jf. St.prp. nr. 11 (1998-99))
6. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om endringer på statsbudsjettet for 1998 under kapitler administrert av Olje- og energidepartementet (Innst. S. nr. 51 (1998-99), jf. St.prp. nr. 23 (1998-99))
7. Referat

Presidenten: Følgende innkalte vararepresentanter har tatt sete:

For Akershus fylke: *Rikke Lind*

For Buskerud fylke: *Frank Willy Larsen*

For Oppland fylke: *Kjell Ivar Fossnes*

For Østfold fylke: *Morten Olsen*

Fra Senterpartiets stortingsgruppe foreligger søknad om velferdspermisjon for representanten *Jørgen Holte* fra og med mandag 7. desember til og med fredag 11. desember.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknaden behandles straks og innvilges.
2. Vararepresentanten, *Eli Sollied Øveraas*, innkalles for å møte i permisjonstiden.

Presidenten: Med hjemmel i forretningsordenens § 26 fjerde ledd, vil presidenten foreslå at det oppsatte ukeprogram for inneværende uke endres med hensyn til dagens og kveldens møteplan, slik at det i kveld, mandag 7. desember etter stortingsmøtets slutt, settes referatmøte i Odelstinget.

– Ingen innvendinger er kommet mot presidentens forslag, og det anses vedtatt.

Statsråd **Gudmund Restad** overbrakte 1 kgl. proposisjon (se under Referat).

Presidenten: Før sakene tas opp til behandling, vil presidenten foreslå at Stortinget fraviker bestemmelsen i forretningsordenens § 43 første ledd og foretar samlet votering etter at sakene nr. 1-3 på dagens kart er ferdigbehandlet, og deretter samlet over sakene nr. 4-6 ved slutten av dagens møte.

– Ingen innvendinger er kommet mot presidentens forslag, og det anses vedtatt.

Til representantenes orientering vil presidenten meddele at Budsjett-innst. S. nr. 9 for 1998-99 fra energi- og miljøkomiteen, ikke foreligger i trykt utgave. Den endelige utgaven vil bli omdelt i løpet av ettermiddagens møte.

Sak nr. 1

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 1999 vedkommende rammeområde 14, enkelte kapitler under Finans- og tolldepartementet (Budsjett-innst. S. nr. 10 (1998-99), jf. St.prp. nr. 1 (1998-99))

Jørgen Kosmo (A) (komiteens leder): Bare noen korte merknader i forbindelse med budsjettet for rammeområde 14, som er det budsjettet som gjelder Stortinget med de underliggende enheter Riksrevisjonen, Kontrollutvalget for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste og Stortingets ombudsmann for forvaltningen.

La meg først få lov til å rette opp en liten feil. Det er på side 2 i første spalte nest siste avsnitt. Der står det:

«For Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste er det foreslått bevilget kr 2 300 000, hvilket innebærer en reduksjon ...»

Det skal ikke stå «*reduksjon*»; det er en *økning* i forhold til bevilget beløp for 1998 på 4,7 pst. som det skal justeres med for å få dette i takt med prisstigningen.

Det er for øvrig den eneste budsjettposten som har den økningen, alle de andre budsjettposter har stort sett en økning som er større enn den normale kostnadsutviklingen. Det har sammenheng med at det har skjedd mye, særlig innenfor Stortinget og Stortingets administrasjon, men også innenfor Riksrevisjonen, som har gjort at det i de senere år har vært en formidabel vekst i disse institusjoners budsjetter – da sett i relasjon til de budsjettstørrelser vi her snakker om.

Det er ikke tvil om at den utbyggingen som har skjedd i Stortingets administrasjon de senere år, har vært med på å gjøre arbeidsvilkårene for stortingsrepresentantene betydelig bedre, særlig i tilknytning til komitearbeidene. Spesielt har omleggingen til nye budsjettssystemer gjort at man innenfor Stortingets administrasjon har vært nødt til å være spesielt årvåken med hensyn til å kunne tilby et bedre apparat til oppfølging for komiteene, da spesielt fi-

nanskomiteen. Men dette har også kommet de andre komiteene til nytte.

Det er imidlertid grunn til å understreke at det nok vil være noen i Stortinget som er av den oppfatning at noe mer av denne økningen burde kommet på de enkelte politiske partiers sekretariater, fordi mange stortingsrepresentanter har vel så god hjelp og støtte i sine partigrupper i sitt daglige arbeid, som ikke alltid er relatert til komiteearbeidet. Det vil nok derfor være behov for at vi i de årene som kommer, kanskje også er litt opptatt av å diskutere hvordan ressursene innenfor det støtteapparat som tilbys til stortingsrepresentantene, egentlig skal fordeles, for det er jo det det i og for seg går på. Det budsjett som settes opp for Stortinget og Stortingets administrasjon, skal primært være slik at stortingsrepresentantene skal være i stand til å gjøre en best mulig jobb på de områdene som man er satt til å forvalte, og selvsagt også pleie den nødvendige kontakt med befolkningen, som er Stortingets foresatte på mange måter.

Utover dette er det grunn til å understreke at den byggeaktivitet og de materielle investeringer som Stortinget helt nødvendig foretar, nok vil minske i de årene som kommer. Det vil da være en mulighet for at man på et så bredt grunnlag som mulig foretar en omfattende diskusjon om de videre satsingsområdene.

Når det gjelder Riksrevisjonens område, har også denne sektoren en forholdsvis stor vekst. Det har sammenheng med at Riksrevisjonen i henhold til bestemmelser fattet av Stortinget i stor grad utvider sitt arbeidsområde når det gjelder dette med forvaltningsrevisjon. Det er grunn til å understreke at det ikke har vært noen samlet debatt i Stortinget om hvor langt man skal drive kontrollvirksomheten fra Stortingets side. Det er nok behov for at man på sikt har en mer gjennomgående diskusjon om hvilke krav man skal stille til Riksrevisjonen, og hvilke krav man skal stille fra Stortinget selv når det gjelder detaljeringsgraden i utnyttelse av Stortingets kontrollfunksjoner. Fra tid til annen vil det være behov for mer generelle diskusjoner angående dette, fordi det lett kan oppfattes som om Stortinget på mange måter griper inn i det som er Regjeringens og forvaltningens arbeidsområde. Likevel er Stortingets kontrollfunksjon en viktig del av Stortingets arbeid, og vi må være opptatt av hvordan vi skal få gjort dette så seriøst og ordentlig som mulig.

Riksrevisjonen forbereder en ny lov om revisjonsaktiviteten, og det vil da bli mulig for Stortinget å komme tilbake til en generell diskusjon om Riksrevisjonens arbeidsområder og arbeidsmetoder når man skal behandle denne loven. Jeg ser fram til at Stortinget ved den anledning kan ta en generell debatt som ikke bare berører selve lovarbeidet rundt dette med revisjon, men som også berører omfanget og graden av detaljering i den revisjons- og kontrollvirksomhet som skal foretas.

Med disse ord vil jeg på vegne av komiteen få anbefale Stortinget å slutte seg til de tilrådingene som komiteen har gjort vedkommende rammeområde 14.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, se nedenfor)

S a k n r . 2

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om embetsutnemningar m.m. 1. juli 1997 – 30. juni 1998 (Innst. S. nr. 34 (1998-99), jf. St.meld. nr. 6 (1998-99))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet til sak nr. 2. (Votering, se side 779)

S a k n r . 3

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om svar på forslag oversendt fra Stortinget uten realitetsvotering til Regjeringen 1. halvår 1998 (Innst. S. nr. 35 (1998-99), jf. Dokument nr. 7A (1998-99))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet til sak nr. 3. (Votering, se side 779)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Da er vi klare for votering i sakene nr. 1-3 på dagens kart.

Votering i sak nr. 1

Komiteen hadde innstillet:

På statsbudsjettet for 1999 bevilges under:

U t g i f t

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
41		Stortinget (jf. kap. 3041)		
	1	Driftsutgifter, kan nyttes under post 70	418 842 000	
	31	Utbedring og fornyelse av tekniske installasjoner, kan overføres	7 060 000	
	32	Kjøp av leiligheter, kan overføres	1 500 000	
	45	Større utstyrskaffelser og vedlikehold, kan overføres	40 780 000	
	70	Tilskudd til partigruppene	21 300 000	
43		Stortingets ombudsmann for forvaltningen (jf. kap. 3043)		
		Driftsutgifter	20 563 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
44		Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste		
	1	Driftsutgifter	2 300 000	
51		Riksrevisjonen (jf. kap. 3051)		
	1	Driftsutgifter	218 823 000	
		Totale utgifter		731 168 000

I n n t e k t

3041		Stortinget (jf. kap. 41)		
	1	Salgsinntekter	3 520 000	
	3	Leieinntekter	1 209 000	
3051		Riksrevisjonen (jf. kap. 51)		
	3	Kantinesalg	800 000	
	4	Salg av revisjonsveiledning m.v.	80 000	
		Totale inntekter		5 609 000

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstillet:

St. meld. nr. 6 (1998-99) – Embetsutnemningar m.m. 1. juli 1997 – 30. juni 1998 – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 3

Komiteen hadde innstillet:

Dokument nr. 7A (1998-99) – Svar på forslag oversendt fra Stortinget uten realitetsvotering til Regjeringen 1. halvår 1998 – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Da er voteringen i sakene nr. 1-3 avsluttet, og vi går over til å behandle de resterende sakene på dagens kart.

Etter ønske fra energi- og miljøkomiteen vil presidenten foreslå at sakene nr. 4-6 behandles under ett – og anser dette vedtatt.

S a k n r . 4

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 1999 vedkommende Olje- og energidepartementet og Miljøverndepartementet (Budsjett-innst. S. nr. 9 (1998-99), jf. St.prp. nr. 1 (1998-99) og St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 12 (1998-99))

S a k n r . 5

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om endringer på statsbudsjettet for 1998 under kapitler administrert av Miljøverndepartementet (Innst. S. nr. 52 (1998-99), jf. St.prp. nr. 11 (1998-99))

S a k n r . 6

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om endringer på statsbudsjettet for 1998 under kapitler administrert av Olje- og energidepartementet (Innst. S. nr. 51 (1998-99), jf. St.prp. nr. 23 (1998-99))

Presidenten: Etter ønske fra energi- og miljøkomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 1 time og 50 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 35 minutter, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Høyre 15 minutter hver, Senterpartiet 10 minutter, Sosialistisk Venstreparti 5 minutter, Venstre 10 minutter og Tverrpolitisk Folkevalgte 5 minutter.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg av hovedtalerne fra hver av partigruppene, og fem replikker med svar etter innlegg av medlemmer av Regjeringen.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Dette anses vedtatt.

Jens Stoltenberg (A) (komiteens leder): Av innstillingen til Miljøverndepartementets budsjett fremgår det at det bare er mindre forskjeller mellom flertallets og mindretallets forslag. Dette henger dels sammen med det nye budsjettssystemet, som innebærer at det fastsettes absolute rammer for de ulike utgiftsområder, dels er det et uttrykk for at det faktisk er stor enighet om de viktigste prioriteringene innenfor Miljøverndepartementets budsjett. Enigheten er dermed også et uttrykk for at Arbeid-

derpartiet ikke først og fremst er kritisk til det Regjeringspartiet gjør i miljøpolitikken. Vår kritikk handler først og fremst om hva den ikke gjør.

Det er nå over ett år siden sentrumspartiene overtok regjeringmakten. Siden den gang har vi selvsagt fått budsjettet, men ellers har vi bare fått én sak av betydning til behandling i Stortinget. Det er stortingsmeldingen om oppfølging av Kyotoprotokollen, der Regjeringen valgte å videreføre hovedlinjene i norsk klimapolitikk. Utover en mindre sak om skips sjødyktighet har ikke Regjeringen fremmet en eneste sak, ikke et eneste forslag for Stortinget på miljøområdet. Saker som er varslet, er utsatt. For eksempel lovet statsråd Fjellanger en rekke ganger en større rapport, en større gjennomgang av rikets miljøtilstand, som skulle legges fram nå i høst. Den har ikke kommet, og vil så vidt jeg nå forstår, ikke komme før neste høst. Foreløpig er det heller ikke varslet noen nye saker fra Miljøverndepartementet på miljøområdet i vårsesjonen.

Vi har dårlig tid i miljøkampen, men Regjeringen ser ut til å ha svært god tid. Flertallet i Stortingets energi- og miljøkomite er mer utålmodig enn Regjeringen når det gjelder fremdriften i miljøarbeidet, derfor pålegger komiteen Regjeringen å fremme en egen stortingsmelding om friluftsliv. Å sikre friluftslivet og allmennhetens adgang til natur- og friluftsområder er en viktig miljøsak, og vi vet at friluftsområdene er under press, ikke minst i mange av storbyområdene. Det er mange år siden vi hadde en helhetlig gjennomgang for å sikre friluftinteressene, derfor er det på tide at vi nå får en ny slik gjennomgang.

Vi har mange uløste miljøproblemer her hjemme, men langt mer alvorlig er de store miljøproblemene vi har i våre nærområder.

Atomforurensningene og miljøproblemene i Russland og de østeuropeiske landene er en av de største miljømessige og sikkerhetspolitiske utfordringene vi står overfor i dag. Situasjonen i våre nærområder, og særlig i Nordvest-Russland, er preget av en omfattende atomvirksomhet både sivilt og militært, med store mengder radioaktivt avfall uten tilfredsstillende lagringsforhold, utrangerte ubåter som venter på opphogging, og atomkraftverk i en slik tilstand at vi aller helst hadde sett dem stengt. Dette fikk energi- og miljøkomiteen førstehåndskunnskap om da komiteen besøkte Kola og Arkhangelsk tidligere i høst.

Den geografiske nærheten til problemene gjør at Norge har et spesielt ansvar for å bidra til å bedre atomsikkerheten og redusere faren for forurensning. Desto mer alvorlig er det at sentrumspartiene, Høyre og Fremskrittspartiet nå vedtar dramatiske kutt i bevilgningene til samarbeidet med nærområdene i Sentral- og Øst-Europa.

I fjor ble det bevilget 428 mill. kr til miljøtiltak og andre samarbeidstiltak med Øst-Europa og Russland. Nå foreslår Høyre, Fremskrittspartiet og regjeringspartiene å redusere denne bevilgningen til 55 mill. kr for 1999. I noen grad kan denne reduksjonen forklare med manglende fremdrift i prosjekter, men kuttet er så stort at Regjeringen selv innrømmer i brev til Stortinget at det vil føre til en reell reduksjon i innsatsen i 1999.

Det kan få store konsekvenser bl.a. for arbeidet med atomsikkerhet i Nordvest-Russland. Det handler om solidaritet med våre naboer i nord. De enorme miljøproblemene på Kolahalvøya er en trussel både for lokalbefolkningen og for regionen, derfor må innsatsen trappes opp, ikke ned.

I dag morges ble olje fra Nordsjøen solgt for litt over 70 kr pr. fat. I nasjonalbudsjettet har Regjeringen basert seg på en oljepris på 110 kr pr. fat. Dersom neste års oljepris holder seg på dagens nivå, betyr det at staten taper 30-40 milliarder kr. Dermed har vi enda en gang fått bekreftet at oljeinntektene er svært usikre.

Denne usikkerheten er det forholdsvis lite vi kan gjøre med. Derfor må vi i stedet utforme en politikk som gjør at vi kan håndtere de usikre inntektene. Arbeiderpartiet mener svingningene i oljeinntektene må slå ut i svingende avsetninger til oljefondet, ikke i svingende statlige bevilgninger til velferd.

Men for at oljefondet virkelig skal være en støtdemper mot usikre oljeinntekter, må støtdemperen virke begge veier. Problemet er at mange partier vil at den bare skal brukes en vei. Sentrumspartiene og Fremskrittspartiet ville bruke mer penger da oljeinntektene var høyere enn forutsatt, uten å innse at konsekvensen da måtte bli kutt i statens utgifter til skole, eldreomsorg og helse når inntektene som i dag er lavere enn forutsatt. Fremskrittspartiet mente de uforutsette høye oljeinntektene var som en lottogevinst vi måtte få lov til å bruke. Men hvis de høye oljeinntektene i fjor var som å vinne i Lotto, er dagens lave oljepriser som å tape på travbanen. Også Fremskrittspartiet må forstå at hvis man den ene dagen vinner i Lotto og den andre dagen taper på travbanen, er det lurt å sette til side gevinsten for å dekke tapet.

Petroleumsvirksomheten handler ikke om pengespill. Det handler om forvaltningen av vår felles nasjonalformue, og det handler om å trygge fremtidens pensjoner og fremtidens velferd. Det krever ansvarlighet og forutsigbarhet i den økonomiske politikken.

De lave oljeprisene truer ikke bare statsbudsjettet, de truer også tusenvis av arbeidsplasser i verftsindustrien langs hele kysten. Regjeringen er ikke ansvarlig for de lave oljeprisene, men Regjeringen er ansvarlig for at den kommer med forslag som gjør en vanskelig situasjon enda vanskeligere. Det oljenæringen trenger, er forutsigbare og trygge rammevilkår. I stedet har Regjeringen gått inn for tiltak som skaper usikkerhet og uforutsigbarhet.

I statsbudsjettet foreslo Regjeringen økte skatter, økte avgifter og mer tidkrevende og byråkratisk saksbehandling av utbyggingssøknader. Budsjettbehandlingen her i Stortinget i høst innebærer at alle disse forslagene blir nedstemt. Regjeringen virker helt uanfektet over at den nå taper en rekke forslag den la fram i statsbudsjettet. Så sent som i juni stilte Regjeringen til og med kabinettspørsmål på ett av dem. I juni ville Regjeringen gå av dersom den ikke fikk gjennomslag for en økning i CO₂-avgiften på oljevirkosheten. I november spiller det ingen rolle at den lider nederlag i nøyaktig samme sak, i tillegg til mange andre saker. Det er en prinsippfast prinsipløshet som er ganske enestående.

Det internasjonale oljemarkedet er blant de mest manipulerte og regulerte markeder i verden. Det er to måter å regulere et marked på. Man kan regulere prisen og dermed påvirke volumene, eller man kan regulere volumene og dermed påvirke prisen. I dag foregår det massive inngrep i oljemarkedet fra forbrukerlandenes side. Knappt noen vare er mer skattlagt enn oljen.

Det kan være gode grunner for en slik skattepolitikk, men det er åpenbart at det er å gripe inn i markedet. Spørsmålet om produksjonsregulering fra produsentenes side handler derfor ikke om hvorvidt markedet skal være gjenstand for politisk regulering. Det handler om balansen mellom inngrep fra produsenter og inngrep fra konsumenter.

Norges oljeproduksjon utgjør om lag 4 pst. av verdens totale oljeproduksjon. Likevel har det betydning hva Norge gjør i oljemarkedet.

Vi har flere ganger tidligere innført produksjonsreguleringer i Norge. Fra 1986 til 1989 gjennomførte den daværende arbeiderpartiregjeringen produksjonskutt på 7,5 pst. Arbeiderpartiet støttet også Regjeringens beslutning i mars i år om å innføre en produksjonsbegrensning på 3 pst., eller 100 000 fat pr. dag. Vi mener det er viktig å videreføre denne produksjonsbegrensningen også etter årsskiftet, slik OPEC-landene har vedtatt å gjøre. Arbeiderpartiet støtter derfor en fortsatt produksjonsbegrensning på 100 000 fat pr. dag innover i 1999.

Andre talere fra Arbeiderpartiet vil ta opp andre spørsmål i innstillingen. Jeg tar opp Arbeiderpartiets forslag i innstillingen.

Presidenten: Jens Stoltenberg har tatt opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Øyvind Korsberg (Frp): Under fjorårets budsjettdebatt diskuterte vi også redegjørelsen om klimaforhandlingene i Kyoto. Siden den gang har oljeprisen falt med nesten 50 pst., med alvorlige følger for vår økonomi og tap av arbeidsplasser.

Klimainstituttet CICERO anslår ca. 8 pst. lavere oljepris med Kyoto-avtalen enn uten. Tapene den gangen utgjorde om lag 20 milliarder kr. Mitt spørsmål til Stoltenberg er: Vil representanten Stoltenberg at Norge skal gå inn for å bidra, som følge av Kyoto-avtalen, til ytterligere svekkelse av internasjonal oljepris?

Jens Stoltenberg (A): Det er ikke noe mål for Arbeiderpartiet å redusere oljeprisen produsentene mottar. Hovedpoenget når det gjelder Kyoto-avtalen, er at vi ikke kan si at av hensyn til de norske oljeinntektene kan vi ikke ta klimaproblemene på alvor. Vi er nødt til å gå løs på utslippene av CO₂ for å gjøre noe med miljøproblemene.

Nå er det slik at hvis man har en fornuftig tilnærming til klimaproblemene, vil Norge også på mange måter være en vinner rent økonomisk sett, i tillegg til miljøgevinstene. Det skyldes at f.eks. CO₂-avgiftene i dagsskatt på fossile brensler – er veldig tunge og veldig høye

på olje, mens det er nær null eller ingen skatt på f.eks. kull. Det betyr at hvis man bare fikk en mer rasjonell skattlegging av fossile brensler gjennom at man fikk mer skatt på kull, ville det i hvert fall kunne bidra til at gass styrket sin konkurranseposisjon, og faktisk har også en del analyser vist at olje ville kunne styrke sin konkurranseposisjon. Så det er fullt mulig å forene Norges økonomiske interesser med en fornuftig klimapolitikk.

Jan Tore Sanner (H): Høyre og Arbeiderpartiet er enige om å sikre petroleumssektoren stabile og forutsigbare rammebetingelser. Dette er viktig i en tid hvor det er nødvendig å bedre norsk sokkels konkurransevne. Enigheten har bidratt til at Regjeringen ikke har fått gjennomslag for en rekke forslag som ville ha forverret rammebetingelsene på norsk sokkel. Mitt første spørsmål er om Stoltenberg nå ser behovet for å endre rammebetingelsene i forbedret retning, bl.a. en vurdering av skattenivået for petroleumsselskapene.

Et annet viktig element i rammebetingelsene på norsk sokkel har vært enigheten om å bevare tre uavhengige oljemiljøer på sokkelen: Statoil, Hydro og Saga. Statoil har nå kjøpt seg opp til 20 pst. i Saga, og jeg registrerer at Stoltenberg har tatt dette til etterretning som en forretningsmessig avgjørelse hos Statoil. Men Statoil har i tillegg begrunnet sitt oppkjøp som en strategisk plassering, og det er det mitt spørsmål til Stoltenberg gjelder. Ser Stoltenberg at Statoils oppkjøp i Saga svekker de tre uavhengige miljøene, at Sagas muligheter til å finne andre samarbeidspartnere svekkes ved at det norske statselskap er så tungt inne i det private Saga, og til sist, at vi nå beveger oss i stikk motsatt retning av resten av Europa, hvor man går i retning av privatisering, mens man på norsk sokkel får en utvikling i en mer statskapitalistisk retning ved at det norske statselskapet har gått så tungt inn i det private Saga?

Jens Stoltenberg (A): Det er nødvendig med en løpende vurdering av rammevilkårene for petroleumsindustrien, og det handler om mer enn skatt, det handler også om konsesjonsvilkår og andre spørsmål.

Min hovedvurdering er at vi skal være forsiktig med å justere skattesystemet, både opp og ned. Vi trenger forutsigbarhet, og det betyr at da man for et par år siden hadde veldig høye inntekter fra oljevirkosomheten, var jeg mot å øke skattene. Til gjengjeld vil jeg være litt forsiktig med å redusere dem når inntektene er lave. Vi bør ha et system som er så robust som mulig overfor svingninger. Det betyr selvfølgelig ikke at man skal avvise enhver vurdering; det betyr bare at vi ikke kan justere skattesystemet i takt med oljeprisen, verken opp eller ned.

Når det gjelder Saga, vil jeg si at Arbeiderpartiet er tilhenger av tre uavhengige oljemiljøer i Norge, det har vi gitt uttrykk for i mange sammenhenger. Når det gjelder Statoils oppkjøp, har jeg bare pekt på at først kjøpte Statoil Hydros andel. Regjeringen gav da inntrykk av at her satte man en grense – hit, men ikke lenger. Så kjøpte Statoil 5 pst. til, og så sier Regjeringen at den grensen som var satt til 15 pst., nå er blitt 20 pst. Mitt poeng har

vært at de oppkjøpene Statoil har foretatt, regner jeg med at Statoil har foretatt i samråd med eieren og Regjeringen i henhold til brevveksling som tidligere har funnet sted mellom Statoil og departementet. Det er ikke Arbeiderpartiet som har gitt Statoil lov til først å kjøpe seg opp til 15 pst. og så til 20 pst., det er det Regjeringen som har gjort.

Vår vurdering er at statlig eierskap også i Saga gjennom mange år har bidratt til å sikre Saga en nasjonal forankring, og det å avvise statlig eierskap i Saga kan være det samme som å si at Saga skal bli helt utenlandsk. Og paradoksalt nok er det slik at det statlige eierskapet slik også sentrumsregjeringen nå administrerer det – altså økt statlig eierandel i Saga – bidrar til å sikre Saga på norske hender og dermed også bidrar til å sikre tre ulike og uavhengige norske oljemiljøer.

Lars Rise (KrF): Jeg merket meg at Jens Stoltenberg var misfornøyd med Regjeringens miljøinnsats – det er vel nokså mildt sagt. Jeg så også i Dagbladet i dag en overskrift hvor det stod: «Bråstopp i miljøpolitikken» med den nåværende regjering. «Bråstopp i miljøpolitikken» kunne vel vært en overskrift over Arbeiderpartiets landsmøte, og jeg antar at det også er enkelte representanter som sitter her i salen, som ville være mer enn villig til å bekrefte det.

Jeg skjønner at Jens Stoltenberg har satt seg ned og lest oversikten over saker som er behandlet av Stortinget. Jeg er overrasket over at han bruker antall saker fremmet av Miljøverndepartementet som målestokk på Regjeringens miljøprofil. I Agenda 21 er jo noe av målsettingen at man skal være mer og mer sektorovergripende, og vi vet nå at det er laget miljøhandlingsplaner i samarbeid med Miljøverndepartementet for flere departementer, og at man har gjort mye mer enn det som kommer til uttrykk i antall saker som er sendt til Stortinget. Det overrasker meg at en tidligere statssekretær i Miljøverndepartementet og for så vidt også både næringsminister og finansminister tenker på denne måten om miljø – det må jo dreie seg om noe mer enn det som kommer fra Miljøverndepartementet.

Denne regjeringen har på ett år tatt flere standpunkt til fordel for miljøet enn Arbeiderpartiet har gjort siden Brundtland-kommisjonens rapport kom for ti år siden. Jeg vil nevne en del av disse viktige, store sakene: Regjeringen har sagt nei til utbygging av Øvre Otta. Regjeringen har valgt å lytte til miljøinteressene og foreslått utredning av nullalternativ istedenfor nytt stort skytefelt i Hedmark. Regjeringen foreslo det mest miljøvennlige trasévalget for Lofast. Regjeringen har foreslått økning i elavgiften, den har økt støtten til enøk, og den har lagt fram en overgripende stortingsmelding om oppfølging av Kyotoprotokollen.

Jens Stoltenberg må gjerne fortsette å telle antall saker komiteen får til behandling, men han vet bedre enn å bruke dette som en indikator på Regjeringens miljøprofil.

Jens Stoltenberg (A): Jeg er enig i at antall saker fra Miljøverndepartementet ikke er den eneste målestokken

på om det føres en aktiv miljøpolitikk eller ikke, men det må være lov for opposisjonen å påpeke at det kommer svært få saker, og mer enn det: De sakene som er varslet, kommer ikke. Nå har man gjennom hele våren fra Regjeringen hørt at det ene og det andre miljøspørsmål skulle håndteres nå i høst i forbindelse med den såkalte miljørapporten om rikets tilstand – det ble flere ganger helt konkret lovet av statsråden fra denne talerstolen. Så kommer vi til høsten, og så fremmes ikke forslaget. Da påpeker vi bare at Regjeringen ikke har fulgt opp det den selv lovet. Og en opposisjon som ikke gjør det, gjør ikke jobben sin. Om Regjeringen ikke gjør jobben sin, er det ikke det samme som at vi ikke skal gjøre jobben vår.

Så er jeg enig i at miljøpolitikk dreier seg om flere ting enn det som skjer på Miljøverndepartementets budsjett, og da mener jeg at et av de viktigste områdene er vår innsats for å gjøre noe med miljøproblemene i Nordvest-Russland: svovelutslippene og atomusikkerheten. Og så kutter altså denne regjeringen i de forslagene fra over 400 mill. kr i fjor til i utgangspunktet 100 mill. kr i 1999. Det prøver de i noen grad å begrunne med at det også er gitt tilsagnsfullmakter, og at det ikke er mulig å bruke opp alle pengene. Vel, jeg tror ikke de begrunnelsene er gode nok, Man kan kanskje være med på å vurdere at det ligger noe i den type argumenter. Men så kommer da tillegskuttet, nemlig at man nå halverer på nytt, fra 100 mill. kr. til 55 mill. kr, og da innrømmer Regjeringen i et eget brev at det kommer til å gå ut over aktivitet og virksomheten for miljø og atomsikkerhet bl.a. i Nordvest-Russland. Det å kutte så dramatisk som man nå gjør i innsatsen for miljøvern og atomsikkerhet i Nordvest-Russland, er et alvorlig feilgrep fra denne regjeringens side.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Øyvind Vaksdal (Frp): En fremtidig energipolitikk for Norge må etter Fremskrittspartiets mening basere seg på prinsippene om fri konkurranse mellom energikildene samt langsiktige og forutsigbare rammebetingelser for de næringer som tilbyr energi i markedet. Svake oljepriser den siste tiden gjør det enda mer aktuelt enn noensinne med nytenking og effektivisering innen vår oljenæring. Det er som kjent vanskelig å spå om fremtiden, men det er mye som tyder på at vi neppe kommer tilbake til det nivået vi hadde på oljeprisene tidligere. Norsk sokkels attraktivitet overfor oljeselskapene er svekket, og rasjonalisering og effektivisering vil sammen med stabile og forutsigbare rammebetingelser være avgjørende i fremtiden. Skal vi overleve som oljenasjon, må vi derfor ta svært alvorlig de signalene som kommer fra oljebransjen og markedet.

Regjeringens håndtering av disse spørsmålene det siste året har dessverre virket motsatt. Investeringsutsettelse på sokkelen, kutt i oljeproduksjonen og økning i CO₂-avgiften på sokkelen er alt eksempler på tiltak som svekker norsk sokkels konkurranseposisjon. I Regjeringens forslag til budsjett lå også forslaget om at grensen for forenklet behandling av petroleumsinvesteringer

skulle reduseres fra 5 milliarder kr til 3 milliarder kr. Jeg er imidlertid tilfreds med at et flertall i komiteen bestående av Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Høyre har samlet seg mot dette forslaget. Jeg er også tilfreds med at budsjettforliket med Regjeringen, Fremskrittspartiet og Høyre fjernet – eller rettere sagt reverserte – den økningen i CO₂-avgift på sokkelen som vi fikk i revidert nasjonalbudsjett.

Et annet og viktig spørsmål fra de nasjonale aktører på sokkelen er det politiske miljøets syn på de tre oljemiljøer vi har i dag. Det har hersket bred enighet i denne sal om disse spørsmålene tidligere. Det er imidlertid med en viss forbauselse jeg registrerer at Fremskrittspartiet i merknadene fra komiteen står alene om å uttrykke stor skepsis til Statoils oppkjøp i Saga Petroleum. Oppkjøpet svekker klart de tre oljemiljøene vi har, og øker offentlig eierskap i næringen. Vi forutsetter også i våre merknader at Regjeringen griper inn gjennom Statoils generalforsamling og sørger for at ytterligere oppkjøp ikke finner sted. Nå registrerte jeg i replikkordskiftet mellom representantene Stoltenberg og Sanner at vi fikk en viss avklaring fra Arbeiderpartiet i denne sak. Men jeg vil likevel utfordre de andre partiene til å klargjøre sitt syn på de tre oljemiljøer i løpet av dagens debatt.

Fremskrittspartiet mener vi i langt større grad enn i dag må kunne utnytte våre nasjonale gassressurser på en fornuftig måte. Utbygging av gasskraftverk i Norge vil være et viktig supplement til våre vannkraftressurser. Gasskraften vil være et viktig bidrag til å etterkomme den økte etterspørselen vi har hatt – og har – etter kraft både til industri og private husholdninger. Den økte etterspørselen kommer på tross av stortingsflertallets ønsketenkning om mindre forbruk og håp om å være selvforsynt med fornybar energi i såkalte normalår. Dette har vi i Fremskrittspartiet selvfølgelig ikke vært med på, men snarere advart imot.

Et annet og viktig bidrag til Norge som ledende energinasjon er vår tilgang til fornybar energi i form av vannkraft. Også her har Regjeringen kommet med en del utspill som er med på å svekke både langsiktighet og forutsigbarhet. Et av eksemplene på dette er å fjerne ordningen med refusjon av dokumentavgift for kraftverk. Denne ordningen var et viktig incitament for omstrukturering innen energisektoren, og mange verk er nå midt inne i planleggingsfasen. Vi ville primært forlenge ordningen med ett år utover Regjeringens forslag, slik at vi kunne bruke både gulrot og pisk for å få raske omstruktureringer. Vi konstaterer imidlertid at budsjettforliket med regjeringspartiene, Fremskrittspartiet og Høyre dessverre ikke gav rom for en videreføring av ordningen. Vi har imidlertid fått til en mykere landing for ordningen sammen med Arbeiderpartiet og Høyre, slik at søknadsfristen er forlenget med to måneder utover Regjeringens forslag.

Budsjettforslaget om økt elavgift og fyringsoljeavgift ble til vår store tilfredshet stoppet i budsjettforliket. Dette ville kommet på toppen av de økte overføringskostnadene som er varslet, og spesielt ha rammet de som fra før av har minst.

Så litt til vårt alternative budsjettforslag. Vi har i vårt alternative forslag til statsbudsjett tatt til orde for generelle innsparings- og effektiviseringstiltak innenfor Olje- og energidepartementet, Oljedirektoratet og også i NVEs budsjett. Vi er av den oppfatning at det ligger innsparingspotensialer innenfor disse områder, noe som vi i vårt primære budsjettforslag har overført til andre og for oss viktigere områder. Vi har også kuttet i bevilgningene til introduksjon av ny energiteknologi og bioenergi, da vi mener dette best styres av markedet. Vi har også kuttet bort produksjonsstøtten til vindkraft i tråd med det jeg sa innledningsvis om fri konkurranse mellom energikildene.

På rammeområde 13, Miljøverndepartementet, har vi også i vårt primære forslag kuttet på en del områder og overført penger til for oss viktigere områder. Vi ser klart at det også her ligger store innsparings- og effektiviseringspotensialer. Vi har imidlertid foreslått påplussinger noen steder. Jeg vil spesielt nevne kalking av vassdrag, der vi primært foreslår en økning på 25 mill. kr, men vi havnet til slutt på 10 mill. kr i pluss etter forhandlinger med regjeringspartiene og Høyre. Dette vil imidlertid bli kommentert i et innlegg fra representanten Korsberg senere i dag.

Jeg vil med dette ta opp forslagene nr. 4, 9 og 10 på vegne av Fremskrittspartiet og Høyre.

Presidenten: Representanten Øyvind Vaksdal har tatt opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Jan Johnsen (H): Fremskrittspartiet har hele veien hevdet at å gå inn for eksempelvis Kyoto-avtalen og forsøke å gjøre noe når det gjelder klimagasser, er de ikke så veldig for. Og mitt spørsmål blir derfor til Fremskrittspartiet: På hvilken måte vil de redusere CO₂-tilførselen? Vi er vel stort sett enige om – jeg tror Fremskrittspartiet også er enig i det – at dette er en trussel for bl.a. oppvarmingen. Det foregår jo forskningsprosjekter som er nok så klare med hensyn til det spørsmålet. Men jeg vil gjerne ha et svar på det.

Jeg har også et annet spørsmål, og det gjelder introduksjon av ny teknologi. Her har Fremskrittspartiet kuttet ganske kraftig. Det har for øvrig Høyre også gjort, men ikke til de grader som Fremskrittspartiet har gjort. Er Fremskrittspartiet helt fremmed for at man for å utvikle nye energikilder er avhengig av at det blir introdusert ny teknologi, altså markedsført, og at man har den store bøygen bl.a. innenfor varmpumper?

Øyvind Vaksdal (Frp): Jeg trodde det var kjent for representanten Johnsen at Fremskrittspartiet ikke aksepterer denne CO₂-problematikken at CO₂ skal ha noen innvirkning på det globale klima. Det trodde jeg det var gitt uttrykk for gjentatte ganger fra denne talerstolen, men da vil jeg iallfall slå det endelig fast nå.

Når det gjelder dette med introduksjon av ny teknologi, ønsker vi å overlate dette til markedet. Det trodde jeg også var en sak som Høyre var opptatt av, men Høyre øn-

sker tydeligvis å sprøyte penger inn i dette og subsidierer enkelte former for alternativ energi. Det er vi i Framskrittspartiet sterkt imot.

Hallgeir H. Langeland (SV): Me svarar positivt på utfordringa frå Framstegspartiet når det gjeld dei tre oljemiljøa, for me i SV er også opptekne av å behalda dei.

Så til problematiseringa og litt av det som Vaksdal frå Framstegspartiet kom inn på i sitt innlegg. Vaksdal slår fast det faktumet at det er tre parti, nemleg Høgre, Framstegspartiet og Arbeidarpartiet, som syter for at det er vanskeleg å gjere noko med oljetempoet i Noreg. Kvar gong nokon prøver seg på slike tiltak, tek desse tre partia og gjer noko med det og endrar det slik at Regjeringa ikkje får gjennomslag, og sånn sett medverkar dei til høgt tempo og etter mi meining låge oljeprisar og sjølv sagt dårlegare miljø.

Det er noko eg lurar på i forhold til Framstegspartiet. Framstegspartiet er imot klimaavtalen. Dei har fått gjennomslag for å svekka satsinga på alternativ energi, dei har fått gjennomslag for å avgrensa satsinga på enøk, dei har klart å kutta ca. 70 mill. kr i energibudsjettet, ca. 20 mill. kr i miljøbudsjettet, kutta elavgifta og fyringsoljeavgifta. Mitt spørsmål til Framstegspartiet er: Føler de nå at Stortingets fleirtal er på veg i same retning som Framstegspartiet når det gjeld klimapolitikken, nemleg at det ikkje er noko behov for ein klimaavtale – er det det Framstegspartiet nå har fått gjennomslag for?

Det andre spørsmålet er knytt til kalking, som representanten Vaksdal òg var inne på, eller jeger- og fiskarinteressene. I Hordaland rømde sist fredag 60 000 laks, eller 300-400 tonn. Det viser seg at slike rømmingar har konsekvensar for villaksen, nemleg at lusa bl.a. tek livet av villaksen. Kva er grunnen til at Framstegspartiet, som tydeligvis er oppteken av jeger- og fiskarinteressane, i denne saka vel å ikkje støtta SV sitt forslag om å gå inn og kikka nærmare på konsekvensane ved slike rømmingar?

Øyvind Vaksdal (Frp): Representanten Langeland mener tydeligvis at Framskrittspartiet har fått stort gjennomslag for sitt alternative budsjett. Jeg skulle ønske representanten Langeland hadde hatt rett, men så er dessverre ikke tilfellet. Flertallet er på vei i samme retning som Framskrittspartiets, mente han, men jeg skulle ønske at de var det i større grad. Men jeg ser jo at sakte, men sikkert kommer de etter oss i disse saker, som i tidligere saker. Det er ikke på langt nær så godt som vi skulle ha ønsket.

Når det gjelder kalking, som Langeland var inne på, har det vært en prioritert oppgave for Framskrittspartiet i mange år. Vi har ønsket å sette inn krefter der vi ser pengene kan utnyttes til noe fornuftig. Når det gjelder rømming av fisk, må jeg tilstå at jeg ikke har satt meg helt inn i dette, men jeg regner med at det blir godt ivaretatt av dem som har oppsyn og dem som skal stelle med dette, så jeg ser ikke nødvendigheten av å sette i verk ytterligere tiltak.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Lars Rise (KrF): Den politikk Bondevik-regjeringen har ført siden den tiltrådte for 416 dager siden, har vist at vi har fått en mer miljøvennlig regjering enn vi har hatt på mange år her i landet. Mange trodde lenge – særlig etter at Brundtland-kommisjonens rapport ble fremlagt i 1988 – at det var Arbeiderpartiets skiftende regjeringer som stod i fremste rekke når det gjaldt å fremme miljøpolitiske saker. Det viser seg dessverre å være feil. På en rekke sentrale områder har Arbeiderpartiet opptrådt som en miljøsinke både nasjonalt og internasjonalt. Sentrums-partiene stilte seg i denne perioden svært kritiske til regjeringen, noe som bl.a. viste seg i en lang rekke Dokument nr. 8-forslag fra opposisjonen. Det er ikke like mange Dokument nr. 8-forslag fra opposisjonen i dag.

På tross av en helt ekstraordinær situasjon, med synkende oljepriser og kronekurs, stigende rente og behov for en strammere finanspolitikk, har Regjeringen maktet å sette miljøet på dagsordenen. Regjeringen har vist vilje til å prioritere viktige miljøpolitiske saker, noe som har gitt oss en ny trend fra myndighetenes side.

For det første: Nei til Regionfelt Østlandet. Regjeringen sier nei til et av de største naturinngrepene i Norge, etablering av skytefeltet Regionfelt Østlandet, som skal plasseres i et område med 250 km² nesten urørt natur. Det er forsvarskomiteen og energi- og miljøkomiteen som skal behandle denne saken. Energi- og miljøkomiteen skal ha den til høring, men vi må konstatere at Arbeiderpartiet og Høyre ikke en gang er interessert i å se på dette området før vi skal avgi høringsuttalelse fra komiteen.

For det andre: Regjeringen har sagt nei til gasskraftverk. Nå var bygging av to gasskraftverk vedtatt allerede da Regjeringen tiltrådte, men Regjeringen varslet at man håpet å klare å forhindre bygging av disse gasskraftverkene allikevel fordi man skulle legge fram en melding knyttet til Kyoto. Og Regjeringen har vist sin klare motstand mot bygging av disse gasskraftverkene, og foreløpig har vi altså unngått at de to som er vedtatt på Kårstø og Kollsnes, er blitt bygd. Dette først og fremst takket være en aktiv miljøbevegelse, og også trusler fra AUF om å skape problemer i valgkampen i fjor, noe som førte til at Jagland-regjeringen utsatte byggestart. Siden har vi fått Hydros planer om tilnærmet CO₂-frie gasskraftverk, noe som har ført til ytterligere problemer for de opprinnelige planene. Jeg tror ikke meldingen i Dagens Næringsliv i dag om mulighetene for mindre miljøgevinst av dette alternativet vil endre noe på dette. Vi kan ikke se bort fra at den hurtige utviklingen av teknologien sannsynligvis er et resultat av flertallets vilje til å avgiftsbelegge CO₂. Norges forpliktelse i Kyoto-protokollen har ytterligere understreket behovet for å finne alternativer til bygging av de opprinnelig planlagte gasskraftverkene.

For det tredje: Regjeringene har gått inn for vern av Øvre Otta. Regjeringen varslet dette tidlig, og begrunnet det bl.a. med den betydning Øvre Otta har for Reinheimen nasjonalpark. Regjeringen har altså gått inn for det mest miljøvennlige alternativ når det gjelder trasévalg for Lofast, som innebærer vern av store områder med uberørt natur.

Norge har om lag 1 pst. av Europas befolkning, men vi har 25 pst. av vannkraftressursene og 50 pst. av olje- og gassressursene. Vi har verdens høyeste forbruk av elektrisitet pr. innbygger, 25 000 kWh pr. innbygger pr. år. Samtidig har vi sannsynligvis en av de laveste strømpriser i verden.

Jeg må minne om at i Innst. nr. 150 til meldingen om miljøvernpolitikk for en bærekraft utvikling var det for første gang bred enighet om at det er et mål å redusere forbruket av elektrisk kraft. Dette var Arbeiderpartiet og Høyre med på i komiteen – altså ikke lenger det å redusere veksten eller på sikt stabilisere forbruket, som er formuleringer som er brukt i tidligere vedtak, nå var alle partier samlet om å redusere forbruket av elektrisk kraft. Det gikk ikke så veldig mange uker eller måneder før Arbeiderpartiet reformulerte sitt syn.

Nå har altså Regjeringen foreslått en økning av elavgiften. Vi har en regjering som tar målet om å være selvforsynt med elektrisk kraft fra fornybare energikilder på alvor. Regjeringen har foreslått en betydelig satsing på enøktiltak fra 193 mill. kr i 1998 til 270 mill. kr i Regjeringens forslag til statsbudsjett for 1999. Til tross for at beløpet er redusert i det justerte budsjettforslaget fra sentrumspartiene, er bevilgningen til posten fortsatt kraftig økt fra 1998, og siden 1997 er bevilgningen til introduksjon av energiteknologi og bioenergi mer enn fordoblet. Bevilgningen til enøk ligger fortsatt mer enn 40 pst. over regjeringen Jaglands forslag til bevilgning i 1998.

Regjeringen foreslo også en økning i elavgiften og innføring av grunnavgift på fyringsolje. Dette ville stimulere både energisparing og satsing på fornybare energikilder. Bioenergi ville fått styrket sin konkurransesituasjon i forhold til oppvarming med elektrisitet og oljefyring. Dessverre har flertallet, i hvert fall i denne omgang, avvist å bruke markedsmekanismene som et virkemiddel i miljøpolitikken. Flertallet har heller ikke kommet med alternative forslag til hvordan de mener vi kan nå målet om å være selvforsynt med elektrisk kraft fra fornybare energikilder.

Og så tilbake til Arbeiderpartiets landsmøte. Landsmøtet har på ny diskutert energipolitikk og gasskraft. For to år siden vedtok landsmøtet et program som partiet gikk til valg på. Der står det:

«Arbeiderpartiet vil at det ved hjelp av fornybare energikilder normalt skal produseres elektrisitet tilsvarende det norske el-forbruket.»

Det skal satses på at vannkraft, energisparing og alternative energiformer kan gjøre Norge uavhengig av elimport fra forurensende energiproduksjon. Nå er altså dette standpunktet forlatt. Nå er det ikke lenger slik at gasskraften skal eksporteres. Nå skal vi også dekke opp vårt eget stadig voksende kraftforbruk med gasskraft. Dermed er også målet om å kunne dekke det norske kraftbehovet med egen elektrisk kraft fra fornybare energikilder forlatt.

Dette er ingen bråstopp i miljøpolitikken, som var Stoltenbergs karakteristikk av Regjeringens miljøetsatsing i Dagbladet i dag. Det som Arbeiderpartiet har gjort, er

ikke bråstopp, det er å snu bilen og kjøre med full gass i motsatt retning. Og det er svært beklagelig.

Når det gjelder kalking, har ingen regjering foreslått så store beløp som denne. Sammen med Høyre og Fremskrittspartiet har vi økt ytterligere posten til kalking. For 1998 foreslo Jagland-regjeringen ca. 80 mill. kr, Bondevik-regjeringen økte det til 93 mill. kr, og sentrumspartiene, Høyre og Fremskrittspartiet økte dette ytterligere til 105 mill. kr, mens det i revidert ble redusert til 100,1 mill. kr – et beløp som ble foreslått av den sittende regjering. Sammen med Høyre og Fremskrittspartiet har vi nå økt dette til 110 mill. kr.

Så har denne regjeringen også satt helt nye mål for renere luft. Den dårlige kvaliteten på luft i byer og tettsteder er et av de største miljøproblemene i Norge og reduserer helsen og velferden til svært mange mennesker. I vintersesongen 1995-96 var til sammen om lag 700 000 personer i Oslo, Bergen, Trondheim og Drammen eksponert for konsentrasjoner av svevestøv, som øker risikoen for helseeffekter som luftveisinfeksjon, lungesykdommer og fremskyndet død. Det er veldig viktig nå for befolkningen her i Oslo at Regjeringens tiltak for å bedre luftkvaliteten kan settes i verk – nok et tiltak fra denne regjeringen.

Så vil jeg gjerne nevne en sak som ikke har vært fremme, men som er omtalt i budsjettinnstillingen fra finanskomiteen. Medlemmene fra sentrumspartiene viser til det justerte sentrumsopplegget og trekker fram at det er besluttet å tilrettelegge for norsk deltakelse i det polske Ecofund. Dette er et miljøfond som har sitt utgangspunkt i Polens gjeldsavtaler med Norge, og som betyr at vi kan støtte opp om våre naboland i Øst-Europa.

Jeg må da også minne om hva som ble sagt i 1995 av Gro Harlem Brundtland. Hun opplyste at man nå var kommet i en fase hvor det var naturlig å godta at deler av gjelden, som da var på 1,8 milliarder kr, skulle settes av til dette miljøfondet, som Norge i utgangspunktet hjalp Polen med å opprette i 1992. Men det har av uforklarlige årsaker ikke skjedd noe som helst før man nå har bestemt seg for å gå inn med 180 mill. kr, som er 10 pst. av de 1,8 milliardene.

Jeg syns det var særdeles frimodig av Arbeiderpartiets fraksjonsleder, Jens Stoltenberg, å åpne denne debatten med å karakterisere Regjeringens miljøetsatsing som en bråstopp. Jeg vil gjerne utfordre ham på det, når Arbeiderpartiets miljøforkjempere i Aftenposten den 20. november sier at partiet har gått på et solid nederlag, og at Arbeiderpartiet nå har en dårligere miljøprofil enn på lenge.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Gunn Karin Gjul (A): Etter å ha fulgt de siste års debatter om Miljøverndepartementets budsjett må jeg medgi at jeg syns det er en vesentlig forskjell på måten man argumenterer på i dag sammenliknet med hvordan man argumenterte for bare noen få år siden. Spesielt gjelder det det partiet som Lars Rise representerer. Jeg sitter igjen med en følelse av at en er nødt til å skryte sjøl, for en har ikke bygda å lite på.

Det første budsjettet som sentrumsregjeringa nå har lagt fram, har det vært skapt store forventninger om, nettopp basert på tidligere års uttalelser. Og det som er det påfallende, er at det er ikke noe stor forskjell på det budsjettet som sentrumsregjeringa nå legger fram, og de som ble lagt fram i de siste årene av Thorbjørn Berntsen – det er nesten en tro kopi. I tillegg har de også skapt store forventninger basert på Voksenåserklæringa og uttalelser i valgkampen, hvor bl.a. visestatsminister Anne Enger Lahnstein uttalte at Regjeringa vil legge opp til en fundamental annen miljøtenkning enn det det har vært lagt opp til fra de foregående regjeringer. Og hva er det vi ser? Jo, vi ser at en har fått en mer løssluppen forbruksvekst enn på lang tid – til tross for at Anne Enger Lahnstein lovet at det nå skulle bli slutt på denne løsslupne forbruksveksten – og vi ser en historisk økning i elforbruket.

Men det jeg mener kanskje er det mest alvorlige sviket til sentrumsregjeringa, er likevel det som skjer når det gjelder midlene til Øst-Europa. Rett utenfor vår egen stuedør ligger de alvorligste miljøtruslene, med omfattende atomvirksomhet og store mengder atomavfall som det ikke finnes skikkelig lagring for. På det området foretar man altså dramatiske kutt – i den siste runden i forbindelse med forliket med høyrepartiene kutter man fra 100 mill. kr til 50 mill. kr på disse bevilgningene. Også i Utenriksdepartementet sier man at dette er uforvarselig. Og da er mitt spørsmål til representanten Rise: Mener han at det er forsvarlig politikk fra sentrumsregjeringa å svikte dem som trenger miljøbevilgningene aller mest, nemlig Kola og Øst-Europa?

Lars Rise (KrF): Representanten Gunn Karin Gjøl sa at det er en vesentlig forskjell på sentrumspartiene i dag og sentrumspartiene i de debatter hun tidligere har fulgt i denne salen. Det er klart at det er en vesentlig forskjell! Nå har vi jo en regjering som jeg i mitt innlegg beskrev som en miljøoffensiv regjering, så det er klart at tonen er en helt annen nå enn da vi hadde Arbeiderpartiet som styrte. Det burde jo være en nokså enkel logikk.

Vi er relativt fornøyd med det Regjeringa har gjort av vedtak, og det de har lagt fram av saker. Det første budsjettet, som nå behandles, etter at Bondevik-regjeringa fikk arbeide med budsjettet fra starten av, er vi også meget godt fornøyd med.

Når det henvises til Anne Enger Lahnsteins uttalelse om en fundamentalt annen miljøtenkning, viste jeg i mitt innlegg at vi faktisk står for en fundamentalt annen miljøtenkning, som også ser ut til å sammenfalle ganske mye sterkere med representanten Gjøl's tenkning enn den hennes eget parti står for. Og da er det bare å referere til det Gunn Karin Gjøl sier til Aftenposten, nemlig:

«Jeg er ikke sikker på miljøeffekten av alle disse tiltakene, men el-avgiften er det ikke tvil om at virker.»

Og jeg må si at når representanten Gjøl refererer til økningen i elforbruket og anklager Regjeringa for det, syns jeg med respekt å melde at man også må rette dette mot Arbeiderpartiets prioriteringer. Arbeiderpartiet har gått mot økning av elavgiften, og det er hovedgrunnen til

at forbruket av elektrisk strøm øker. (Presidenten klubber). Når det gjelder usikkerheten i forbindelse med atomvirksomhet, har jeg mye å si om det, men det får jeg ikke lov til.

Presidenten: Det får representanten Rise komme tilbake til. Taletiden er omme.

Jan Tore Sanner (H): Først en liten refleksjon: Etter å ha hørt representanten Rises innlegg syns jeg det bar mer preg av å være en nekrolog over hva Regjeringa har gjort, enn en visjon for det året som kommer. Det er vel kanskje litt av dette som er Regjeringens problem, nemlig at overgangen fra opposisjon til posisjon også er blitt en overgang fra visjon til administrasjon.

Et av de områdene hvor det likevel satses i budsjettet, er på Lokal Agenda 21. Her er målet at man skal få til bærekraftige lokalsamfunn hvor det skal vokse nedenfra fremfor at det skal styres fra toppen. Det vi da opplever fra Regjeringens side, er at man ikke ønsker å stimulere det frivillige arbeidet, men satser på en byråkratisering og kommunalisering av miljøarbeidet knyttet til Lokal Agenda 21. Av 18 mill. kr skal mesteparten gå til å bygge opp såkalte knutepunktstasjoner knyttet til Kommunenes Sentralforbund. Vi har miljøbyråkrater i kommunene, i fylkeskommunene, hos fylkesmannen og i den store flora av statlige miljøetater. I tillegg ønsker altså denne regjeringa å bygge opp et nytt byråkrati knyttet til Kommunenes Sentralforbund fremfor å stimulere de frivillige organisasjonene og det lokale arbeid rundt omkring i kommunene. Mitt spørsmål til Rise er: Mener han at det er god miljøpolitikk i Lokal Agenda 21s ånd å byråkratisere og kommunalisere dette arbeidet fremfor å stimulere de frivillige organisasjonene og det lokale arbeid?

Lars Rise (KrF): Først har jeg lyst til å berømme Høyre for å ha inntatt noen veldig gode standpunkter. Blant annet har Høyre nå sagt at de vil gå inn for å verne Øvre Otta, i hvert fall har representanten Sanner sagt det. Det syns jeg er veldig bra. Det er lett å glemme i denne sal at Høyre faktisk var det første partiet i Norge som satte miljøvern på dagsordenen – det var bare å håpe at de hadde fulgt dette enda sterkere opp.

Jeg synes det også er veldig bra med det engasjementet som nå utvises for å handle lokalt. Dette er jo den andre halvdel av hovedslagordet i Brundtland-kommisjonens rapport: tenke globalt, handle lokalt.

Men det er klart at arbeidet lokalt må også organiseres, og vi har sett i flere kommuner hvor viktig det er at det er en som kan koordinere all den frivillige innsatsen. For øvrig er de såkalte frivillighetsentraler et godt eksempel på at man utløser masse frivillig innsats når man har noen som er villig til å sitte og koordinere den frivillige innsatsen. Jeg er derfor veldig glad for at Høyre til slutt ble med på en fellesformulering sammen med Arbeiderpartiet, og som medfører at man redder alle de stillingene som nå er opprettet for å koordinere den lokale miljøverninnsatsen. Og der har representanten Sanner og

Høyre ytet et verdifullt bidrag. Men det er mulig at det Arbeiderpartiet og Høyre her gjorde sammen, også rammes av kritikken fra Sanner for at man satser på kommunalisering – for øvrig et nytt ord, tror jeg – og byråkratisering. Det var jo faktisk slik at Kommunenes Sentralforbund oppnådde det de ønsket, nemlig å bevare de syv koordinatorene som allerede er ansatt, og som skal administrere og koordinere all den frivillige innsatsen. Det som er viktig, er å få både næringsliv og frivillige organisasjoner på banen. Og da må det koordinering til.

Hallgeir H. Langeland (SV): Det kunne oppfattast som om representanten frå Kristeleg Folkeparti ønskjer at Stortinget skulle ta bølga for miljøinnsatsen til Regjeringa. Men det trur eg ein kan gløyma. Dessverre er det ikkje så enkelt. Og den skrytelista som ein prøver å framstilla, må nyanserast på eit par punkt.

Når det gjeld skytefelt, har ikkje Regjeringa lagt fram ei innstilling som går mot det. Dei har lagt fram ei innstilling utan å ta standpunkt, og det er noko heilt anna.

Og når det gjeld kalking, har ein her klart å plussa på 10 mill. kr ved hjelp av Høgre og Framstegspartiet, men det er jo langt frå det som planane tilseier at det er behov for. Så her er det veldig mykje å retta på, og ikkje minst i høve til Regjeringa sitt grunnlagsdokument, Voksenåserklæringa, for den inneheld ei mengd god miljøpolitikk. Problemet er berre at det ikkje blir følgt opp i det budsjettvedtaket som blir fatta i dag. Det blir nemleg kutta på m.a. energiforskning, som er så viktig, og det blir kutta på enøk, som er så viktig etter Voksenåserklæringa. Så dette blir det ikkje god miljøpolitikk av.

Det verkar for meg slik – og der er vel Kristeleg Folkeparti nøgd – at så lenge ein får gjennom ei sak, kan ein gløyma all annan politikk. Derfor verkar det for SV slik at så lenge ein får vedteke kontantstøtta, kan ein gløyma å stå hardt på i forhold til miljøpolitikken. Og det skuffar SV, når ein såg kor offensivt Regjeringa gjekk ut for halvtanna år sidan i Voksenåserklæringa. Spørsmålet blir altså: Er det ein offensiv miljøpolitikk me nå ser? Er ikkje dette ein politikk for dårlegare klima, dårlegare miljø? Og er det ikkje nettopp kontantstøtta som gjer at me ikkje får gjennomført ein skikkeleg miljøpolitikk?

Lars Rise (KrF): Nå kom også representanten Langeland i skade for å legge seg på det som har vært Arbeiderpartiets filosofi hele det siste året, nemlig at kontantstøtten i grunnen er årsaken til det aller meste som ikke er bra i dette samfunnet. Vi hørte jo hvordan Arbeiderpartiet her i en spontanspørretime forklarte at årsaken til at man nå ikke har skipsverftsstøtte, er kontantstøtten. Vi hørte representanten Hegna fortelle kraftverksjefer at kontantstøtten ville være årsaken til en sterk økning av elforbruket i Norge, fordi den ville føre til at flere ville holde seg hjemme og begynne å skru på knapper hjemme. Ergo ville kontantstøtten føre til en økning av elforbruket i Norge. Vi trodde ikke at SV ville bli med på den vulgærpropagandaen, for vi opplevde at SV var mer konstruktiv når det gjaldt å prøve å få til et kompromiss med hensyn til kontantstøtten.

Når det gjelder kalking som representanten Langeland nevnte, hvor sluttsummen ble på 110 mill. kr, undersøkte jo vi med departementet hva som var mulig å bruke, og vi fikk beskjed om at den øvre grensen var 110 mill. kr. Det var det man ønsket, og det var det de som arbeider med dette, bad om, så vi tror at dette er et bra beløp. For inneværende år var jo beløpet 10 mill. kr lavere.

Når det gjelder skytefelt, var det ikke akkurat den nevnte formulering jeg brukte. Jeg sa at Regjeringen har gått inn for å lytte til de lokale interessene, og hadde gått inn for en nulløsning. Det er det man foreløpig har lagt seg på. Så får vi komme tilbake til utfallet av den saken. Nå skal jo både forsvarskomiteen og energi- og miljøkomiteen uttale seg.

Når det gjelder Voksenåserklæringen, får vi ta det senere.

Presidenten: Det er presidentens oppfatning at det ikke ligger innenfor rammen av det parlamentariske språkbruk å kalle politiske argumenter for vulgærpropaganda.

Replikkordskiftet er dermed omme.

Jan Tore Sanner (H): Høyre legger vekt på stabile og forutsigbare rammebetingelser for petroleums- og kraftsektoren. Det er avgjørende for at Norge skal kunne utvikle seg videre som energinasjon.

Flere forhold gjør det imidlertid nødvendig å tenke igjennom rammebetingelsene for petroleumssektoren:

1. Norsk sokkel møter tøff konkurranse fra land som nå åpner sin oljevirkosomhet for utenlandske selskaper.
2. Den petroleumsmessige modningsprosess kan gjøre norsk sokkel mindre attraktiv.
3. Flere myndighetsbestemte tiltak det siste året har bidratt til å svekke forutsigbarheten i rammebetingelsene.
4. Lave oljepriser reduserer lønnsomheten. Dette forsterkes av økte kostnader og et meget høyt norsk skatteinivå.

Disse forhold er bakgrunnen for at Høyre tidlig i høst fremmet et forslag om at Regjeringen skulle få satt i gang et uavhengig arbeid for å analysere norsk sokkels konkurransevne. En slik analyse vil gi regjering og storting et bedre beslutningsgrunnlag når nye og forbedrede rammebetingelser skal meisles ut.

Jeg er glad for at statsråd Marit Arnstad nå har varslet at departementet vil iverksette en slik utredning, etter at statsråden så sent som i august avviste nødvendigheten av et slikt arbeid. Men la det ligge. Høyre er glad for de nye signalene. Det hjelper imidlertid lite å sette i gang utredningsarbeid om sokkelens konkurransevne dersom Regjeringen fortsetter en politikk som gradvis forverrer situasjonen.

I budsjettet for 1999 fremmet Regjeringen tre forslag, som alle gikk i feil retning:

- Den meningsløse økningen i CO₂-avgiften som Regjeringen trumfet gjennom i vår, ble foreslått også i 1999,
- Økt kapitalskatt, som øker oljeselskapenes skatt med flere hundre millioner kroner,

– Senket grense for forenklet myndighetsgodkjenning for petroleumsprosjekter fra 5 til 3 milliarder kr. Det ville føre til mer byråkrati, økt tidsbruk og økte kostnader.

Jeg er glad for at Høyre og Fremskrittspartiet gjennom budsjettforliket med sentrumspartiene har klart å fjerne disse forslagene.

Fremskrittspartiet har i budsjettinnstillingen kommentert Statoils oppkjøp i Saga. Høyre har ikke gått inn på denne merknaden, fordi vi i utgangspunktet mente at dette spørsmålet ikke hørte hjemme i budsjettinnstillingen. Men når denne saken først er reist, beklager Høyre Statoils oppkjøp i Saga. Det har vært bred konsensus i Norge om at vi er tjent med tre uavhengige miljøer. Statoils oppkjøp truer denne enigheten, og det truer behovet for mangfold og konkurranse.

Det er liten tvil om at petroleumssektoren er inne i en periode med strukturendringer. Selskapene går gjennom egen virksomhet for å redusere kostnadene, og noen selskaper vurderer muligheten for å skape samarbeidsmodeller med andre selskaper. Gjennom sitt oppkjøp har Statoil svekket Sagas muligheter, samtidig som det norske samfunn har tatt et nytt skritt i en mer statskapitalistisk retning.

Jeg ser i Dagbladet i dag, og vi hører også i denne debatten, at Arbeiderpartiet retter kraftig kritikk mot miljøvernministeren for manglende engasjement i miljøpolitikken. Sett i lys av den høye sigarføring særlig Venstre, men også andre sentrumspartier hadde i opposisjon, er det forståelig at Arbeiderpartiet føler et behov for å ta igjen. Men jeg er ikke så sikker på at denne æ da, bæ dækjelingen bringer miljøpolitikken så veldig mange skritt videre.

Jeg vil ikke kritisere Fjellanger for å ha skrinlagt de mest ytterliggående forslagene og slått inn på en mer realistisk og markedsorientert miljøpolitikk. Men det er påfallende hvor visjonsløs Regjeringens miljøpolitikk har blitt. Visjoner er viktig i miljøpolitikken for å gi den en retning. Overgangen fra opposisjon til posisjon har også blitt en overgang fra visjon til administrasjon.

I Fjellangers budsjett ligger to satsingsområder, som begge bidrar til en ytterligere byråkratisering av miljøpolitikken. Dette gjelder både den nye satsingen innenfor Riksantikvarens budsjett og satsingen innenfor Lokal Agenda 21.

På mange områder er Høyre i ferd med å få gjennomslag for kravet om avbyråkratisering. I miljøpolitikken er det dessverre altfor mange som fortsatt tror at løsningen ligger i å bygge opp byråkratiet. Vi har miljøbyråkrater i kommunene, i fylkeskommunene, hos fylkesmannen og ikke minst i den store flora av statlige miljøvernetater.

Jeg er ikke i tvil om at det ligger en stor gevinst i å samordne og prioritere bedre. Det vil kunne frigjøre ressurser som kan bidra til aktivt miljøvern, til kalking av sure vassdrag, til naturvern og friluftsliv, til å stimulere frivillig arbeid hvor én offentlig kroner ofte utløser flere private, og ikke minst til å få mer miljøsamarbeid med Nordvest-Russland, hvor vi vet at vi vil få mer miljø ut av hver krone enn det vi får ved å bruke den nasjonalt. La

meg i den forbindelse vise til at Høyre i sitt alternative budsjett økte bevilgningene til miljøsamarbeid med Øst-Europa og Russland med 200 mill. kr. Sentrumsregjeringen velger isteden å byråkratisere miljøarbeidet: Man ville bruke 5 mill. kr av Riksantikvarens budsjett til å ansette flere byråkrater i fylkeskommunene. Jeg er glad for at stortingsflertallet i dag sier nei til dette. Av 18 mill. kr som ble foreslått til å stimulere arbeidet med Lokal Agenda 21, ville sentrumsregjeringen at det aller meste skulle gå til Kommunenes Sentralforbund, slik at de kunne bygge opp såkalte knutepunktstasjoner. Med andre ord: I tillegg til kommunale og fylkeskommunale miljøbyråkrater, til fylkesmannen og andre statlige miljøtater ville man bygge opp ytterligere et nivå, hos Kommunenes Sentralforbund.

Både kommunene og staten har behov for egen miljøkompetanse. Det er behov for et miljøbyråkrati, men det må ikke bli så omfattende at det dreper snarere enn å stimulere lokalt og frivillig arbeid. Hensikten med Lokal Agenda 21 er å la de tusen blomster blomstre. Det er det lokale og det frivillige arbeidet i samarbeid med kommune og næringsliv som er det sentrale. Jeg er glad for at stortingsflertallet har gjort det klart at de sju knutepunktstasjonene som er bygd opp, skal kunne fortsette, men at planene om å etablere ytterligere ni må skrinlegges. De frigjorte midlene skal gå til frivillige organisasjoner og det lokale arbeid.

Mens Stortinget har diskutert marginene på Miljøverndepartementets budsjett, foregår et miljøpolitisk tidsskille utenfor dette hus. Store deler av norsk og også internasjonalt næringsliv innser at de som skal lykkes i fremtiden, er nødt til å ta hensyn til miljøet.

Jeg har hatt gleden av å delta i den norske forhandlingsdelegasjonen under klimaforhandlingene både i Kyoto og i Buenos Aires. Mange har uttrykt skuffelse over at man ikke kom lenger i Buenos Aires. Men da glemmer man det som skjedde utenfor forhandlingslokalene: I Kyoto var industrien til stede, og mange hadde ett formål med sin tilstedeværelse, nemlig å undergrave forhandlingene. I Buenos Aires var det vel så mange industrifolk, men denne gangen for å vise at industrien tar klimaforhandlingene på alvor. Industrien var til stede for å spille en aktiv og konstruktiv rolle.

Mens miljøtiltak tidligere ble vurdert som en til dels unødvendig kostnad, ligger nå investeringene i ny miljøvennlig teknologi inne i stadig flere bedrifters offensive satsing for å bedre egen konkurranseevne.

Det er dette vi som politikere bør ta tak i og vurdere de miljøpolitiske virkemidlene opp mot, for å sikre at virkemidlene fremmer en slik utvikling snarere enn bremser den.

G u n n a r B r e i m o hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Aud Blattmann (A): Representanten Jan Tore Sanner berørte vårt forhold til Nordvest-Russland og vårt

spesielle ansvar overfor vår nærmeste nabo. Det er vel stor enighet om at Norge har et særlig ansvar for å bidra til å løse de store miljøproblemene i Nordvest-Russland, og jeg registrerer at flertallet prøver å trøste seg med at tidligere avsatte midler fortsatt står ubenyttet. Tror Høyre at mulighetene for å bedre miljøsituasjonen på Kola blir større når det reduseres i bevilgningene? Det forbauser meg, men jeg stiller spørsmålet til Høyre: Hvordan kan Høyre forsvare et så dramatisk kutt, ned til 55 mill. kr i 1999, når de faktisk skriver i innstillingen, og forhåpentligvis også mener, at Norge har «et særlig ansvar»?

Jan Tore Sanner (H): Det bør være rimelig kjent at forslaget om å kutte i bevilgningene til atomsikkerhet og miljøsamarbeid med Øst-Europa ikke er Høyres forslag, og at Høyre ikke er spesielt begeistret for dette. Det ligger imidlertid inne i det forliket som Høyre og Fremskrittspartiet har inngått med Regjeringen, og det tar vi til etterretning. Men det bør være vel kjent også for representanten Blattmann at Høyre kanskje er det partiet som både først og også i størst grad har prioritert arbeidet med atomsikkerhet og miljøsamarbeidet med Nordvest-Russland. Det var daværende statsminister Jan P. Syse som første gang satte dette på dagsordenen i 1990, og siden da har Høyre prioritert miljøsamarbeidet med Nordvest-Russland svært høyt. Vi foreslo også i vårt alternative budsjett en økning på 200 mill. kr til dette arbeidet, og det er nettopp fordi vi vet at én krone brukt i Nordvest-Russland vil ha langt større miljøeffekt enn en tilsvarende krone brukt i Norge. Derfor ønsker vi å trappe opp dette arbeidet, og vi sier også i innstillingen at dersom det viser seg at de pengene som nå bevilges, ikke er tilstrekkelige, ber vi Regjeringen komme tilbake med en tilleggsbevilgning. Og det er ikke på mange områder at Høyre gir grønt kort til Regjeringen til å komme tilbake til Stortinget og be om økte bevilgninger, men det gjør vi altså når det gjelder miljøsamarbeidet med Nordvest-Russland, fordi vi mener at det er viktig og nødvendig og en god miljøpolitikk.

Øyvind Vaksdal (Frp): Jeg har med interesse lyttet til representanten Sanners innlegg, spesielt med tanke på Statoils oppkjøp av Saga. Men jeg skjønner fortsatt ikke hvorfor Høyre ikke kunne ha skrevet seg sammen med Fremskrittspartiet hvis de virkelig mente dette. De har hevdet i pressen, har jeg sett, at de vil komme tilbake til dette ved behandlingen av oljemeldingen, men da kan det jo være for sent. Men det er også her forskjell på liv og lære i Høyre, som vi så eksempel på i forrige uke, da det var snakk om produksjonsbegrensninger på sokkelen, hvor Høyres representanter med brask og bram stod fram i pressen og annonserte at dette ville de ikke være med på, for så i ettertid å legge seg flate for Regjeringens forslag.

Jan Tore Sanner (H): Høyre kunne gjerne ha skrevet seg sammen med Fremskrittspartiet når det gjelder merkningen om Statoils oppkjøp i Saga, men som sagt, eller dessverre, eller hva man ønsker å si, så har ikke Høyre og

Fremskrittspartiet flertall i denne sal, og det ville ikke ha brakt oss noe videre om Høyre og Fremskrittspartiet hadde skrevet seg sammen. Men den holdningen Høyre har, er vel kjent, og vi er rede til på ethvert tidspunkt å komme tilbake til den problemstillingen.

Når det gjelder produksjonsbegrensningen som Regjeringen ønsker, er det også vel kjent at Høyre mener at produksjonsbegrensning er et lite egnet virkemiddel. Vi mener at også på dette området bør man la markedet virke. Og når prisen går ned og kostnadene går opp, ligger det i sakens natur at selskapene etter hvert vil redusere sin produksjon. Jeg tror også at en produksjonsregulering kan redusere selskapenes egen vilje til å foreta slike begrensninger når statene gjør det for dem.

Når Høyre allikevel valgte å akseptere produksjonsreguleringen denne gang, er det fordi vi ser at den psykologiske effekten av å fjerne reguleringen nå vil kunne ha en stor negativ innvirkning. Når vi vet at OPEC og også andre vurderer ytterligere begrensninger, vil det å fjerne den kunne ha en negativ effekt på markedet. Høyre aksepterer den, men vi la til at vi gir Regjeringen fullmakt til gradvis å fase ut produksjonsreguleringen i løpet av det første halve året. Og det er for å gi et tilbud, men også som en advarsel til andre – et tilbud i den forstand at er det andre som kutter, forlenges den norske reguleringen, og en advarsel i den forstand at hvis andre ikke kutter, er det heller ikke noen grunn til at Norge skal gjøre det. Høyre er altså i utgangspunktet skeptisk til bruk av produksjonsregulering, men vi mener allikevel at det nå ville gjøre større skade å fjerne den enn faktisk å forlenge den.

Bror Yngve Rahm (KrF): Representanten Sanner har omtalt Regjeringens miljøpolitikk som visjonsløs. Da oppfatter jeg det dit hen at representanten Sanner velger å se bort fra det faktum at Regjeringen kommer til Stortinget med en rekke gode forslag – miljørettede, virkningsfulle forslag som blir stoppet av et flertall i Stortinget, bl.a. av Høyre. Jeg kan nevne spørsmålet om elavgift, som er et viktig virkemiddel for å få elektrisitetsforbruket ned – en målsetting som Høyre også har sluttet seg til.

Det har ikke vært like enkelt å få Høyre med på en satsing på enøkiltak, og nå ønsker også Høyre å åpne for bruk av gass på det innenlandske marked. Alt sammen er holdninger som Høyre inntar som strir mot de målsettinger man selv uttrykker at man har.

Jeg har lyst til å stille representanten Sanner et spørsmål: Hvordan har Høyre tenkt at vi på denne bakgrunn skal få redusert elektrisitetsforbruket i Norge, slik Høyre har gitt uttrykk for i bærekraftmeldingen, når man på den ene siden sier nei til elavgift, man kjemper litt aktivt imot økende innsats på enøkiltak og man åpner for at vi skal bruke gass på det innenlandske markedet?

Jan Tore Sanner (H): La meg først komme med en kort kommentar: Jeg synes ikke listen over de gode forslagene som ble stoppet av Stortinget, var så veldig lang.

Når jeg har påpekt at dette preges mer av administrasjon enn av visjon, er det bl.a. på bakgrunn av Rises inn-

legg, som jeg mer opplevde som en nekrolog over hva Regjeringen har gjort, enn et reelt ønske og en vilje til å se fremover, og hvordan man kan fremme miljøarbeidet i året som kommer.

Et av de forslagene som representanten Bror Yngve Rahm viste til, som har blitt stoppet, er spørsmålet om økt elavgift. Det skal godt gjøres å hevde at den økningen av elavgift som ble foreslått, ville hatt noen som helst miljøpolitisk virkning. Det skal godt gjøres å hevde at det ville hatt noen som helst innvirkning på forbruket av elektrisk kraft. Vi opplevde den økningen som ble foreslått denne gang, som et rent skattepolitisk begrunnet forslag. Man ville ha mer penger inn i statskassen. Det var jo derfor man hadde en del problemer i startfasen ved forhandlingene om budsjettet, der vi opplevde at sentrumsregjeringen foreslo betydelige skatte- og avgiftsskjerpelser for private husholdninger på toppen av renteøkning og den inflasjonen som vi ser vil komme.

Høyre har foreslått å øke bevilgningene til enøk neste år med 12 pst. Det er en offensiv og god satsing etter vårt syn. Vi mener at det er et betydelig potensial i varmpumper, bioenergi og fjernvarme. Og vi mener også at det er fornuftig å bruke gass innenlands, særlig når vi ser at det går til fortrenghet for kullkraft og atomkraft importert fra utlandet. Det er tiltak vi tror vil bidra til å flate ut elektrisitetsforbruket.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

John Dale (Sp): Sjølv sagt har regjeringspartia all grunn til å vera nøgde med utfallet av budsjettbehandlingen, og kanskje særleg på dei områda energi- og miljøkomiteen styrer med.

Når det samla budsjetttopplegget først vart lagt fram med ein innstrammings effekt på 8-9 milliardar kr og ein uvanleg stor koalisjon av parti straks fylka seg bak det, forsvann dei fleste spenningsmomenta. Regjeringa fekk igjennom sin politikk med relativt små justeringar. Så kan me saktens spørja, slik regjeringar ofte gjer: Kva er alternativet? I augneblinken er det vanskeleg å få auga på, for det skal noko til å halda partia frå kvarandre når semja om noko så viktig som norsk økonomi omfattar så vel diagnose som medisiner. I ein slik situasjon vert det svært lite rom for markeringar, så vel for regjering som for opposisjon.

Tida er difor ikkje inne til å gjera opp status for korleis det står til med oppfylginga av partia sine programpostar. Men det er likevel grunn til å merka seg at sentrumsregjeringa, trass i tronge budsjettammer, har klart å stå fram offensivt på eit så strategisk område som energioptimalisering. Det poenget har representanten Lars Rise alt fått fram, men det er all grunn til å repetera det: Trass i at Regjeringa måtte rygga litt under forhandlingane med Framstegspartiet og Høgre, kan me slå fast at posten vert auka kraftig. Frå 1997 og fram til i dag har løyvingane til enøk meir enn dobla seg, og dei ligg 40 pst. over det Jagland-regjeringa foreslo for året 1998.

Realøkonomisk er det som skjer, ikkje det heilt store, det er sant, for mykje meir skal til for å driva fram ener-

giøkonomisering i stor målestokk. Og lett vert ikkje det i ei tid med låge oljeprisar. Men likevel, den politiske markeringa er så pass klar at me trygt kan snakka om kursendring. Enøk skal spela ei viktigare rolle i vår totale energiforsyning framover enn tilfellet har vore tidlegare. Det er vårt klare siktemål, og då er det samtidig hyggeleg å konstatera at eit solid fleirtal støttar Regjeringa sin politikk – i alle fall så langt.

Som sagt, innanfor allment aksepterte ramar har energi- og miljøkomiteen, med utgangspunkt i Regjeringa sine prioriteringar, og eg understrekar det, drøfta seg fram til semje om det aller meste. Ja vel, det gjer det komplisert å lesa partipolitikk ut av resultatet. På den andre sida er det opplagt bra at enkelte miljøpolitiske saker og problemstillingar samlar brei støtte i komiteen. For eksempel står kalkingsprogrammet sterkt, og saman med det tanken om å styrkja den lokale forvaltninga av fiske- og viltressursar. I komiteen er ein stemt for å styra pengar rett mot dei tiltenkte føremåla. Det gjeld innanfor så vel kulturvern som programmet Lokal Agenda. Ynsket om å unngå unødig byråkrati vert tillagt større vekt, men det betyr sjølv sagt ikkje at me i alle samanhengar skal underkjenna behovet for nye stillingar. I samband med det synest eg at representanten Sanner kanskje førte ein for sterk kritikk mot det opplegget som Regjeringa kom med. Andre samstemte oppfatningar gjeld friluftslivet, som no vert tilgodesett i større grad enn tidlegare, og eg synest det er særleg gledeleg at friluftspolitikken vil verta drøfta i si fulle breidd, med utgangspunkt i ei komande stortingsmelding. Så kom ikkje og sei at det er uråd å tenkja offensivt i tider med innstrammingar på budsjetta!

Rovdyrpolitikken er eit sær omstridt tema, med mange kryssande konfliktlinjer. Ordskiftet viser at byråkratar står mot lekfolk, natur mot kultur, by mot land, ja, her finst òg brytingar mellom kjensler og fornuft. Med andre ord er me vitne til og tek del i ein opprivande verdidebatt. Som det ofte skjer i slike situasjonar, går bataljen fort over til å verta stillingskrig, og i lengda tærer det på kreftene. Difor er det eit godt teikn at ein samla komite no utan atterhald erkjenner at situasjonen fleire stader i landet er svært vanskeleg både for sauehald og reindrift. Og ikkje berre det, komiteen fokuserer på eit av dei punkta der tampen brenn mest, og meiner såleis det er nødvendig å gå gjennom reglar og praksis knytt til uttak av skadedyr. Dette kan skje utan at heile rovdyrpolitikken på nytt vert sett på sakskartet.

Som representant for Senterpartiet har eg mange gode grunnar for å seia meg nøgd med resultatet av budsjettarbeidet i miljø- og energikomiteen, og som eg sa innleingsvis, alle regjeringspartia kan lett slutta seg til ei slik vurdering.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Torny Pedersen (A): Senterpartiet har tidlegare hevdet å være et miljøparti. Sterke miljøtanker kom fra det partiet spesielt da de var i opposisjon. Etter at de fikk regjeringsmakt, er det vanskelig å finne Senterpartiets tidligere profil i miljøspørsmål. Selv om Voksenåsendoku-

mentet inneholder en rekke gode og fromme ønsker, klarer jeg ikke å se at Senterpartiet har fått fram sine mål. Nå virker det som om Senterpartiets profil er blitt en god del borte også når det gjelder andre ting enn miljøspørsmål – jeg tenker her på distriktspolitikk og kommunalpolitikk, og jeg vil spørre Senterpartiets John Dale: Hvor mener Senterpartiet at Senterpartiets miljøprofil kommer til syne gjennom sentrumsregjeringens miljøpolitikk i dag?

John Dale (Sp): Representanten Torny Pedersen hevda at ho har vanskeleg for å sjå kvar det vert av Senterpartiets miljøprofil, men det er då litt merkeleg at representanten ikkje kjem med eksempel som viser at Senterpartiet ikkje fylgjer opp den lina som me har lagt. Det kom ikkje ei einaste påpeiking av at me miljøpolitisk ikkje fylgjer det programmet som me har lova veljarane å stå inne for.

No nemnde eg òg i innlegget mitt at det kjem fram aktive forslag i samband med dette budsjettet, og den satsinga som Regjeringa har tatt initiativ til, og som også Senterpartiet står bak når det gjeld energiøkonomisering, viser at me på eit særskilt område er i ferd med å leggja kursen om. Til slutt må eg også minna om, som eg sa i mitt fyrste innlegg, at det har ikkje gått så lang tid enno. Me har eit stykke igjen før me skal gå til val, og tida er absolutt ikkje no inne til å gjera opp ein endeleg status for korleis det går med oppfylgginga av dei programpostane som me strevar for å koma i land med.

Jan Johnsen (H): Jeg synes det er lite oppfinnsomt av sentrumsregjeringa bare å tenke avgifter når de snakker om energiøkonomisering, og jeg har følgende spørsmål til Senterpartiet, for så vidt også til sentrumsregjeringa: Kan det norske folk føle seg sikker på at Senterpartiet og sentrumsregjeringa vil øke elavgiften så snart de har mulighet til det?

John Dale (Sp): Eg synest eg la merke til ein viss ironisk undertone i det spørsmålet som var stilt. Eg kan forsikra representanten om at me framover i samband med gjennomføringa av nye enøktiltak vil tenkja så vel på avgifter som på tiltak som må setjast i verk, og som vert finansierte over statsbudsjettet. Det er ein kombinasjon av avgifter og tiltak som kan føra fram, og det som er vår viktigaste oppgåve her, er å finna ein rimeleg balanse i det me gjer. Spesielt må me passa nøye på at avgifter på elektrisitetsbruk vert justerte og fastsette også i forhold til prisen på olje, slik at me heile tida kan vera sikre på at me når det som er hovudmålet, og det er sjølv-sagt å redusera energi som kjem frå fossile kjelder.

Hallgeir H. Langeland (SV): Sidan representanten Dale la veldig vekt på at heile komiteen var samd om dei behova ein hadde å halda seg til osv, er det nødvendig å presisera at det ikkje er tilfellet for SV sin del. SV har ei heilt anna satsing på miljø enn det fleirtalet har kompromissa seg fram til. Både når det gjeld kalking, organisasjonsstøtte, biomangfald og dei aller fleste viktige miljøområda, har SV ein heilt annan profil.

Så til Senterpartiet. I opposisjon stakk Senterpartiet av med det meste av garderoben til SV, dvs. dei meinte stort sett det same i ganske mange saker. No er dei i opposisjon. Riktig nok var forslaget til budsjett frå sentrums-partia, inklusiv Senterpartiet, ikkje så verst på ein del av energifelta, på energisparing og på elavgiftene. Men problemet nå er at ein har kutta ned mykje på det som kunne vore ein miljøprofil. 70 mill. kr på enøktiltak er vekk – kanskje litt mindre, ser eg på Marit Arnstad. 20 mill. kr på miljøbudsjettet er vekk, det er iallfall riktig. Då er mitt spørsmål til Dale: Er det ikkje litt slitsamt at Senterpartiet sin miljøpolitikk ser ut til å forsvinna i ein kontantstøtteavtale, som Kristeleg Folkeparti brenn for?

Så har eg eit spørsmål til, og det går på friluftsmeldinga, som John Dale gjorde eit poeng av. Det var ikkje med særleg velvilje sentrum slutta seg til SV sitt forslag med omsyn til friluftsmeldinga, så vidt eg hugsar, men nå er entusiasmen allereie på plass. Det er greitt å vita.

John Dale (Sp): Det bør ikkje forbausa nokon at SV har litt meir pengar å spandera på ein del gode formål og også på miljøformål. Dei har i sitt samla budsjett trekt inn mindre pengar og har såleis meir til disposisjon, slik at det representanten her framførte, var eit resultat av at SV ikkje går så langt i innstrammingar som andre parti gjer.

Elles må eg igjen seia at Senterpartiet ikkje har noko som helst å skamma seg over når det gjeld innsatsen i miljøpolitikken så langt. Spesielt gjeld dette på området energiøkonomisering. Sjølv etter at me hadde gjennomført forhandlingane med Framstegspartiet og Høgre, stod vi igjen med eit resultat som er det beste på år og dag, og det er ikkje tvil om at sentrumsregjeringa her har vore med og snudd kursen i ei riktig retning. Det har f.eks. medført at Arbeidarpartiet no, etter at dei i årevis har lege veldig lavt i terrenget, har gått den andre vegen og ligg nokre millionar i overbod, over Regjeringa sitt opplegg. Det viser at me har stor innverknad på eit viktig område i politikken, og etter kvart som tida skrir fram, vil det koma fleire nye eksempel på saker som me klarar å gjennomføra, eller i det minste setja fart i.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Hallgeir H. Langeland (SV): Lat oss håpa at John Dale sitt håp for Voksenåserklæringa blir ein realitet, og lat meg starta med å presisera at den totale innstramminga på Olje- og energidepartementet sitt budsjett er på 70 mill. kr, og det meste av det er på enøk, og på ledingsnettinvesteringar, som eg oppfatar som enøktiltak.

Når Jens Stoltenberg i Dagbladet i dag kritiserer Regjeringa for manglande miljøpolitikk, er det på sin plass. Men når kritikken kjem frå eit arbeidsparti som nyleg gjorde ei gedigen høgredreing, m.a. med vedtak om bygging av gasskraftverk som det verste eksemplet, blir kritikken lite troverdig. Så Stoltenberg: Grunnlaget for kritikken er absolutt til stades, men den går definitivt også til ditt eige parti, Arbeidarpartiet.

Dette er den første miljøregjeringa, sa sentrumsregjeringa på Voksenåsen i september i fjor. Me klarar ikkje å

få til ei omlegging av miljøpolitikken på nokre månader, sa Regjeringa ved budsjettbehandlinga i fjor, etter å ha vore i Kyoto med Arbeidarpartiet sitt forhandlingsopplegg. Ved behandlinga av revidert nasjonalbudsjett var det også for kort tid til å få til noko særleg i forhold til regjeringserklæringa.

Så kom budsjettforslaget for 1999, og faktisk var det positive element på energidelen, som litt satsing på enøk, på alternativ fornybar energi, elavgift og fyringsoljeavgift samt tiltak for å kunna avgrensa utvinningstempoet i Nordsjøen. På Guro Fjellanger sitt budsjett var det lite og ingenting når me tenkjer på utgangspunktet: Voksenåserklæringa.

Men kva skjer? Jau, det er inngått ein avtale med Høgre og Framstegspartiet som bind Regjeringa opp til desse to partia sin miljøpolitikk – om desse to partia har ein miljøpolitikk då. Konsekvensen av avtalen er at den litle miljøatsinga som Regjeringa prøvde på i klimapolitikken, for det meste forsvinn. For kontantstøtta, som Marit Arnstad sitt parti eigenleg er imot, kjem før alt. Enøkstøtta må vika for kontantstøtta og støtte til meir kuler og krut på forsvarsbudsjettet.

Miljøregjeringa har gjort miljø til eit slaktoffer. Det finst ikkje ei miljøregjering. Det finst ei kontantstøtte-regjering – det er det me har. Ingen saker over, ingen ved sida – me gjev alt for kontantstøtta, er slagordet.

Så til eit openbert poeng. Ville det blitt betre med Arbeidarpartiet? Svaret på det er: Det veit me jo ikkje. Det me veit, er at Arbeidarpartiets budsjettforslag har den same profilen som det som blir vedtatt her i dag, altså med miljøet som tapar. Arbeidarpartiets er verre på mange område og betre på nokre ganske få.

Det kjem neppe som nokon sensasjon at dette er ein dårleg dag for oss som meiner at klima- og miljøspørsmål er viktigast. SV sine forslag tar framtida på alvor og prioriterer klima- og miljøtiltak. SV satsar på alternativ, fornybar energi både ved støtteordningar og forskning og på større energieffektivitet for å få ned utsleppa av klimagassar. SV prioriterer å følgja opp Lokal Agenda-arbeidet med auka støtte til organisasjonane, for å få fart i aktiviteten lokalt. Me løyver dei nødvendige midlar til å følgja opp planane for kalking og planane for opprydding av PCB i norske hamner, og me følgjer opp på kulturminnevern.

Dei fleste tiltaka SV har med, er område som òg er prioriterte i Voksenåserklæringa. Og sjølv om me går lenger, er det i praksis bare SV som i dag følgjer opp Regjeringa sin erklærte miljøpolitikk.

Det er i det heile tydeleg at fleirtalet ikkje tar vårt høge energiforbruk eller veksten i klimautsleppa på alvor. Sjølv om de i ord er einige i at Kyoto-avtalen er viktig og nødvendig og ein føresetnad for jorda si framtid, blir dette bare ord. Det er handling kloden vår treng. Vår felles klode treng SVs miljøpolitikk og får Framstegspartiets og Høgres. Slik sett sluttar Stortinget seg delvis til Framstegspartiets og Høgres klimapolitikk, og den er som kjent ikkje noko særleg positiv.

Første miljøregjering, sa sentrum. Javel, seier nå eg. Realiteten er at posisjonen kjem framfor miljøomsyn, og

kontantstøtte kjem før alt. Då kan det umogleg bli ei miljøregjering.

Eg tar med dette opp SV sine alternative forslag.

Presidenten: Presidenten vil minne om at all tale skal rettes til presidenten.

Hallgeir Langeland har tatt opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Gunnar Kvassheim (V): Det norsk miljøpolitikk trenger, er aktiv forandring og vilje til å gå i en ny retning. Når jeg nevner dette for SV, er det mulig det er fånyttet, fordi SV nå synes å ville mene at det er bedre å stå på den rene linjen og sørge for at en blir venneløs i politikken enn å støtte opp om de kreftene som drar politikken i deres retning. Nok om det.

Langeland og SV ser ikke miljøpolitikken for bare kontantstøtten – derfor litt hjelp: Opplegget for grønne skatter er et av de mest radikale forslagene som er fremmet for dette stortinget på lang tid. Det kom fra sentrumsregjeringen. I spørsmålet om vern av Øvre Otta har Regjeringen inntatt et standpunkt til det som mange oppfatter som den viktigste miljøsak på 1990-tallet. – Slik kan en fortsette, langt utover den tidsrammen en replikk gir anledning til.

Og så et spørsmål til Langeland: Er det slik at de få områdene hvor han kan måle seg fram til enkelte millioner i forskjell mellom Arbeiderpartiet og sentrum, tilsier at norsk miljøpolitikk er tjent med at denne regjeringen, som tar nye grep på de vitale områdene, skiftes ut med et arbeiderparti som synes å ville samarbeide så mye med Høyre at de på sitt landsmøte nullet ut alt som ligner på miljøengasjementet?

Hallgeir H. Langeland (SV): Som eg sa i innleiingsforedraget mitt, var det nettopp store spørsmålsteikn ved Arbeidarpartiet sin miljøpolitikk, og eg gjorde det heilt klart at eg ikkje nødvendigvis hadde tillit til at den kunne bli betre. Men det betyr ikkje at eg i neste omgang skal måtta forsvara ein politikk frå sentrumsregjeringa i samarbeid med Høgre og Framstegspartiet. Tvert imot, då står eg opp og seier at SV er det einaste partiet som forsvargar miljøsaka skikkeleg her på Stortinget. Hadde Venstre og sentrumsregjeringa følgd opp Voksenåserklæringa, skulle eg stått her og tatt bølga for dei, men eg kan ikkje det med det utgangspunktet dei har i dag.

Og grønne skattar – det var eit forslag frå SV i si tid, som representanten Eilef Meland tok opp, og som er følgd opp. Men resultatata – kva er det me klarar å få gjennomført? Regjeringa prøvde seg i forhold til elavgifta osv., men den må altså søka samarbeid med folk som ikkje kan gje den fleirtal.

Hadde det vore ein god dag for miljø og miljøpolitikken og klimautfordringane, skulle eg gjerne ha skrytt av sentrumsregjeringa. Men dagen er dessverre ikkje god nok.

Bror Yngve Rahm (KrF): Representanten Langeland sa to ting, for det første at den kritikken som

(Rahm)

Stoltenberg i dag reiste mot sentrumsregjeringen, måtte han like mye reise mot sitt eget parti. Allikevel ønsker Langeland at vi skulle hatt et samarbeid med Arbeiderpartiet, i en tro på at budsjettet da ville blitt bedre. Det ville det ikke ha blitt, naturligvis ikke. Og Langeland vet selvfølgelig også at det ikke ville være mulig å etablere et flertall i Stortinget mellom sentrumspartiene og SV. Før det kan bli aktuelt, måtte SV vokse noen hakk til.

Så gjør selvfølgelig Langeland denne debatten, som mange andre debatter, til et spørsmål om kontantstøtten. Da er det naturlig at en representant fra Kristelig Folkeparti reagerer på det. Men mitt spørsmål til Langeland er følgende: Hvordan ønsker Langeland å prioritere kontantstøttepengene, for de er jo allerede brukt opp? De er brukt opp av Kristin Halvorsen på barnehager, de er brukt opp av Øystein Djupedal på utdanning, og nå vil Langeland ha dem til å dekke behovene på energisektoren og miljøvernsektoren. Hvilke områder ønsker Langeland å prioritere vekk når kontantstøtten skal dekke alle andre oppgaver som Langeland åpenbart vil prioritere?

Hallgeir H. Langeland (SV): Det kunne høyrast ut på representanten Bror Yngve Rahm som eg dreiv og brukte kontantstøttepengar til energiforskning og enøktiltak. Det skulle eg gjerne ha gjort, men dessverre er det ikkje så enkelt. Dei pengane ligg i ein annan komite og kan ikkje disponerast til dei miljøtiltaka eg arbeider med for SV i energi- og miljøkomiteen.

Så til dette med samarbeid med Arbeidarpartiet. Det som er viktig for SV, er politikken. Dersom ein får gjennomslag på vesentlege felt i miljøpolitikken, når det gjeld rettferdig fordeling, utdanning, kunnskap – dei sentrale elementa i SV sin politikk – er det aktuelt med eit samarbeid, men det er ikkje aktuelt med samarbeid med eit parti som liknar så mykje på Høgre for tida. Tvert imot, det synest eg er lite relevant, for dei har ikkje ein offensiv miljøpolitikk. Dei må koma oss i møte dersom me skal kunna vera med på noko, men det er svært lite sannsynleg, ut frå den politiske situasjonen og ut frå det at sentrumspartia har bunde seg opp til ein kontantstøtteavtale med Høgre og Framstegspartiet som tydelegvis skal gå ut denne perioden.

Eg vil berre seia til sentrum: Eg håpar at sentrum klarer å få gjennomført meir av det som står i Voksenåserklæringa. Det hadde me forventningar til då de tiltredde. Det håpar eg framleis på, og me prøver å bakka dette opp, men de må vilja det sjølve òg. De må stå på det som står i dette dokumentet. Der synest eg de gjer ein for dårleg jobb, og det tener ikkje miljøsa på.

Presidenten: Presidenten vil nok en gang minne om at all tale skal rettes til presidenten.

Hallgeir H. Langeland (SV): Eg er lei for det, president. Eg blir litt ivrig.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Gunnar Kvassheim (V): Det har blitt en offensiv i miljøpolitikken etter regjeringsskiftet. Det har blitt tatt nye og viktige miljøgrep slik som det ble beskrevet i Voksenåserklæringen. Så har vi fått en interessant debatt her i dag, foranlediget bl.a. av SV, som sier at Regjeringen ikke har fått gjennom sin politikk på alle områder hvor det er tatt nye initiativ. Det vises til grønn skatt, og det vises til elavgift. Det er rett at på en del områder har ikke Regjeringen fått tilslutning i Stortinget, for da må en ha med Høyre og Fremskrittspartiet eller Arbeiderpartiet. Det er ingen grunn til å forvente at denne regjeringen på disse viktige miljøområdene skal kunne snu Arbeiderpartiet i løpet av et år når SV ikke har klart det på 20.

Men det som er fordelen med å ha en regjering som spiller opp miljøballer offensivt, er at vi preger debatten totalt i samfunnet og i partiene på en annen måte. La meg ta et eksempel. Jeg tror det er større mulighet for å få en god miljøkonklusjon når det gjelder utbyggingen av Øvre Otta, når det er kommet et nei fra Regjeringen. Det åpner opp, som vi ser i Høyre, for en spennende debatt, og jeg håper det vil gi kår for de som er miljøaktive i Arbeiderpartiet, for å få gjennomslag på dette området. Så jeg tror definitivt at både på de områdene hvor Regjeringen bærer fram standpunkt som får tilslutning, og på dem det må modning til for å få det ønskede resultatet, er det av stor betydning at premissleverandørene er en regjering som prioriterer miljø høyere enn det som er alternativet.

Øvre Otta har vært nevnt. Det har vært nevnt grønne skatter, og det er ikke småsaker det er snakk om. Det ble sagt fra Jan Tore Sanner at denne regjeringen mangler visjonene, den hadde bare overtatt administrasjonen. Jan Tore Sanner var ute med en meget god artikkel i Dagbladet hvor han tenkte visjonært rundt Øvre Otta, akkurat som Regjeringen gjorde da den begrunnet sitt standpunkt. Det er ikke administrasjon. Det er opplegg til en ny type tenkning rundt energipolitikken som kan få stor betydning, fordi vi fikk et regjeringsskifte. Slik kan vi fortsette på område etter område. Debatten om elavgift er av den største betydning i en situasjon hvor prisen på elektrisk kraft og olje faller, hvor kårene for enøkarbeid er dårligere enn på lenge.

Rammebetingelsene for dem som er interessert i nye, alternative energikilder og enøk, er ikke bare den posten som står på budsjettet, og som berører dette, men det er det totale avgiftsregimet som de ulike aktørene møter. Der har denne regjeringen en helt annen og helhetlig politikk enn Arbeiderpartiet. Det som er problemet her, er at Høyre, fordi en hadde bundet seg til et opplegg om null skatter og avgifter, ikke var i stand til å nyansere og bidra til en fornyelse av miljøpolitikken, nettopp på det området som det burde være mulig for Høyre å se har betydning, nemlig: Når markedet møter en kostnad, gir det handling i mer miljøvennlig retning.

I tillegg til dette tas det viktige miljøgrep i budsjettet. Enøksatsingen er radikalt forandret fra det som var opplegget fra Jagland-regjeringens side. Så er det et annet poeng: Selv etter forhandlingene med Høyre og Fremskrittspartiet legger vi nå fram et opplegg til budsjett for

Miljøverndepartementet som har en større ramme enn Arbeiderpartiets. Så kan det være på sin plass å minne om at Arbeiderpartiet på sitt landsmøte bebudet at en var villig til å nulle ut skatter og avgifter. En var villig til å innarbeide det meste av kontantstøtten for å få en ordning med Høyre. Det ville betydd at vi måtte spavende budsjettet i størrelsesorden 4-5 milliarder kr. Med det miljøengasjementet som var på Arbeiderpartiets landsmøte, er det åpenbart at det ville gitt store kutt på områder som er av betydning for miljøet, når en skulle kjøre denne eksersisen. Det en sammenlikner og klarer å få en liten pluss på noen få punkter til fordel for Arbeiderpartiet, er et ferdig prutet opplegg mellom sentrum, Fremskrittspartiet og Høyre og Arbeiderpartiets opplegg før en skulle begynne på denne eksersisen med å kutte mange milliarder kroner.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Olav Akselsen (A): Representanten Kvasheim er redaktør av yrke. Likevel har han og Venstre eit openbert kommunikasjonsproblem. Etter det Kvasheim seier, har sentrumsregjeringa nærmast revolusjonert landet, særleg på miljøområdet. Då er det ein ting som undrar meg – og det undrar meg kvar gong eg høyrer Kvasheim – og det er at ikkje veljarane strøymer til Venstre og dei andre fantastiske partia som har fått utretta så mykje på så kort tid.

Snarare er det vel slik at når partileiar Sponheim seier at det no er ro i rekkjene til Venstre, er det eit spørsmål om det i det heile er rekkjer igjen. Det kunne vore interessant å høyra Kvasheims forklaring på den manglande samanhengen mellom Venstres retorikk på dette området og oppslutninga om partiet som han representerer. Kan det vera så enkelt at folk ikkje kjenner seg igjen? Iallfall har eg store problem med å kjenna meg igjen når eg høyrer Kvasheim og den versjonen som han gir.

Eg er samd med dei som seier at ein ikkje kan måla Regjeringas miljøinnsats berre med å telja saker frå Miljøverndepartementet. Men når ein held det faktum at det berre er fremja ei sak, opp mot den retorikken sentrums-partia utstyrte seg med i opposisjon, eller når ein held det opp mot dei forslaga som blei fremja, eller kritikken mot den førre miljøstatsråden frå Arbeidarpartiet for den saks skuld, eller når ein ser på Venstres program, må det vera grunnlag for å spørja kvar det er blitt av miljøatsinga. Argumentet om redusert papirbruk har ikkje vore brukt. Derfor må det vera andre grunnar til at det ikkje er kome andre saker frå Miljøverndepartementet. Kan det vera slik at realismen i desse partias politikk i opposisjon ikkje lét seg gjennomføra i praksis? Eller kan det rett og slett vera slik at Arbeidarpartiets statsråd på dette området allereie hadde gjort jobben før Venstre kom inn i regjeringskontora?

Gunnar Kvasheim (V): Nå er det slik i vårt politiske system at partienes oppslutning avgjøres ved valg. Vår ambisjon er at den styrkede innflytelsen Venstre har i politikken, skal bidra til at vi får gjennomslag på mange

viktige miljøområder, slik at vi med tyngde overfor velgerne i 2001 kan si at de har en valgmulighet. De har valgmulighet mellom en arbeiderpartiregjering, som Thorbjørn Berntsen sa på landsmøtet har nullet ut miljøengasjementet, og et regjeringalternativ hvor det finnes partier som synes miljø er viktig, ja så viktig at det må tas noen grep som også kan være upopulære. Så det som vi nå gjør av politisk arbeid på miljøområdet og andre områder, skal nettopp legge grunnlag for at vi ved neste korsvei kan ha troverdighet i politikken. Venstre kan ikke komme tilbake på Stortinget med en større gruppe fordi vi er lovende. Nå skal vi komme tilbake fordi vi er et viktig parti, som i praksis har fått vist at vi tar nye grep på viktige miljøområder.

Hallgeir H. Langeland (SV): Venstre er veldig kritisk til den måten SV kritiserer Regjeringa på når me peikar på at ein faktisk ikkje har ei offensiv satsing i miljøpolitikken eller energipolitikken. At Venstre då prøver å bevise det motsette, får nå så vera. Men når det gjeld det utgangspunktet Kvasheim snakka om, nemleg det forslaget som blei lagt fram, har eg tidlegare sagt at det ikkje var så halvgale. Men veldig mykje av det budsjettet forsvann. Det blei kutta ned på enøk-satsinga, energiforskinga og investeringar i leidningsnett. Elavgifta blei borte, og fyringsoljeavgifta blei borte. Då å kome opp her og påstå at dette er eit knall miljøbudsjett, har eg vondt for å forstå ein kan ha det svære engasjementet for. Ein har jo tatt vekk det meste av miljøpolitikken i det forslaget ein hadde. Då synest eg det er feil å forsvara det dårlege resultatet. Utgangspunktet var ikkje så verst, men resultatet blei altså ikkje så godt.

Så til ei sak som SV fekk fleirtal for i komiteen, nemleg ei friluftsmelding. Den kjempa jo sentrums-partia imot å få vedtatt, men så slutta ein seg til den etter kvart. Det at ein ønskjer å vera offensiv i miljøpolitikken, vil seia at ein må visa det i praktisk politikk, i handling og i løyvingar. Det saknar eg frå det gamle miljøpartiet Venstre. Eg trur miljøprofilen til Venstre nå er i ferd med å ramla heilt vekk.

Gunnar Kvasheim (V): Jeg har sagt om Venstre, litt i lys av den siste tids meningsmålinger, at vi nok er i den paradoksale situasjon at vår innflytelse er doblet og oppslutningen midlertidig halvert. SVs dilemma er at partiets oppslutning er redusert og innflytelsen nullet ut. Miljøpolitikken trenger ikke bare dem som er velmenende, men den trenger dem som i praktisk politikk tar grep for å flytte den i riktig retning.

Nå anlegger Langeland et perspektiv på dette som om det gjelder noen millioner i støtte til ledningsnett. Jeg prøvde å gå litt opp og se på grønne skatter, Øvre Otta, miljøutgangspunktet når det gjelder skytefelt osv. Da er det jeg sier at denne regjeringen står for en helt annen miljøpolitikk enn den vi avløste og den vi eventuelt vil få igjen, med eller uten Langelands støtte. Jeg forventer ikke at SV skal la være å kritisere Regjeringen. Det er det positivt at en gjør, for Regjeringen og alle andre trenger påtrykk for å komme videre. Men det beklagelige er at

SV ikke klart og tydelig kan si at denne regjeringen er mye mer offensiv i miljøpolitikken enn den som er alternativet.

Så til dette med friluftsmeldingen. Det var helt klart fra starten av behandlingen i komiteen at sentrumspartiene ønsket at Stortinget på en egnet måte skulle få en melding om dette spørsmålet. Samlet konkluderte vi til slutt med at det kunne gjøres på en formålstjenlig måte ved en stortingsmelding.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Aud Blattmann (A): La meg starte med å vise til et tidligere replikkordskifte med Jan Tore Sanner når det gjelder vårt forhold til Nordvest-Russland og vårt spesielle ansvar der. Jeg fikk en følelse av at Jan Tore Sanner trodde at jeg hadde vansker med å lese innenat. Jeg kan lese innenat, men det har liten hensikt å skrive i positive vendinger og gjennom kutt i bevilgningen faktisk bidra til å gjøre noe helt annet.

Så til budsjettet. Sentrumsregjeringen ønsket å sette sitt preg på statsbudsjettet. For energisektoren kan det kort oppsummeres med økt elavgift, økt CO₂-avgift, økt selskapskatt for oljeselskapene, senking av grensen for hvilke utbyggingsprosjekter som kan ha forenklet saksbehandling og fjerning av refusjonsordningen for dokumentavgift. Direkte og indirekte har disse forslagene betydning for energi- og petroleumssektoren og for behandlingen av Olje- og energidepartementets budsjett.

La meg nevne forslaget om fjerning av refusjonsordningen for dokumentavgift. Refusjon av dokumentavgift ved sammenslåinger innen energisektoren er en ordning som ble innført i 1986, og som ble omtalt i framlegget til ny energilov. I Ot.prp. nr. 43 for 1989-90, hvor Senterpartiet for øvrig hadde energistatsråden, skriver Regjeringen følgende:

«For å stimulere til sammenslutninger som kan gi energimessige fordeler bedre drift og økonomi og bidra til mer enhetlig forsyningsstandard, har Regjeringen åpnet adgang til refusjon av dokumentavgift ved sammenslutninger som vil ha slike virkninger.»

Formålet med endringen har vært å bidra til selskapsmessige strukturendringer innen energisektoren. Regjeringens forslag innebærer at 2,5 pst. av selskapenes bokførte verdi må innbetales til statskassen ved sammenslåing og omdannelse av kraftselskaper. Fjerningen av refusjonsordningen vil uten tvil hindre den omstrukturering og effektiviseringsprosess i kraftbransjen som kom med innføringen av det nye kraftregimet. Ytterligere gevinster fra mer effektive enheter og et bedre fungerende kraftmarked vil dermed bli vanskelig å få realisert.

Arbeiderpartiet har i sine merknader pekt på at en utvikling av ordningen vil kunne virke konkurransevridende. Selskaper som har kommet langt i sin omstrukturingsprosess, får med Regjeringens forslag en konkurransefordel i forhold til selskaper som av ulike grunner har kommet kortere i prosessen. Mye tyder også på at vi var i ferd med å få en fremskyndet og en til dels udemokratisk

behandlingsprosess med de frister som departementet satte for endelige vedtak om sammenslåinger. Jeg har grunn til å tro at det ligger ca. 50 – 60 foreløpige søknader om refusjon av dokumentavgift. I en slik situasjon er det vanskelig å forstå departementets handlemåte i forbindelse med forslaget. Jeg er fristet til å stille statsråden følgende spørsmål om begrunnelsen: Er det slik at statsråden mener at man ikke ønsker en videre utvikling til større og mer slagkraftige enheter, eller er det sånn at det var behovet for økte inntekter til staten som veide tyngst?

Vi ser en utvikling hvor EUs elmarked gradvis åpnes for frihandel, og at det skjer store omstillinger. Norge er en del av det europeiske kraftmarkedet, og dette krever omstilling. Sammenslåinger og omorganisering av kraftsektoren vil være nesten umulig når det vil påføre selskapene dokumentavgifter i millionklassen. Er det motstand mot et åpnere europeisk kraftmarked som er beveggrunnen for å oppheve refusjonsordningen?

Arbeiderpartiet har i finansinnstillingen foreslått å omgjøre refusjonsordningen til et avgiftsfritak. I påvente av dette har Arbeiderpartiet satt av 60 mill. kr, slik at avgiftsfritak kan gjennomføres inntil videre. Høyres primære standpunkt var å videreføre refusjonsordningen. Høyre og Fremskrittspartiet foretok i forliket med sentrumsregjeringen noe som jeg vil beskrive som en salto med helskru når det gjelder dokumentavgiften, men de angret visst etterpå. Arbeiderpartiet får ikke flertall for sitt forslag, men jeg er glad for at det nå er flertall for at nåværende refusjonsordning forlenges ut året, og at flertallet ber Regjeringen komme tilbake i revidert nasjonalbudsjett med en vurdering av konsekvensene av å avvike ordningen med refusjon av dokumentavgift, sett i lys av at EUs elektrisitetsmarked åpnes for konkurranse.

Forslagene om økt elavgift, økt CO₂-avgift, økt selskapskatt og senking av grensen for hvilke utbyggingsprosjekter som kan ha forenklet behandling, er alle forslag som enten er avslått, eller vil bli det i dag. Og som nevnt tidligere, departementet må komme tilbake i revidert nasjonalbudsjett med en utredning om konsekvensene av å fjerne dokumentavgiften.

Steinar Bastesen (TF): I dag diskuteres miljøvern, og tradisjonelt er det en debatt uten konkrete henvisninger. Det snakkes i luftige vendinger om grønne skatter, bedre miljø og økte avgifter. Men hva er resultatet av de grønne skattene og de økte avgiftene? Folk flest ser det på pengeboken, men hvor blir det av resultatet for miljøet?

Det er i dag bygd opp en egen miljøindustri. Er det en industri som ikke forurenser? Jeg stiller spørsmålet. Man flytter papir fra den ene bygda til den andre, man kjører det med lastebiler som drikker 5 liter diesel pr. mil, til Sverige for å brenne det opp – alt i miljøvernets navn. Hadde det ikke vært bedre å brenne det opp på det stedet man samler det inn?

Miljøvern er også noe mer. Miljøvern handler om å leve og bo i samfunnet. Det handler bl.a. om at man skal tørre å bo ute i distriktene, man skal tørre å bo på landsbygda uten å være redd for at det skal komme en gaupe

og ete opp barna som leker utenfor huset, eller at det skal komme en ulv og gjøre det samme. I Aurskog-Høland tør ikke folk lenger å la barna gå til skolebussen engang. De må følge barna hver eneste dag. Det er også miljøvern. Når de går ned til bussen, er det ofte to-tre ulver som går foran dem på veien. Det er et resultat av miljøvernpolitikken og det vedtaket som ble gjort i forbindelse med den nye rovdymmeldingen her i huset. Det har vært diskusjon om utsetting av disse dyrene, men det er det ingen som vil ta ansvar for. De har ikke engang tillatt genettesting av disse dyrene for å få påvist eller avvist om det dreier seg om hybrider. Det er merkelig. Jeg har stilt spørsmål til miljøvernministeren, jeg har stilt spørsmål til justisministeren, men ingen vil ta ansvar. De snakker om at det er hund-ulvehybrider, men det er påvist ved oppdrett at det ikke går an å få mindre enn 60 pst. ulv i en slik hybrid. Det er positivt at bevilgningene til tiltak for å forebygge rovviltskader økes med 5 mill. kr, men det er for galt når bøndene og de som bor ute i distriktene, kunne ha gjort denne jaktingen gratis hvis de hadde fått lov til å jakte i sporsnø.

Jeg har prøvd å undersøke litt. Det er store beløp som overføres til frivillige miljøvernorganisasjoner. En av de organisasjonene som jeg har lett litt etter og prøvd å få dokumentasjon for, er WWF. Hva får de? Vi har skrevet, og vi har ringt. Det er vanskelig å få rede på. Men fra Utenriksdepartementet har vi nå fått rede på at det dreier seg om betydelige beløp, millionbeløp, til en organisasjon som regelrett motarbeider norsk politikk.

Det jeg egentlig skulle ta ordet for, var for å snakke om kartlegging på kysten igjen. Det ligger også under Miljøverndepartementet. Det er også miljøvern. Vi har nå tatt i bruk en ny måte å måle opp kysten på. Det kalles for laserbathymetri, som er innleid fra Australia. Og det kan kartlegge både Norskekysten og Svalbard-området i løpet av tre-fire år rett etter at det er blitt tatt i bruk. Men det må bevilges penger. Det er litt kostbart. Men i løpet av maksimum fem år kan man faktisk ha gjort en jobb som med dagens fart ville ha tatt 200 år. Vi seiler etter kart på kysten i dag som ikke tilfredsstiller de kravene som moderne navigasjonssystemer stiller. Man seiler faktisk over land i enkelte tilfeller med de kartene vi har. Ja, man kan oppleve å stå i Domkirken i Trondheim når en skal gjøre opp sitt bestikk. Det er ikke kysten verdig.

Øyvind Korsberg (Frp): For Fremskrittspartiet er det viktig at offentlige midler blir benyttet der pengene gir mest tilbake – der det er reelle miljøproblemer.

Sur nedbør er et betydelig forurensningsproblem i store deler av Sør-Norge og medfører fiskedød i mange vassdrag og lakseelver. Når Regjeringen legger fram et forslag til statsbudsjett om å bevilge 100 mill. kr til kalking for 1999, er vi i Fremskrittspartiet skuffet over at bevilgningen blir redusert med 5 mill. kr i forhold til fjorårets budsjett. Det er også et klart brudd med hva regjeringspartiene lovet i forbindelse med budsjettbehandlingen i fjor høst, der et flertall bestående av regjeringspartiene, Fremskrittspartiet og Høyre la til grunn at bevilgningen til kalking skulle opp på 1997-nivå, dvs.

118 mill. kr. Fremskrittspartiet har i sitt primære budsjettforslag foreslått å øke bevilgningen til kalking med 25 mill. kr.

Konsekvensene av kutt til kalking vil i stor utstrekning berøre de mange små og i stor grad dugnadsbaserte kalkingsprosjektene. Dette mener vi er et totalt feil signal å sende ut til dem som gjennom mange år har brukt store deler av sin fritid til å redde vann og vassdrag og for å sikre fiskebestander, for dermed å gi folk muligheter til å utøve sportsfiske samt oppleve levende natur. Det vil også være en god samfunnsmessig investering i form av næringsinntekter til eiere og lokalsamfunn, og her vil jeg nevne at kalking av Mandalselva har ført til en positiv utvikling av næringslivet langs elven. Jeg er derfor glad for at en enstemmig komite økte bevilgningen med 10 mill. kr, slik at de kalkingsprosjektene som i dag er igangsatt, blir videreført. Vi er alle kjent med at behovet for midler til kalking er langt større enn det vi i dag bevilger, og for Fremskrittspartiet vil det være naturlig å prøve å nå den målsettingen som ligger i Handlingsplan for kalking.

Sur nedbør er et miljøproblem. Noe som ikke er et reelt miljøproblem, er klimaspørsmålet. Vi i Fremskrittspartiet er skuffet over de andre partiene, som uten tanke på kostnader har kastet seg inn i en klimapolitisk hestehandel en ikke ser eller skjønner konsekvensen av. Det er i dag flere og flere vitenskapsmenn og forskere som tviler på at utslippene av CO₂ fører til en merkbar forandring av jordklodens klima. Et nylig avsluttet forskningsprosjekt ved Universitetet i Oslo konkluderer med at CO₂ har en mindre virkning på klimaet enn tidligere antatt. Jeg har i tidligere debatter i denne sal vist til at det er mange andre teorier om hva som fører til klimaendringer, samt vist til at klimaendringer er noe som har pågått og vil pågå hele tiden, uansett hva politikerne vedtar.

Problemet med klimaspørsmålet er at konkrete miljøproblem blir oversett, samt at vi som olje- og gassseksportør mister enorme olje- og gassinntekter som følge av redusert forbruk i de land vi eksporterer til.

Norge er et av de land i verden der spørsmålet om utslipp av såkalte klimagasser tas mest alvorlig i den politiske debatten. Det er det sikkert mange grunner til. En av grunnene er at utslipp av de såkalte klimagassene er blitt en merkesak for mange politikere, spesielt her i huset, der en utnytter en frykt og en stemningsbølge for å markere seg som politiker og samtidig late som om en gjør noe for vårt klima. I miljøbevegelsen er spørsmålet om utslipp av såkalte klimagasser blitt god butikk, for den er jo avhengig av stadig større oppmerksomhet for å kunne markedsføre seg selv og dermed øke sine egne inntekter. Utslipp av såkalte klimagasser er blitt et internasjonalt anliggende hvor noen industriland, inkludert Norge, har påtatt seg store forpliktelser for å redusere utslippene. Klimapolitikken, som FN's klimapanel er premissgiver for, er svært omdiskutert og hviler i dag på et ufullstendig vitenskapelig grunnlag. Det er også kommet alvorlig faglig kritikk mot klimapanelets sammensetning, arbeidsform og konklusjoner. Klimapanelet er blitt beskyldt for i økende grad å være ledet av byråkrater og politikere, der behovet for økte bevilgninger går på bekost-

ning av vitenskapelige fakta. Den mest alvorlige kritikken er at klimapanelets forskning ikke kan forklare de betydelige svingningene i klima som har vært i tidligere tider.

Til slutt: Jeg håper at flere partier her i huset tar beslutninger bygd på fakta og ikke på tilfeldige værmeldinger.

Statsråd Marit Arnstad: Jeg er glad for den brede støtten som bevilgningsforslagene på neste års budsjett for olje- og energisektoren har fått. Særlig er det gledelig at det har vært mulig å oppnå en nær sagt tverrpolitisk støtte til Regjeringens forslag om en betydelig satsing på alternative energikilder og energiøkonomisering.

Under arbeiderpartietregjeringene på midten av 1990-tallet var bevilgningene til alternativ energi og enøk både i 1995 og 1996 på godt under 100 mill. kr. Det siste året Arbeiderpartiet satt i regjering, foreslo de å øke bevilgningene med 16 mill. kr. Det ble betegnet som et løft.

Sentrumsregjeringen har i løpet av et drøyt år økt bevilgningene med 75 mill. kr, og med budsjettet for 1999 står vi overfor en satsing som er nesten 100 mill. kr større enn for bare to år siden. Det illustrerer den prioritet som sentrumsregjeringen gir dette arbeidet, selv i tider med betydelig økonomisk innstramming. Blant annet innebærer neste års budsjett at det aldri før har vært bevilget så mye til utvikling av alternative energikilder.

I tillegg til å øke bevilgningene på dette området har Regjeringen det siste året gjennomført flere tiltak som vil legge forholdene til rette for en økt satsing på alternative energikilder. Fra årsskiftet blir det gitt fritak for investeringsavgift på en rekke energikilder, bl.a. bioenergi, vindkraft, varmegjenvinningsanlegg og installering av varmpumper. Det vil gi bedre rammebetingelser for disse energiformene. I tillegg er staten i ferd med å utarbeide retningslinjer for bruk av vannbåren varme i statlige bygg. Dette gir viktige føringer for overgang fra direkte bruk av elektrisitet til oppvarming, og kan være ett av flere bidrag til å skape et marked for fjernvarme.

Departementet arbeider nå med en energimelding basert på energiutredningen. Jeg vil legge til grunn at målene for energiforsyningen skal være knyttet opp mot utvikling av en mer miljøvennlig energisektor, sikker energiforsyning, rettferdig fordeling og stabil næringsvirksomhet i lokalsamfunn med kraftintensiv industri. Meldingen vil fokusere på de sentrale valg som må gjøres i arbeidet med å nå disse målene. Meldingen vil også legge fram et forslag til en politikk for omlegging til en mer miljøvennlig energibruk og energiproduksjon og et opplegg for fornyelse av industrikraftregimet.

I forbindelse med behandlingen av budsjettet har et flertall i komiteen gått inn for å forlenge søknadsfristen for refusjon av dokumentavgift til 31. desember 1998. Det innebærer at man fra årsskiftet har fjernet denne særordningen som bare gjelder innenfor kraftsektoren. For alle andre bransjer er det jo nødvendig å betale dokumentavgift når fast eiendom skal overdras i forbindelse med overgang fra én juridisk person til en annen. Et stort antall søknader om refusjon blir nå behandlet i departe-

mentet. Med den søknadsfristen som flertallet går inn for, vil det først være mulig å få en oversikt over det samlede tilsagnsbeløpet ut på nyåret. Flertallet har heller ikke angitt om det er styre- eller eiervedtak som skal legges til grunn for fristen. Dersom eiervedtak legges til grunn, kan man forsøke å imøtekomme flertallets ønske om at ordningen skal gjelde for hele 1998, samtidig som man unngår store forskyvninger inn i 1999 og eventuelt nye fristfastsettelse for denne ordningen. Regjeringen vil for øvrig komme tilbake med en endelig oversikt over de budsjettmessige virkningene av ordningen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett.

Petroleumssektoren er preget av store og langsiktige prosjekter. Behovet for stabile rammevilkår er derfor viktig. Samtidig har petroleumssektoren en så dominerende plass i Norge at den må ses i sammenheng med utviklingen i resten av norsk økonomi. Målet om langsiktighet og stabilitet må derfor hele tiden ses i forhold til effekten for norsk økonomi i sin helhet. Med det usikre oljemarkedet vi i dag står overfor, vil næringen stå overfor store utfordringer både i 1999 og framover. Myndighetenes oppgave blir å balansere mellom hensynet til et forsvarlig aktivitetsnivå og å bidra til akseptable rammebetingelser for en industri som har stor betydning for lokalsamfunn og arbeidsplasser langs hele kysten.

Regjeringen har nylig besluttet at tildeling av utvinningstillatelse i en 16. konsesjonsrunde vil bli foretatt i år 2000. Omfanget av runden vil før endelig utlysning bli vurdert i forhold til aktivitetsnivået, og ved utvelgelse av områder vil det bli lagt stor vekt på miljø- og fiskerihensyn.

Jeg regner med at jeg i replikkordskiftet vil ha mulighet til å komme inn på ytterligere spørsmål som angår petroleumssektoren, men alt i alt er jeg godt fornøyd med den innretning og den støtte som Olje- og energidepartementets budsjett for 1999 har fått. Det gir rom både for satsing og for videreføring av de viktigste prioriteringene til denne regjeringen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Bent Hegna (A): Spørsmålet om nytt industrikraftregime har vært en gjenganger i denne salen i flere år. Det er selvfølgelig fordi det er en svært viktig sak, og fra Arbeiderpartiets side har vi vært aktive for å få avklart dette spørsmålet.

For snart to år siden drev regjeringskolleger av Marit Arnstad et såkalt rotterace mot Arbeiderpartiets statsråder for å få fortgang i arbeidet med et nytt industrikraftregime. Allerede i januar 1997, altså for snart to år siden, sa bistandsminister Frafjord Johnson at statsråden må følge opp Stortingets anmodning og sikre at vi får på plass et nytt industrikraftregime i 1997. Det er, som statsråden selvfølgelig vet, tusenvis av arbeidsplasser og en hel rekke lokalsamfunn basert på kraftkrevende industri som har ventet lenge på en avklaring, og det er på høy tid at den kommer. Statsråden var så vidt innom dette spørsmålet i innlegget sitt, men kom ikke med noen som helst forsikring om dette.

Mitt spørsmål er: Kan statsråden nå en gang for alle forsikre om at spørsmålet om nytt industrikraftregime kommer opp denne vinteren, slik at vi kan være helt sikre på at det kommer til å skje noe framover?

Statsråd Marit Arnstad: Jeg er helt enig med representanten Hegna i at spørsmålet om et framtidig industrikraftregime er av svært stor betydning. Det er en viktig sak for mange industrisamfunn i dette landet og også for mange lokalsamfunn.

Fra departementets side er vi i full gang med arbeidet når det gjelder å utvikle et nytt industrikraftregime. Det er ingen enkel sak, fordi det vil være en del forskjellige behov som gjør seg gjeldende i de ulike lokalsamfunn. Det er en ganske stor kraftportefølje det er snakk om, og jeg tror også at med de kommersielle avtalene en har fått for en del bedrifter, vil vi nå se et industrikraftregime etter to spor: de mer politisk bestemte avtalene og de mer kommersielle, forhandlede avtalene.

Fra departementets side føler vi at vi har en god dialog med de mest berørte aktørene og med bransjen som sådan. I forbindelse med en interpellasjonsdebatt for ikke så lenge siden – jeg tror kanskje representanten Hegna var til stede da jeg sa det – forsikret jeg Arbeiderpartiet i denne sal om at industrikraftregimet kommer. Det blir framlagt sammen med energimeldingen før påsken 1999. Det betyr at dersom representanten Hegna har tålmodighet i fire måneder til, vil han få se Regjeringens forslag på dette området.

Øyvind Vaksdal (Frp): Jeg har med interesse lyttet til statsråd Arnstads innlegg og merket meg at statsråden hoppet over et tema som har vært gjenstand for en del debatt her i dag. Det gjelder Statoils forhold til Saga og oppkjøpet der.

Det har imidlertid kommet signaler fra forskjellige hold i Regjeringen om at en ønsker å opprettholde de tre nasjonale oljemiljøene vi har i dag. Jeg vil derfor stille statsråden følgende spørsmål: Vil statsråden som Statoils generalforsamling gripe inn og hindre ytterligere oppkjøp av aksjer i Saga Petroleum?

Statsråd Marit Arnstad: Fem minutter er kort tid, så det er flere ting som jeg hadde ønsket å ta opp i mitt innlegg, men som jeg ikke fikk tid til å komme inn på. Jeg er glad for at det blir en replikkrunde, slik at jeg får muligheten til å gå nøyere inn på en del av de spørsmålene.

Det er riktig at Regjeringen har som målsetting at en bør opprettholde tre uavhengige nasjonale oljemiljø. Det har også tidligere vært sentrumpartiernes målsetting, og det ønsker vi å holde fast på i årene framover. Etter vår mening ligger de oppkjøp som Statoil har gjort i Saga, innenfor en slik målsetting, i den forstand at 20 pst. ikke vil være en bestemmende andel for Statoil i Saga, og i den forstand at Statoil ikke vil få mulighet til styreplass i Saga, i tråd med det som var ordningen fra 1990, da både Hydro og Statoil hadde betydelige eierposter i Saga.

Når det gjelder videre oppkjøp fra Statoils side, er jeg ikke kjent med at det er aktuelt. Jeg regner med at det vil

være et spørsmål som Statoil i tilfelle tar opp med eieren. Fra eierens side er det slik at videre oppkjøp som går ut over den klare målsetting som Regjeringen har om å opprettholde tre nasjonale uavhengige miljø, vil vi ikke se på med positive øyne. Men jeg har lyst til å nevne at det er et dilemma i det vi her snakker om: Vi vil ha tre uavhengige miljø, men vi vil også ha tre nasjonale miljø. Og det er klart at det kan bli et dilemma dersom en her kom i en situasjon der Saga kunne bli kjøpt opp av utenlandske interesser.

Jan Tore Sanner (H): I en kritisk fase for petroleumssektoren har Regjeringen foreslått økt skatt på flere hundre millioner kroner for petroleumindustrien, høyere CO₂-avgift og redusert grense for myndighetsgodkjenning av petroleumprosjekter. Statsråden har varslet at hun i tråd med Høyres forslag og Høyres krav vil sette i gang en uavhengig analyse av sokkelens konkurransevne.

Mitt første spørsmål til statsråden er om det innvarsler en ny linje fra Regjeringens side, hvor man blir mer opp-tatt av å bedre rammebetingelsene enn å forverre dem.

Mitt andre spørsmål er i forlengelsen av det spørsmålet som representanten Vaksdal stilte statsråden om målet om å bevare tre uavhengige oljemiljøer i Norge. Statsråden sa at hun anså oppkjøpet som innenfor målet om å bevare tre uavhengige miljøer. Jeg antar at statsråden har registrert at det selskapet som fikk økt sin statlige eierandel, nemlig Saga, ikke vurderer det på den måten. De har snarere tvert imot sagt at dette svekker deres mulighet til å vurdere andre samarbeidsløsninger, og det svekker uavhengigheten i de tre miljøene.

Jeg er glad for de signalene statsråden gav, og jeg vil be om en konkretisering, for hun sa at de ikke vil se «med positive øyne» på et videre oppkjøp. Betyr det at eieren nå setter foten ned og gir et klart signal til Statoil om at det er uaktuelt å akseptere et ytterligere oppkjøp i Saga?

Statsråd Marit Arnstad: For å ta konkurransekraft først: Regjeringen er opptatt av en løpende vurdering av rammebetingelsene for virksomheten på norsk sokkel. Vi har det siste året sett at det har vært et høyt aktivitetsnivå og et svært høyt investeringsnivå, og vi har da vært nødt til å foreslå en del tiltak for å prøve å dempe utslagene av akkurat dette. Investeringsutsettelsen må ses i det lyset. Samtidig er det ingen tvil om at vi står overfor en usikker situasjon framover når det gjelder markedet, men da skal vi også huske at her er det en langsiktig industri vi står overfor. Det prisbildet vi lever med nå, har vi levd med i ¾ år. Prisbildet i fjor på denne tida viste nesten 10 dollar i økning, så her svinger det ganske mye. Vi er altså nødt til å utforme rammebetingelsene i forhold til den langsiktigheten som er knyttet til disse prosjektene, men også i forhold til den mer dagsaktuelle situasjonen.

La meg også få lov til å nevne at investeringsanslagene for oljesektoren er usikre. Vi har foreløpig ingen indikasjon på at de vil gå betydelig ned i 1999. Tvert imot viser øyeblikksbildet så langt at en kan få en økning i in-

vesteringene på opptil 9 pst. i forhold til det som er lagt til grunn i nasjonalbudsjettet. Det tyder på at vi er i en mellomposisjon i forhold til redusert aktivitet og i forhold til det veldig høye aktivitetsnivået vi har sett i 1998. Men det er klart at vi vil følge spørsmålet om konkurransekraft nøye, og vi vil sette i gang et utredningsarbeid – ikke knyttet til den framlagte oljemeldingen som Høyre ønsker, men i forhold til den neste oljemeldingen. Vi vil bruke et års tid på å gå grundig gjennom de spørsmålene.

Når det så gjelder forholdet til Saga, må jeg si at det spørsmålet som representanten Sanner stilte, er et hypotetisk spørsmål. Det foreligger ingen flere planer om oppkjøp, og dersom det skulle foreligge, vil eieren ta stilling til det den dagen det foreligger. Men det vi i dag ser, ligger innenfor rammen av tre uavhengige oljemiljøer. Jeg tror en skal være forsiktig med som representant i denne salen å indikere at vi pr. i dag har noe annet enn tre uavhengige oljemiljøer.

Hallgeir H. Langeland (SV): SV og Senterpartiet i opposisjon var ofte svært enige når det gjelder miljø- og energispørsmål, og begge partia var ofte knallharde i kritikken av Arbeidarpartiet som ikkje prioriterte miljø høgt nok. Då undrar det SV litt at olje- og energiministeren med slik tyngd forsvarer det kompromisset som er inngått med Høgre og Framstegspartiet, når ein veit at mange av dei forslaga frå sentrumsregjeringa som var positive i seg sjølve, er vekke, eller i alle fall reduserte. Det gjeld enøk, det gjeld energiforskning, det gjeld investeringar i leidningsnett, som er redusert med 35 mill. kr, elavgifter som SV støttar, er vekke, og fyringsoljeavgifter er vekke. Likevel seier statsråden at dette er eit veldig bra budsjett – og så er alle desse miljøforslaga borte i dette budsjettet. Dette synest eg det er litt komplisert å forstå, så eg håper at statsråden kan utdjupa dette for meg.

Så til det som nå har skjedd i forhold til Kyoto-avtalen og oppfølginga av denne. Meiner statsråden at dei kutta som nå er sette i verk, vil føra til at det blir enklare eller verre for Noreg å gjennomføra Kyoto-avtalen?

Og til slutt: Voksenåserklæringa har mange positive element. På kva for måte ser statsråden at det er mogleg å gjennomføra den miljøpolitikken som er nedfelt i Voksenåserklæringa?

Statsråd Marit Arnstad: Med all respekt er det vel slik at SV ikke har all verdens erfaring med forlik, mens vi i sentrumspartiene vet at et forlik innebærer både å gi og å ta. En får støtte til en del ting, og så er en også nødt til å gi på en del punkter. En kommer ikke utenom at en på enkelte punkter må gi etter for å bli enig.

Jeg må si jeg reagerer på den beskrivelsen som representanten Langeland gir av enøksatsinga i år i forhold til tidligere. I mitt innlegg nevnte jeg at både i 1995 og 1996 var enøksatsinga på under 100 mill. kr. Fra 1997 til 1998 foreslo Arbeiderpartiet å øke enøksatsinga med 16 mill. kr, og det kalte de et vesentlig løft. Vi har i løpet av et drøyt år økt den med 75 mill. kr. Bevilgningene til alternative energikilder har aldri før vært så store som de er nå. Jeg forventer ikke at SV ikke skal kritisere Regje-

ringen, det har SV sjølsagt rett til å kunne gjøre, men erfaringene tatt i betraktning i forhold til alternativ energi, må jeg spørre om SV oppriktig mener at en arbeiderparti-regjering, som SV støtter, ville ha kommet til å foreslå en satsing på dette nivået. Det vil jeg si at jeg betviler.

Ellers er jeg enig i at det blir en utfordring i forhold til Kyoto-avtalen og klimaspørsmålene å kunne fortsette den opptrappinga som sentrumsregjeringen nå har lagt opp til med hensyn til alternativ energi. Den langsiktige satsinga en kan klare å få til – ikke bare de 75 mill. kr vi har klart å få til i løpet av ett år, men det en klarer å få til på lang sikt – vil være helt avgjørende i så måte. Det er Regjeringen klar over, og vi ønsker også å legge opp vårt videre arbeid innenfor energipolitikken med det for øye.

Aud Blattmann (A): Regjeringen ønsker å fjerne særordningen med refusjon av dokumentavgift på 2,5 pst. – jeg tror det var slik statsråden uttalte seg. Formålet med denne ordningen har vært å bidra til selskapsmessige strukturendringer innen energisektoren. Fjerning av refusjonsordningen vil uten tvil hindre den omstrukturings- og effektiviseringsprosess i kraftbransjen som kom med innføringen av det nye kraftregimet, og som også Senterpartiet den gang egentlig ønsket. Vi ser at det kan bli en konkurransevridning, fordi selskaper som er kommet langt i omstrukturingsprosessen, får en fordel, i motsetning til dem som er kommet kortere i prosessen. Vi har også sett at det kan føre til en udemokratisk behandlingsprosess fordi det her er knappe tidsfrister. Jeg prøvde i mitt innlegg å stille noen spørsmål til statsråden, og jeg gjentar dem nå: Er det slik at statsråden mener at man ikke ønsker en videre utvikling til større og mer slagkraftige enheter, eller er det slik at det var behovet for økte inntekter til staten som veide tyngst?

Vi ser en utvikling der EUs elmarked gradvis åpnes for fri handel og at det skjer store omstillinger. Sammenlåinger og omorganiseringer i kraftsektoren vil være nesten umulig når det vil påføre selskapene dokumentavgifter i millionklassen. Er det egentlig motstand mot et åpnere europeisk kraftmarked som er beveggrunnen for å oppheve refusjonsordningen?

Statsråd Marit Arnstad: Jeg merket meg det representanten Blattmann tok opp i sitt innlegg. Det ble vist til at dette ble innført i forbindelse med energiloven og åpningen av energimarkedene. Det er riktig. Det var ment som en hjelp til omstillingen. Nå har denne omstillingsperioden vart i sju år – det er sju år siden energiloven ble innført. Spørsmålet er hvor lenge omstillingsperioden skal vare før en normaliserer forholdene og innfører den samme ordningen for kraftbransjen som den som gjelder for alle andre typer overganger fra en juridisk person til en annen. Det er jo ikke slik at alle andre sektorer i samfunnet slipper å betale dokumentavgift. Dokumentavgiften er en generell ordning som i utgangspunktet skal betales av alle, men der kraftbransjen har et unntak. Det unntaket har vært begrunnet i omstillingshensyn. Nå har det gått en såpass lang periode at Regjeringen så det som mest formålstjenlig å normalisere forholdene også for

kraftbransjen. I en tid med stramme økonomiske rammer må jeg også tilstå at det må være berettiget å ha en diskusjon om hvorvidt dette er den riktige måten å prioritere bruk av offentlige midler på.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme. Det samme er den reglementsmessige tiden for formiddagens møte. Møtet heves, og nytt møte settes kl. 18.

Møtet hevet kl. 15.05.

Møte mandag den 7. desember kl. 18

President: **Kirsti Kolle Grøndahl**

Dagsorden: De gjenstående saker på dagens kart (nr. 28)

Man fortsatte behandlingen av

s a k n r . 4

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 1999 vedkommende Olje- og energidepartementet og Miljøverndepartementet (Budsjett-innst. S. nr. 9 (1998-99), jf. St.prp. nr. 1 (1998-99) og St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 12 (1998-99))

s a k n r . 5

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om endringer på statsbudsjettet for 1998 under kapitler administrert av Miljøverndepartementet (Innst. S. nr. 52 (1998-99), jf. St.prp. nr. 11 (1998-99))

s a k n r . 6

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om endringer på statsbudsjettet for 1998 under kapitler administrert av Olje- og energidepartementet (Innst. S. nr. 51 (1998-99), jf. St.prp. nr. 23 (1998-99))

Presidenten: Den innkalte vararepresentant for Møre og Romsdal fylke, **Eli Sollied Øveraas**, har tatt sete.

Bent Hegna (A): Den siste tiden har avslørt tydelig hva som er en oljenasjons store utfordring: Vi må lære å forholde oss til svært usikre og svingende oljepriser. Det er også slik at kampen om investeringene blir stadig tøffere. Norsk sokkel konkurrerer om investeringer med en rekke andre land.

Politikerne har en stor og vanskelig oppgave med å styre den økonomiske politikken. De enkelte oljeselskapene må forberede seg på den stadig sterkere konkurransen. I denne situasjonen er det svært viktig at selskapene som opererer på norsk sokkel, opplever at de betingelsene som avgjøres i Norge, ikke skifter fra år til år, og gjerne flere ganger i året, i takt med politikernes behov for penger til å innfri feite valglofter.

Norge kan aldri konkurrere med enkelte andre land om lavere skatter og mulighet for rovdrift på arbeidsfolk og miljø. Men én ting må vi kunne tilby som et viktig konkurransefortrinn: Stabilitet og langsiktighet er kan hende det eneste fortrinn vi har på norsk sokkel. I denne sammenhengen er ikke minst den siste tidens usikkerhet omkring f.eks. økning av CO₂ –avgiften viktig, en økning som i juni var så viktig for Regjeringen at den truet med å gå av om den ikke fikk flertall for den, mens det nå i høst var omvendt, nå ville Regjeringen godta kutt i CO₂ –avgiften for å kunne vingle videre.

Det har vært usikkerhet om selskapsskatt, og det har vært usikkerhet omkring nye rutiner for nye felt. Dette er ikke spesielt god politikk for stabilitet og langsiktighet.

En annen side av virkeligheten med lave oljepriser er hvordan oljeselskapene forholder seg til dette. Fra den siden kan det vanskelig møtes med annet enn reduserte kostnader.

NORSOK-prosessen viste oss at det var mulig å redusere kostnadene og ved det forlenge levetiden på feltene og levetiden for Norge som oljenasjon. Det er mye som tyder på at vi bør gå inn i en ny NORSOK-runde. Det er all grunn til å tro at oljeprisen forblir lav, og det er jo bare penger å tjene på å redusere kostnadene om prisen på olje skulle stige igjen.

Det å kutte kostnader har én velkjent side. Det er som regel de ansatte som må blø. Hardere arbeidspress og tøffere arbeidsmiljø er en høy pris å betale for mange. Etter min oppfatning er det mulig å gjennomføre nødvendige prosesser uten at det går på helsen løs, men det krever ledelse.

Myndighetene har etter min mening et spesielt ansvar for å ta initiativ til at selskaper som opererer på sokkelen, gjennomfører nødvendige tiltak på en forsvarlig måte. Vi har også en meget sterk leverandør- og utstysindustri som rammes av lave oljepriser og jakten på kostnader. Det er et viktig ansvar at også denne delen av Olje-Norge, som kanskje er det vi må satse på når det en gang tar slutt på olje og gass, kommer igjennom dette med hodet over vannet. Verdiskapingen i denne teknologiske og kunnskapsbaserte industrien vil bli et viktig fundament for industriproduksjon i framtidens Norge.

Så noen ord til slutt om noe som andre fra Arbeiderpartiet har tatt opp før meg, men som ikke blir mindre viktig av den grunn: omstillinger i kraftsektoren.

I en situasjon med stadig økende etterspørsel etter strøm produsert på rein vannkraft, og hvor vi hele tiden må importere kullkraft, må det være feil å foreslå tiltak som motvirker omorganisering og effektivisering i kraftsektoren. Å gjøre som Regjeringen vil, fjerne refusjonsordningen for dokumentavgift, er å sende et signal ut til denne bransjen – at vi ikke vil ha mer effektivitet og omstilling, at Regjeringen ikke vil ha en mer effektiv vannkraftproduksjon og -omsetning!

Jeg ser i dagens aviser at tidligere nestleder for Senterpartiet, **Kolbjørn Almlid**, kaller nåværende linje i Senterpartiets politikk for «reaksjonær» og «bakstreversk». Jeg skal ikke gå så langt. Men å ville bremse omorganisering i en tid med så store omveltninger i dette markedet både i Norge og i Europa, med stadig større underskudd på strøm i Norge, hvor vi importerer mer og mer kullkraft, og å ville bremse effektiviseringen, det er iallfall ikke særlig framtidsrettet. Men det er vel kanskje heller ikke Senterpartiets rolle å være framtidsrettet.

Bror Yngve Rahm (KrF): Budsjettforslaget for Olje- og energidepartementet bærer naturlig nok noe preg av de innstramninger som det synes å være stor enighet om når det gjelder statsbudsjettet. Likevel har Regjeringen evnet å ivareta viktige prioriteringer, noe som også gjenpeiles i forliket med Høyre og Fremskrittspartiet.

Regjeringens hovedmålsettinger for energipolitikken er knyttet til langsiktighet, verdiskaping, velferd, sysselsetting, fremtidig kraftforbruk og et ønske om å etablere energinasjonen Norge som et foregangsland i miljøspørsmål.

Forslaget til budsjett for 1999 imøtekommer langt på vei disse hovedmålene. Ikke minst er det gledelig at satsingen på enøk og alternativ energi er sterkt prioritert i budsjettforslaget. Dette samsvarer med Regjeringens mål om begrenning av energiforbruket.

Norge er blant de land som forbruker mest elektrisk kraft pr. innbygger. Prognosene for de neste 15-20 årene innebærer et økende kraftbehov og medfører samtidig at import av elektrisitet under gitte forutsetninger også vil øke. I et slikt perspektiv understreker Regjeringen i Voksenårserklæringen viktigheten av å tenke nytt omkring hvordan vi best kan løse fremtidig kraftbehov og samtidig ta nødvendig hensyn til miljøutfordringene for energisektoren samlet sett.

Med det som bakteppe stilles vi overfor enorme utfordringer på energisektoren. For å motvirke økende forbruk av fossile ressurser og samtidig ta vare på resterende, store vassdrag, vil derfor vår vilje til kritiske holdninger til dagens energiforbruk og prognoser for kommende år være svært viktig. Å bygge ut nye, store vassdrag og samtidig åpne for bruk av gass til dekning av et forventet økende innenlands energiforbruk er i denne sammenheng neppe veien å gå. Jeg er derfor glad for av Regjeringen har sagt nei til utbygging av Øvre Otta-vassdraget, og at signaler fra Høyre gir forhåpninger om at vassdraget kan spares.

Jeg er derimot lite glad for at Arbeiderpartiets landsmøte nå har åpnet for bruk av gass på det innenlandske marked. Jeg kan vanskelig forstå annet enn at dette er i strid med partiets eget program, som understreker den norske gassen som eksportartikkel til avlastning for sterkt forurensende kraftproduksjon i andre land. Jeg har også registrert betydelig frustrasjon innen Arbeiderpartiets egne rekker over dette vedtaket, som vanskelig kan tolkes annerledes enn som et miljøpolitisk tilbakeskritt.

Derimot er Regjeringens offensive holdning til å tenke nytt for fremtidens energipolitikk et skritt i riktig retning. Arbeidet med å utvikle alternativ energiproduksjon videreføres gjennom det opprinnelige forslaget til neste års budsjett, på 270 mill. kr. Forslaget er riktignok noe redusert ved det inngåtte forlik med Høyre og Fremskrittspartiet, men likevel sitter vi igjen med en betydelig økning i forhold til årets budsjett.

I sum betyr budsjettforliket mellom regjeringspartiene, Høyre og Fremskrittspartiet en økning på 30 pst. til enøk og alternativ energiutvikling i 1999.

Når det gjelder tilskudd til introduksjon av energiteknologi og bioenergi, vil den økte satsingen gjøre det mulig å utvide støtteordningen til også å gjelde solenergi, og i tillegg styrke innsatsen særlig for vindkraft, varmepumper og fjernvarme. Fritaket for investeringsavgift og produksjonsstøtten til vindkraft betyr en viktig styrking av innsatsen, i tillegg til den økte muligheten for investeringsstøtte som det legges opp til i budsjettet.

Økt satsing på enøk og alternativ energi kombinert med Regjeringens forslag til økt elavgift, viser at Regjeringen tar på alvor målsettingen om at Norge i et normalår skal være selvforsynt med elektrisk kraft gjennom fornybare energikilder. Elavgiftsøkningen, som Regjeringen har foreslått, har imidlertid ikke fått det nødvendige flertall i Stortinget, og det er derfor grunn til å etterlyse konkrete, alternative tiltak for å nå denne målsettingen.

Regjeringen foreslår å avvikle ordningen med refusjon av dokumentavgift for kraftselskaper. Jeg støtter dette, bl.a. av hensyn til likebehandling i forhold til andre virksomheter, og er tilfreds med at forliket med Høyre og Fremskrittspartiet sikrer flertall for forslaget.

Fra og med budsjettet for 1993 har Stortinget samtykket i at Kongen under gitte forutsetninger kan godkjenne nye prosjekter i petroleumsvirksomheten. Fullmakten til forenklet myndighetsbehandling foreslås videreført i budsjettet for 1999, men øvre grense for de samlede investeringer pr. prosjekt foreslås redusert fra 5 milliarder kr til 3 milliarder kr. Regjeringen har ved dette signalisert vilje til økende deltakelse fra Stortingets side, men en registrerer at flertallet ønsker å gi Regjeringen utvidede godkjenningsfullmakter.

Jeg vil til slutt anbefale det fremlagte forslag, inklusiv forliket med Høyre og Fremskrittspartiet, for Olje- og energidepartementets budsjett for 1999, et budsjett som ivaretar og viderefører hovedprioriteringer for en ny og fremtidsrettet energipolitikk.

Torny Pedersen (A): Samfunnet er i stor utvikling, særlig når det gjelder teknologi. For å komme videre med teknologi og utvikling trenger vi i framtiden å legge stor vekt på forskning. Andre land i Europa er kommet lenger enn oss, og vi må i framtiden satse enda mer på grunnleggende forskning for å skape kompetanseheving og verdiskaping i Fastlands-Norge, ikke minst i distriktene. Dette har Arbeiderpartiet innsett, og foreslår derfor å opprette et Norges forskningsfond, der statlig salg av aksjer og eierandeler omplasseres til fremtidsrettet forskning istedenfor at formuen går til å dekke rent forbruk og borgerlige overbud.

Arbeiderpartiet mener det bør satses på tre hovedområder: marin forskning, medisinsk forskning og miljøforskning. Det siste vil være av stor betydning for at vi skal kunne nå våre forpliktelser i Kyoto-avtalen om utslipp av klimagasser.

Miljøvernforskning hadde høy prioritet i norsk forskningspolitikk mens Arbeiderpartiet hadde regjeringsmakten; faktisk økte forskning og utvikling finansiert av Miljøverndepartementet, med over 50 pst. på 1990-tallet, fram til 1997. Miljøforskningen i dag stiller nye krav til forskningsinnsats.

Vi vet at grunnforskningen er fundamentet for annen forskning. Vi har derfor et offentlig ansvar for å sikre denne forskningen gode rammevilkår, og da kan vi ikke bruke ostehøvelprinsippet og skjære litt her og litt der. Likevel er det dette det borgerlige flertallet gjør i neste års budsjett, der basisbevilgningene til forskningsinstituttene også har fått et lite kutt. Det er ikke de store tallene,

men signalene gjør at Norge ganske raskt kan stå uten ekspertise i forskningsarbeidet. Bare innenfor Norsk institutt for naturforskning, NINA, er antallet forskere faktisk redusert fra 15 til 8 over kort tid. Det vil i framtiden være viktig å gi disse instituttene en større forutsigbarhet i rammevilkårene for det arbeidet de gjør.

Vi har fortsatt mange uløste oppgaver innenfor miljøvernforskning, miljøarbeid og miljøopprydding rundt omkring i landet. En av de mest forurensede plasser i landet er det tidligere gruveindustriestedet Sulitjelma. Hele komiteen er enig om at staten som siste eier av gruvevirksomheten har ansvaret for miljøoppryddingen i Sulitjelma, og at det fortsatt gjenstår store oppryddingsarbeider etter 104 år med gruvedrift og store forurensninger. Et eksempel på dette er: I 1989 ble smeltehyttepipen – den er 65 meter høy – sprengt ned, den var til fare for omgivelsene, ble det sagt. I dag, 10 år etter, ligger den der nesten nedgravd av sand og støv fra slagghaugene, som under spesielle værforhold sender svarte skyer over deler av Sulitjelma.

Komiteens uttalelse er derfor en seier for Sulitjelmasamfunnet og gir håp om at vi skal klare å løse de omfattende forurensningsproblemene til tross for at Regjeringen mener deres økonomiske forpliktelser er avsluttet i Sulitjelma. Dette mener Regjeringen, selv om et flertall i finanskomiteen i revidert nasjonalbudsjett i 1998 påla departementet å komme med midler til opprydding på budsjettet for 1999.

Hvor langt fra virkeligheten er Venstres politikere, som kaller seg miljøforkjempere og attpåtil har statsrådene i både Nærings- og handelsdepartementet og Miljøverndepartementet? Arbeiderpartiet foreslår i budsjettet for 1999 å bevilge 1 mill. kr til oppryddingsarbeidet i Sulitjelma, og SV støtter dette. Dessverre ble Sulitjelma et offer for et borgerlig budsjettforlik. De fem borgerlige partiene fant ikke økonomiske midler til miljøarbeidet i Sulitjelma, og Sulitjelma må vike for maktens tinde, også denne gangen. Jeg velger å tolke det slik at ved neste korsveg står komiteen samlet.

Presidenten: Lars Rise har bedt om ordet utenom tur for å sette fram et forslag.

Lars Rise (KrF): Jeg skulle gjerne ha kommentert en del av det som Torny Pedersen sa, men ...

Presidenten: Det er ikke mulig, det er for å fremsette et forslag representanten nå har fått ordet.

Lars Rise (KrF): Ja, jeg skal få fremsette forslag nr. 3 på side 54 i innstillingen.

Presidenten: Lars Rise har da tatt opp det forslag han refererte til.

Statsråd Guro Fjellanger: Innenfor et ellers stramt budsjett fortsetter Regjeringen innsatsen for et bedre miljø. Dette krever at ambisjonene og virkemidlene i miljøvernpolitikken både blir vedlikeholdt og styrket. Miljø-

vernpolitikken må forankres bedre lokalt, og den må integreres bedre i det økonomiske systemet og i de ulike sektorene. Hovedsatsingsområdene i budsjettet er klimatilstand, vern av biologisk mangfold og tiltak mot helse- og miljøfarlige kjemikalier. Regjeringen har også fastsatt nye, ambisiøse nasjonale mål for luftkvalitet. Jeg er fornøyd med at vi har fått tilslutning til hovedlinjene i budsjettproposisjonen.

Miljøvernpolitikken favner langt videre enn Miljøverndepartementets eget budsjett. I samband med statsbudsjettet er de to første sektorvise miljøhandlingsplanene lagt fram, av Samferdselsdepartementet og Forsvarsdepartementet. I 1999 vil det bli utarbeidet flere nye planer.

Proposisjonen om grønne skatter var ett steg i en nødvendig omlegging av skatte- og avgiftssystemet og en oppfølging av prinsippet om at «forurenseren skal betale». Skatte- og avgiftsopplegget i budsjettet inneholder de endringene Stortinget vedtok i juni. Flere av forslagene er viktige elementer i Regjeringens klimapolitikk. Jeg kan nevne utvidelse av CO₂-avgiften og sluttbehandlingsavgiften på avfall. Endringer i avgiftsopplegget vil også stimulere til utvikling av vindkraft og andre alternative energikilder, samtidig som bevilgningene til enøk på Olje- og energidepartementets budsjett øker. Regjeringen har nedsatt et offentlig utvalg som skal utrede et nasjonalt system med omsettelige kvoter for klimagasser. Utvalget skal avgi sin innstilling innen utgangen av 1999.

Innsatsen mot lokal luftforurensning og støy er viktig for Regjeringen. Vi har lagt fram nye og strengere mål for lokal luftkvalitet. Ambisjonsnivået er høyt, og vi har satt i gang et arbeid med å gjennomgå det nasjonale og lokale virkemiddelapparatet. Regjeringen tar sikte på å legge fram nasjonale mål for støy i løpet av 1999.

Kunnskapen om det biologiske mangfoldet og verdien som er knyttet til det, må styrkes. Det er derfor satt i gang et arbeid med kartlegging, verdiklassifisering og overvåking av biologisk mangfold i kommunene. Regjeringen har startet arbeidet med rikspolitiske retningslinjer for å ivareta det biologiske mangfoldet.

Regjeringen vil sikre en forsvarlig forvaltning av de store rovdyrene, samtidig som det opprettholdes et aktivt jordbruk med mulighet til å utnytte utmarksbeitene. Innsatsen for registrering av bestander er økt. Det er avsatt midler til omstilling for særlig utsatte bruk, og Regjeringen vil følge utviklingen nøye bl.a. med tanke på forebyggende tiltak og uttak av skadedyr.

Utslippene av de helse- og miljøfarlige kjemikaliene skal reduseres vesentlig, og vil bli forsøkt stanset innen år 2000, 2005 og 2010. De farligste stoffene vil bli redusert først. Forbrukernes og næringsdrivendes rett til å vite og til å gjøre miljøvennlige valg skal styrkes. På dette feltet satser Regjeringen spesielt på tiltak som bedrer informasjonen om slike stoff i alle ledd i produksjonsstrømmen.

Poenget med Lokal Agenda 21 er å få i stand samarbeid mellom kommunen, frivillige organisasjoner og lokalt næringsliv i en felles innsats for bærekraftig utvikling. Ordførere og rådmenn er derfor også nøkkelperso-

ner i Lokal Agenda 21-arbeidet. En forankring i kommunenes ordinære planprosesser er avgjørende. Jeg ser Lokal Agenda 21 som et viktig verktøy i fornyelsen av lokaldemokratiet. Ved å bygge på det apparatet Kommunenes Sentralforbund har regionalt, i tillegg til viktige kompetansemiljøer på sentralt nivå, kan en videre få til en god erfaringsutveksling og læring som vil styrke Lokal Agenda 21-arbeidet.

Denne samarbeidsstrategien skal ikke gå på bekostning av frivillige organisasjoner – snarere tvert imot. Jeg vil i denne sammenhengen minne om at det ligger inne midler på flere poster i budsjettet som kan benyttes i Lokal Agenda 21-arbeid.

Jeg har merket meg komiteens skepsis til regionale knutepunkt for samordning og utvikling av Lokal Agenda 21-arbeidet. Flertallet går imot en videre oppbygging av regionale knutepunkt finansiert med statlige midler. For å følge opp flertallet vil jeg beholde de knutepunktene der det foreligger avtale, men ikke bygge dette videre ut. Jeg gjør oppmerksom på at avtalene med knutepunktene er tidsbegrenset og selvsagt vil bli evaluert, og at Stortinget vil få kunnskap om denne evalueringen.

Jeg vil også imøtekomme Sametingets ønske om å gå aktivt inn i Lokal Agenda 21-arbeidet.

Komiteen viser til sitt tidligere ønske om at Regjeringen legger fram en ny stortingsmelding om avfallspolitikk, kildesortering og gjenvinning. Arbeidet med en slik stortingsmelding er startet opp.

Jeg er enig i komiteens forslag om at det kan være ønskelig med en ny gjennomgang av friluftspolitikken. Jeg har allerede begynt drøftingene omkring hvilke tema som vil være sentrale i en slik gjennomgang. Viktige tema som peker seg ut, er utvikling av arealbruken, særlig i byer og tettsteder og langs kysten, og kommersialisering av naturbruk i forhold til allemannsretten.

Jeg er fornøyd med komiteens merknader om Statens naturoppsyn og vektleggingen av den lokale tilknytningen og funksjonen som Naturoppsynet skal ha.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Jens Stoltenberg (A): Statsråden nevnte miljøinnsatsen på en rekke andre områder enn Miljøverndepartementets budsjett, bl.a. Samferdselsdepartementets og Olje- og energidepartementets. Jeg er selvfølgelig helt enig i at det gjøres viktige miljøvedtak på andre departementers budsjetter. Desto mer oppsiktsvekkende er det at statsråden ikke med et eneste ord nevner kanskje det mest dramatiske miljøvedtaket vi er i ferd med å gjøre innenfor denne budsjettbehandlingen, nemlig de veldig dramatiske kuttene når det gjelder innsats for atomsikkerhet og bedre miljø i Nordvest-Russland. Atomforurensningen på Kola er ikke ett av mange miljøproblemer vi står overfor, det er kanskje det mest akutte, det mest alvorlige og det mest påtrengende miljøproblemet vi står overfor, og der skjer det altså en massiv nedbygging som miljøstatsråden burde ha forholdt seg til når hun valgte å nevne andre departementers innsats. I utgangspunktet prøvde Regjeringen å begrunne kuttet – fra godt over 400 mill. kr i fjor til forslag

om 100 mill. kr i år – med at det var vanskelig å bruke opp pengene. Det i seg selv er et problem for Regjeringen. Når man så i tillegg halverer forslaget på 100 mill. kr til 50 mill. kr, så innrømmer utenriksministeren i et brev til Stortinget av 1. desember at det vil gå ut over aktivitet, at flere søknader må få nei, og at flere prosjekter som er i gang vil få redusert støtte. Det betyr mindre innsats for et renere miljø på Kola og i Nordvest-Russland, og da blir mitt spørsmål: Hvordan kan en miljøstatsråd forsvare at vi trapper ned den innsatsen?

Jeg vil også si at vi er innforstått med at antall saker miljøvernministeren fremmer, ikke er det eneste mål på om det føres en aktiv miljøpolitikk, men det vi kritiserer Regjeringen for, er at selv de varslede sakene, som f.eks. den lovede beretningen om rikets miljøtilstand, greide ikke Regjeringen å få fram, og da er det et poeng at det er ganske tynt med andre saker i tillegg.

Statsråd Guro Fjellanger: La meg først få lov til å innrømme at selv om denne statsråden snakker svært fort, skal det godt gjøres å komme inn på alle saker på fem minutter. Men jeg er helt enig i at situasjonen i Russland, som i hovedsak betjenes over Utenriksdepartementets budsjett, er svært viktig. Vi er dessverre i den situasjon at vi de siste årene har sett at det har vært vanskelig å få brukt penger i Russland fordi avtalene bl.a. om toll og andre typer administrasjon ikke har vært på plass, slik at vi har kunnet gjennomføre tiltak. Det har ført til at vi en rekke ganger har vært nødt til å overføre bevilgninger fra ett år til et annet. Det som Regjeringen nå har foreslått, er at vi har en tilsagnsfullmakt som gjør at man kan fortsette planleggingen i 1999 på 200 mill. kr, som kan komme til utbetaling i år 2000.

Jeg har også lyst til å understreke at når det gjelder mitt eget departement, så står fortsatt de 270 mill. kr i tilsagnsfullmakt til Nikel og vil komme til utbetaling hvis det er mulig å få på plass et avtaleverk som gjør dette mulig.

Når det gjelder beretningen om Regjeringens miljøprofil og rikets miljøtilstand, var det min klare ambisjon å få den fram til budsjettet i år, men det viste seg da vi begynte å arbeide med dette, at det ble vanskelig når vi hadde så høye ambisjoner. Vi ønsker at dette dokumentet skal være langt mer grundig enn det Regjeringen hittil har fått til gjennom Grønn bok og beskrivelsen i budsjettet. Og i og med at jeg ikke hadde gått sterkere ut enn å si at jeg «tok sikte på» fra Stortingets talerstol, valgte vi å orientere Stortinget om dette i budsjettproposisjonen. Det er mulig at vi burde ha gjort det på en annen måte, men jeg tror at vi har vårt relativt på det tørre.

Så har jeg også lyst til å si at det er en rekke ting Regjeringen har gjort, selv om ikke Stortinget har fått mer enn en melding fra oss. Jeg nevner stikkord som Øvre Otta, trasévalget Lofast, proposisjonen om grønne skatter, nasjonale mål for luftkvalitet, nei til pukkeværk i Jondalen og jordvernsaken i Stavanger – stikkord som viser at denne Regjeringen tar miljøvern på alvor.

Jan Tore Sanner (H): Jeg skal ikke blande meg borti kjeklingen mellom Arbeiderpartiet og sentrumspartiene

om hvem som er den største miljøsynken, Thorbjørn Berntsen eller Guro Fjellanger, men det er påfallende at når statsråden og andre i sentrumspartiene skal bevise at dette er en miljøregjering, vises det nesten gjennomgående til forslag fremmet fra andre departementer enn Miljøverndepartementet. Det er tydelig at overgangen fra opposisjon til posisjon også har vært en overgang fra visjon til administrasjon i miljøpolitikken. Jeg synes det er særlig skuffende at man ser ut til å legge opp til en ytterligere byråkratisering av miljøpolitikken.

Statsråden var så vidt inne på den såkalte knutepunktoppbyggingen knyttet til Lokal Agenda 21. Lokal Agenda 21 skal jo være et lokalt og frivillig arbeid, hvor det er de frivillige organisasjonene, vellene, nærmiljøentusiaster, næringsliv og kommunen som er inne i bildet. Statsråden sier at denne oppbyggingen, som er knyttet til Kommunenes Sentralforbund, ikke går på bekostning av de frivillige organisasjonene, men det er jo nettopp det den gjør. Når Regjeringen foreslår å bevilge 18 mill. kr., og de fleste av de millionene skal gå til flere byråkrater, er det en byråkratisering av miljøpolitikken. Og vi har byråkrater nok – i kommunene, i fylkene, knyttet til fylkesmannens miljøvern avdeling og den store floraen av statlige miljøvernetater. Nå har Stortinget satt foten ned, og jeg ber statsråden bekrefte at de ni planlagte knutepunktstasjonene som skal opprettes i 1999, blir skrinlagt, og at de pengene isteden brukes til frivillige organisasjoner, slik som Stortinget har sagt.

Statsråd Guro Fjellanger: Jeg vil nødig gjenta meg selv, men av de sakene jeg nevnte i sted hvor vi har tatt et offensivt miljøstandpunkt, er det opptil flere som ligger under mitt departement.

La meg nevne fem av dem veldig kort.

For det første har vi fått fart på avtalen med Norske Skog når det gjelder avsvertingsanlegg, så det blir bygd en fabrikk for resirkulert papir i Norge. For det andre har vi fått på plass en avtale som regulerer dumping av plattformen. Det skyldes at denne regjeringen var innstilt på å endre utgangspunktet – i forhold til at vi før gikk mot et generelt forbud, nå har vi et forbud, men med unntak. Det er også mitt departement som har ansvaret for de nye nasjonale målene på luftkvalitet. Det er mitt departement som har ansvaret for pukkverket i Jondal. Og som Stortinget er vel kjent med, er det også mitt departement som har ansvaret for jordvernsaken i Stavanger.

Når det så gjelder de to andre spørsmålene som representanten Sanner reiser – jeg tror jeg sa det i innlegget mitt, men jeg skal gjerne gjenta det – har vi oppfattet Stortingets ønske helt klart dit hen at vi bare skal føre videre de regionale knutepunktene som det er inngått avtale om, og det skal vi selvsagt følge opp.

Jeg har lyst til å understreke at når vi har valgt denne organiseringen, er det fordi vi mener at et nært samarbeid mellom fylkeskommunen, fylkesmannen og KS er viktig, og det er også det vi har tilbudt disse aktørene. KS er viktig fordi det er helt riktig å få forankret en slik prosess inn i de vanlige planprosessene i kommunen for ikke å få

en prosess helt på siden av de føringer som ellers legges på det som skjer.

Jeg tror vi har et felles ønske om ikke å bygge opp en altfor stor administrasjon, men når vi bl.a. hadde foreslått 5 mill. kr over Riksantikvarens budsjett til fylkeskommunen, er det fordi fylkeskommunen er blitt pålagt nye oppgaver, og da syns jeg det ville være naturlig å følge opp disse påleggene om nye oppgaver med penger. Men vi skal selvsagt følge opp Stortingets ønske på dette punkt.

Hallgeir H. Langeland (SV): Som eg sa tidlegare i dag, er den kritikken som Arbeidarpartiet i dag har i media mot Miljøverndepartementet og miljøvernministeren, fortent. Men eg meiner òg at den rammar det partiet som uttaler seg, for dei er faktisk dårlegare innanfor dette rammeområdet enn Regjeringa og samarbeidspartnarane, dei har større kutt.

Som eit tips til Arbeidarpartiet kan eg føreslå at dei gjer som SV og fremmar eigne forslag som miljøvernministeren må følgje opp etter vedtak i Stortinget. Me får berre sjå til, sidan ho er litt passiv sjølv, at komiteen syter for å få fram offensive miljø saker.

Eit stramt og etter SV si meining lite ambisiøst miljøbudsjett var det miljøvernministeren kom med. Det manglar midlar til kulturminnevern, miljøforskning, opplysningsarbeid, biomangfald, kalking, PCB-opprydding, innsatsen i nordområda var svekt osv. I det heile var det eit svakt miljøbudsjett som vart presentert for Stortinget. Og når det i utgangspunktet var knapt og det så etter forhandlingar vart kuttet med 20 mill. kr, samsvarar det dårleg med det som står i Voksenåserklæringa. Mitt første spørsmål til miljøvernministeren er om dette fører til at ein kan gjennomføre noko som helst av det som står i Voksenåserklæringa på dette rammeområdet – ikkje på energiområdet.

Spørsmål nr. 2 gjeld klima. Det får me høve til å kome tilbake til i ein interpellasjonsdebatt 12. januar. Det vart sagt av miljøvernministeren at ein hadde ei målsetting om ein reduksjon på 50 pst. innanlands. Kan miljøvernministeren stadfeste dette talet?

Statsråd Guro Fjellanger: Jeg skjønner at det er enklere å bruke mer penger både på Miljøverndepartementets budsjett og på Olje- og energidepartementets budsjett når SV i sitt alternative opplegg velger å halvere innstramningen. Det er klart at da blir det mer penger til fordeling. Jeg må likevel tillate meg å stille spørsmål ved klokskapen i et sånt forslag – ikke minst fordi ambisjonen om å få ned renten, som i veldig sterk grad ligger til grunn for de innstramningene vi har foreslått, er viktig i alle forvaltningsledd, både på kommunenivå, fylkesnivå og sentralt, og vil også være viktig i forhold til hvor mye midler som er tilgjengelig til innsats på miljøsidene.

Når det i forliket med Fremskrittspartiet og Høyre er kuttet 20 mill. kr i Miljøverndepartementets opprinnelige forslag til budsjett, er dette noe jeg ikke har problemer med å leve med – i hvert fall ikke når jeg vet at i det opplegget Arbeiderpartiet opprinnelig la fram, var kuttet nesten dobbelt så stort. Og det er også sann, enten SV liker

det eller ikke, at en forutsetning for at et forslag til budsjett skal bli et budsjett, er at det kan få flertall i Stortinget, og det er noe en regjering må forholde seg til.

Jeg mener vi har godt grunnlag for å si at vi er godt i gang med å følge opp Voksenåserklæringen, også innenfor mitt området. Det vil man kunne se hvis man ser på de gjennomgangene vi legger fram med jevne mellomrom, siste gang da vi hadde sittet et år. Jeg er ikke i tvil om at vi skal komme godt i havn med dette på de fire årene vi har til disposisjon.

Når det gjelder klimadebatten, får vi tid til å ta den grundig og skikkelig 12. januar. Det jeg tillot meg å referere i mitt innlegg i Buenos Aires, var de forslagene som Regjeringen la fram for Stortinget, som ville dekke halvparten av gapet mellom forpliktelsene våre og referansebanen, og som Stortinget i all hovedsak sluttet seg til. Det punktet Stortinget ikke sluttet seg til, valgte man å erstatte med et annet som man mente ville dekke inn vel så mye. Stortinget var også enig i at man skulle komme tilbake med tiltak både nasjonalt og internasjonalt.

Gunn Karin Gjøl (A): Statsråd Fjellanger stiller spørsmål om klokskapen i SVs påplussinger i Miljødepartementets budsjett. Da vil jeg minne statsråden om at det er ikke lenge – bare to budsjetter – siden også hennes kamerater i Regjeringa var med på disse budrundene. Jeg tror det er riktig å minne om at det bare er to budsjetter siden Senterpartiet foreslo å plusse på Miljøverndepartementets budsjett med en halv milliard mer enn det Thorbjørn Berntsen la opp til. Og det er bare to budsjetter rundt siden Kristelig Folkeparti foreslo å plusse på 350 milliarder kr utover det Berntsen foreslo i sitt budsjett. Det er også et poeng at man i dag kan lese ut av det budsjettet som Regjeringa har foreslått, at det er nesten en blåkopi av det budsjettet som Thorbjørn Berntsen den gang la fram.

Det er slik at sentrum har lagt lista høyt i forhold til hva vi kan vente av dem i miljøpolitikken og når det gjelder alternativ energi. Det som er helt klart, er at jeg ganske tydelig kan dokumentere den påstand at de har sviktet sine miljømål ved å føre en slik miljøpolitikk som de gjør. I Voksenåserklæringa la de altså opp til en miljøpolitisk snuoperasjon, og miljøvernministerens regjeringskollega Anne Enger Lahnstein uttrykte seg så sterkt som å si at de ville ha en fundamentalt annen miljøtenkning. Da har jeg lyst til å stille statsråden dette spørsmålet: Mener hun at den miljøpolitikken som hun nå står for, er en fundamentalt annen miljøtenkning, og at de manglende nye initiativene fra Miljøverndepartementet – initiativ som glimrer med sitt fravær – er en del av den fundamentalt nye miljøtenkninga? Og ser hun på resultatet, som – etter ett år med sentrumsregjering – er en gedigen forbruksvekst og en økning av elforbruket med 5 TWh, som en fundamental endring av miljøpolitikken?

Statsråd Guro Fjellanger: Mitt utgangspunkt for å stille spørsmål om klokskapen i SVs forslag var at de finansierer det ved å halvere innstrammingen i budsjettet – og her tror jeg jeg var ganske tydelig i mitt forrige svar.

Jeg vet ikke helt om sammenlikningen med situasjonen for to år siden holder, ikke minst fordi man da ikke la opp til en innstramming på 8 milliarder kr.

Jeg er litt forvirret i forhold til hva Arbeiderpartiet egentlig mener om Regjeringen for tiden, når to av de mest sentrale i energi- og miljøkomiteen henholdsvis sier at Regjeringens politikk er en bråstopp og en blåkopi av Arbeiderpartiets. Jeg vet ikke hvordan vi skal tolke det, men jeg syns kanskje det kan være viktig å nevne en del trekk ved dette budsjettet som er annerledes enn ved Arbeiderpartiets budsjetter tidligere: Det har aldri vært foreslått så mye penger til kalking som denne Regjeringen har gjort, vi økte bevilgningene når det gjelder rovvilt – ikke minst til bestandsregistrering – vi har økt innsatsen når det gjelder miljøavgift og oppryddingstiltak, vi har økt innsatsen på energiøkonomisering, og vi har fulgt opp proposisjonen om grønne skatter. Jeg syns nok at dette på et drøyt år må kunne sies å være et godt skritt i riktig retning.

I likhet med andre talere fra sentrumshold som har vært oppe på talerstolen i dag, er jeg litt overrasket over den kritikken som blir reist mot Regjeringen når det gjelder økningen i elforbruket. En av de viktigste årsakene til at Regjeringen foreslo å øke elavgiften, var jo nettopp at vi vet at selv med den økningen vi foreslo, ville prisen på strøm i Norge ikke blitt høyere enn den var i 1996. Men selv dette virkemidlet var altså ikke Arbeiderpartiet villig til å være med på. Det kunne vært et viktig virkemiddel for å gjøre noe med det elforbruket vi har i Norge i dag.

Hallgeir H. Langeland (SV): Det kan ikkje vera nokon tvil om at Venstre og Senterpartiet – sentrumspartia i det heile – for to år sidan hadde ein heilt annan miljøprofil enn det dei har i dag i posisjon. Noko anna må ein ikkje fortelja denne salen – alle me som er her, veit at det hadde dei. Då var sentrumspartia– Venstre og Senterpartiet spesielt – meir på linje med SV, og dei hadde ein offensiv miljøpolitikk. I utgangspunktet var òg Voksenåserklæringa positiv når ein tenkjer på miljø.

Men så er det den praktiske politikken, det er den me snakkar om. Kva er det som skjer når ein kjem i posisjon? Jo, då forsvinn miljøpolitikken, då er satsinga på miljøet ikkje lenger her.

Så kan ein seia at SV ikkje strammar så mykje inn. SV strammar inn der ein bør stramma inn, nemleg i forhold til dei som har nok pengar – aksjespekulantar og andre folk som verkeleg treng ei innstramming. Der strammar SV inn. Det var òg ein del av profilen til sentrumspartia då dei var i opposisjon. Så dette med å vera i posisjon ser ut til å vera plagsamt. Då forsvinn liksom heile det politiske grunnlaget som ein hadde før.

Så til ei veldig konkret sak – ei sak som eg har utfordra statsråden på fleire gonger i spørjetimen, men som statsråden har sendt vidare til fiskeriministeren. Det dreiar seg om biologisk forureining i samband med lakseoppdrett. Nå hadde ein i Hordaland 60 000 laks – altså 300 000-400 000 kg – som rømde frå merdane, og det går ut over villaksen ved at lus blir spreidd til villaks. Det manglar kunnskap om dette; det er mykje forureining

knytt til oppdrettsanlegga generelt. Kva vil statsråden gjera med dette? SV meiner ein bør forska på det og har forslag om det. Kva synest statsråden om det?

Statsråd Guro Fjellanger: Jeg tror jeg kanskje skal gjenta meg selv og si at det som var viktig for meg å få fram, var at SV økte bl.a. miljøbudsjettet ved å halvere innstramningen – som altså er på 8 milliarder kr. Og den innstramningen mener vi er viktig fordi en høy rente er noe av det mest usosiale vi kan ha, og noe av det som er aller dårligst i forhold til fordelingspolitikk, som er et annet område jeg vet SV er opptatt av.

Så blir Venstre tatt til inntekt for å ha vært på linje med SV i tidligere budsjettperioder. Det er én ting jeg vet, og det er at det partiet jeg tilhører, har alltid lagt fram budsjett som har gått i balanse, og har alltid hatt minst like store innstramminger som det regjeringen har foreslått. Det var et prinsipp som Venstre til og med levde etter den tiden det ikke var på Stortinget. Så hvis man prøver å ta Venstres miljøengasjement – enten det er i posisjon eller opposisjon – til inntekt for at vi tidligere har drevet overbudspolitik, vil jeg på det sterkeste ta avstand fra det.

Så over til laksen: På veien ned fra talerstolen hvasket representanten Langeland til meg: «laksefisken, veit du». Jeg må innrømme at etter å ha vært rundt og kikket på noe av dette, har jeg bl.a. lært at det man trenger for å bli en god laksefisker, er tålmodighet, tålmodighet, tålmodighet og oransje flue. Og jeg pleier å si at jeg ikke har noen av delene. Men jeg har likevel stor interesse for feltet, fordi jeg synes det er viktig. I tillegg til problemer med lus som spres, har en selvsagt problemer med den genetiske forurensningen, som dessverre kanskje er vel så viktig.

Det som skjer nå, er at det lakseutvalget som er nedsett legger fram sin innstilling på nyåret. Det er en innstilling jeg gleder meg til å få, og som jeg selvsagt skal følge opp.

Til representantens spørsmål om det er plagsomt å sitte i posisjon, skal jeg få si: Nei, det er egentlig ganske artig, og det anbefales.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Gunn Karin Gjul (A): Jeg har innledningsvis bare lyst til å kommentere noe som kom fram i replikkordskiftet mellom statsråd Fjellanger og Jens Stoltenberg, hvor statsråd Fjellanger på en måte skyver under teppet konsekvensene av kuttene på bevilgningene til Øst-Europa. Det ble hevdet i det replikkordskiftet at det kan fortsette som før, på grunn av mulighetene for overføringer fra året før. Men slik er det altså ikke. I et brev fra utenriksministeren blir det sagt:

«Når det gjelder 1999 isolert sett er det imidlertid klart prosjektaktiviteten vil bli påvirket negativt av at bevilgningen reduseres til et såpass lavt nivå som nå foreslås. I tillegg til at en rekke prosjektsøknader vil måtte avslås, vil andre prosjekt få redusert sin støtte.»

Det er helt klart at den største miljøtrusselen, som vi har på Kola, med manglende skikkelig lagring av atom-

avfall, og de farlige truslene vi har også ellers, tar ikke denne regjeringen på alvor og innover seg. Og det er det bare trist å erkjenne.

Årets miljøbudsjett er det første budsjettet sentrumsregjeringen har utarbeidet fra starten av. Gjennom hele 1990-tallet har sentrumspartiene uttrykt sterk misnøye over manglende miljøsatsing fra arbeiderpartiregjeringene, og de har skapt store forventninger til sin egen innsats. Helt fram til regjeringsskiftet hevdet sentrumspartiene at de stod for en fundamentalt annen miljøpolitikk. Senterpartiets leder sendte sågar ut en egen pressemelding i juli 1997 hvor hun lovet at en sentrumsregjering ville bli en miljøregjering som sa nei til fortsatt sterk forbruksvekst, ja til sterkere satsing på klimatilskott, ja til en omfattende omlegging til grønne skatter og ja til en sterkere satsing på kollektivtrafikken.

På alle disse områdene har Regjeringen sviktet sine ambisiøse mål:

- Motstanden mot en fortsatt sterk forbruksvekst er snudd til en løssluppen forbruksfest og en historisk vekst i elektrisitetsforbruket.
- Kritikken mot Arbeiderpartiets klimapolitikk er snudd til en samlet oppslutning om Arbeiderpartiets klimastrategi både i Kyoto og i Buenos Aires.
- Omleggingen til grønne skatter er blitt en marginal justering.
- Satsingen på kollektivtransporten er blitt til kutt i jernbaneinvesteringer og kutt i kollektivtransporten.

Den fundamentale endringen i miljøtenkningen finner vi i hvert fall ikke i dette miljøbudsjettet. Dette budsjettet er praktisk talt en blåkopi av de siste budsjettene som Thorbjørn Berntsen la fram som miljøvernminister, budsjetter som Thorbjørn Berntsen mottok flengende kritikk for fra sentrumspartiene.

Med sentrumspartiene kom det ingen miljørevolusjon, men en miljøpause. Den som hadde forventet mange nye miljøinitiativ med en sentrumsregjering, er dessverre blitt skuffet. Sentrumsregjeringen og miljøvernminister Guro Fjellanger har heller utmerket seg med manglende miljøinitiativ. Bortsett fra Kyoto-meldingen har det ikke kommet et eneste politisk initiativ fra Regjeringen. Paradokset er at det er opposisjonen i Stortinget som tar initiativ. Ved to anledninger har Stortinget pålagt Regjeringen og miljøvernministeren å finne nye miljøpolitiske løsninger.

I vår påla Stortinget Regjeringen å utarbeide en ny stortingsmelding om avfallspolitik. Sjøl om tall fra Statistisk sentralbyrå viser at vi gjenvinner mer og mer avfall for hvert år, hjelper det lite når hver innbygger produserer stadig mer søppel. Vi trenger nye virkemidler og tiltak som reduserer sjølve avfallsmengden, og som pålegger produsenter å redusere bruken av emballasje. Vi trenger en ny avfallspolitik.

I den innstillingen vi behandler i dag, pålegger vi Regjeringen å legge fram en ny stortingsmelding om friluftsliv. De siste åra har muligheten for å drive friluftsliv blitt svekket betydelig ved at attraktive naturområder er blitt redusert i både størrelse og kvalitet. Attpåtil er de blitt vanskeligere tilgjengelig. Stadig flere nordmenn bor i byer og tettbygde strøk og har ikke den daglige tilgan-

gen til skog og mark. Arbeiderpartiet mener det er et mål at alle skal ha mulighet til å ta del i de opplevelser og gleder naturen gir. Skal vi oppfylle denne målsettingen, må vi utarbeide nye virkemidler i friluftspolitikken.

Meldingen om rikets miljøtilstand ble annonsert å skulle være juvelen i sentrumsregjeringens miljøpolitikk. Siden budsjettdebatten i fjor høst har vi gjentatte ganger blitt lovet en rapport om Regjeringens miljøprofil og rikets miljøtilstand. I spørretimen den 18. mars lovte statsråd Fjellanger at den skulle komme til høsten. I en pressemelding den 23. april skrudde hun ytterligere opp forventningene med følgende uttalelse:

«Den sektorovergripende miljøvernpolitikken vil dessuten bli mer offensiv ved innføringen av sektorvise miljøhandlingsplaner og et nasjonalt resultatoppfølgingsystem, det vil si en jevnlig rapportering om Rikets miljøtilstand.»

Nå er denne rapporten utsatt – kanskje til neste års budsjett?

Hvor ble det av sentrumspartiens løfter? Fra å skulle endre miljøpolitikken fundamentalt har de endret sin egen politikk fundamentalt.

Jan Johnsen (H): Høyre viser til de store mulighetene som ligger i utvikling og bruk av alternative energikilder og fornybar energi. Høyre vil stimulere til ønk, økt bruk av nye energikilder, vannbåren varme, varmepumper og bioenergi, og foreslår derfor en økning på 12 pst. til dette formålet.

Vi har blitt anklaget her i salen for at vi ikke har kjørt hardt på alternativ energi. Det vil jeg bare tilbakevise, for er det noen som har kjørt på det, så er det Høyre. Vi la fram et forslag i Stortinget om økt bruk av varmepumper, nettopp fordi varmepumper er det vi mener er det beste å satse på i dag.

Rett utenfor vinduet her finnes det enorme muligheter for energi. Det er så mye energi at vi klarer faktisk ikke å bruke opp det som er der ute. Og tar vi i bruk det som er i jord og vann i tillegg, kan vi altså boltre oss i energi uten å gjøre sånn som sentrumskameratene, nemlig å legge på avgiften for at vi skal vri forbruket. Det vi må gjøre, er å sørge for å markedsføre denne energiformen på en helt annen måte enn det vi har gjort til nå. Her må det kjøres effektivt ut – altså skikkelig markedsføring i likhet med den markedsføringen som næringslivet bruker for å selge sine produkter. Der har Stortinget noe å lære, og det var det Høyre ønsket at vi skulle klare å få til.

Det største miljø- og energiproblemet vi har her i Norge, er Regjeringen. Vi har en regjering som dessverre ikke har flertall i denne salen, og det er et skikkelig problem. Derfor vil jeg oppfordre Regjeringen til snarest å vende seg enten til høyre eller venstre for å få orden på både energi- og miljøpolitikken. Vi kan ikke ha det slik som vi har det i dag, hvor vi vingler fra side til side, og hvor det er uforutsigbarhet hele veien. Er det noe næringsliv, oljeindustri og annen industri ønsker å få fatt i, er det stabile rammevilkår. De ønsker å styre etter forutsigbarhet, ikke etter det vi opplever i dag. Det er en tragedie for Norge at vi har en regjering som ikke har innsett dette.

Vi har en politisk krise her i landet, og denne politiske krisen er det vår jobb i Stortinget å få slutt på. Jeg blir skikkelig forbauset når jeg opplever at sentrumskameratene kommer til Stortinget og sier at de er meget godt fornøyd med det budsjettet de har lagt fram, ikke minst representanten Rise kunne fortelle at han var meget godt fornøyd med det de hadde lagt fram. Hva er det de har lagt fram? Først måtte vi som sitter i opposisjon, sørge for å skifte blod på dem, og etterpå måtte vi sørge for å gi dem kunstig åndedrett for at de i det hele tatt skulle komme fram til den finansdebatten som vi hadde. Det er jo en tragedie at de ikke har innsett at det ikke var de som la fram et budsjett, det var alle de andre i Stortinget som la det fram.

Jeg håper, som jeg sa innledningsvis, at denne regjeringen skjønner den skriften som er på veggen for denne nasjonen. Hvis de ikke skjønner det, får vi i opposisjonen skjønne det, og så får vi sørge for å hjelpe dem ut av regjeringsbygningen.

Olav Akselsen (A): Etter dette innlegget må det vel kanskje vera rett å minna om at det var Høgre som sørgde for at denne regjeringa overlevde nok ein gong.

Oljeprisen er den lågaste på mange år. Det set spesielle krav til oss som er politikarar i eit land med så stor oljesektor som det Noreg har. Heldigvis har målmedveten politikk gjort Noreg langt mindre sårbar for svingingar i oljeprisen enn berre for nokre år sidan. Ved hjelp av oljefondet har me skapt ein buffer som kan ta av for svingingane. Reduserte oljeinntekter betyr ikkje lenger automatisk kutt i offentlege utgifter eller tenester.

Sjølv om låge oljeprisar og dermed reduserte inntekter for staten ikkje er fullt så akutt som før, vil sjølvsaft eit redusert oljefond bli eit problem på sikt. Men låge oljeprisar betyr meir for Noreg enn reduserte inntekter. Oljesektoren i seg sjølv er svært viktig. Tusenvis jobbar i oljeselskap og leverandørindustri. Ringverknadene skapar ny aktivitet og nye arbeidsplassar. Mange lokalsamfunn og kommunar er heilt avhengige av den aktiviteten som skjer innan oljesektoren. Dersom denne sektoren får problem, betyr det at store delar av Noreg får det. Redusert oljepris over tid kan trua tusenvis av arbeidsplassar. Om me kan påverka oljeprisen, er ei sak for seg.

Men oljeprisen er ikkje det einaste rammevilkåret denne industrien lever under. All den tid oljeprisen er så flyktig, er det dess meir viktig at dei andre rammevilkåra er føreseielege og langsiktige. Dette har ikkje vore tilfellet det siste året, snarare tvert imot. Det er innført ei ny uvisse, ei uvisse knytt til styresmaktene si handtering av denne sektoren.

Flere representantar har vore inne på forslag om auka CO₂-avgift, auka kapitalskatt og senka grense for forenkla godkjenning – alle forslag som går i feil retning. I staden for å medverka til å gjera det meir interessant å investera i Noreg i ein vanskeleg periode, har Regjeringa gjort det motsette. Eg kan heller ikkje sjå at statsråd Arnstad sitt innlegg tidlegare i dag var særleg avklarande eller roande på dette området. Det ser dessverre ut som om denne næringa må leva med uvisse knytt til styresmaktene sin politikk.

(Akselsen)

Det er blitt hevda at det ikkje er dei heilt store skilnadene i dei ulike budsjetta i dag. Eg vil likevel hevda at forholdsvis små kutt – eller for den sakas skuld påplussingar – får langt større konsekvensar på nokre område enn på andre. Eit slikt sårbart område er Riksantikvaren. Når forlikskameratane har kutta 6 mill. kr, eller eigentleg 8 mill. kr, på dette området, får det direkte konsekvensar for aktiviteten som Riksantikvaren skal utføre. Fleirtalet er urolege for sine egne kutt. Samtidig som dei kuttar på posten for vern og sikring av freda kulturminne, ber dei om å bli haldne orienterte om verknaden av kuttet. Det normale er å plussa på dersom ein er uroleg for om eit område får nok pengar, og ikkje slik som fleirtalet her gjer, å kutta.

Eg synest òg det er litt merkeleg at ein prøver å skjula dette kuttet slik som fleirtalet eigentleg gjer. Eg synest det hadde vore meir reieleg om ein gav beskjed om kva kuttet ville innebera.

Me står no på terskelen til eit nytt årtusen. Eg synest det gjev oss eit høve til å sjå bakover, sjå på historia vår, og då er spørsmålet kva som kjenneteiknar det århundret som me no er i ferd med å gå ut av. Eg vil hevda at blant mange ting er ikkje minst industrialiseringa av Noreg avgjerande for den velstanden som me alle i dag kan ta del i. Eg synest det er viktig å ta vare på den delen av kulturarven vår som er knytt til industri og tekniske kulturminne. Eg seier meg derfor lei for at det ikkje var mogleg å få til ein auke av stønaden til desse. Og eg konstaterer at iveren etter å ta vare på desse kulturminna var viktigare for regjeringspartia den gongen dei var i opposisjon enn tilfellet er i dag. Eg håper at dei kutta som fleirtalet har gjennomført, ikkje vil gå ut over industriminna.

Det har i dag vore ramsa opp ei rekkje tiltak som Regjeringa har fullført, og som dei skryter av. Eg vil seia at denne lista først og fremst viser at ambisjonane på dette området er sterkt reduserte. Eg meiner at det rette ville vera å samanlikna dagens satsing med desse partia si satsing då dei var i opposisjon. Mellom anna er det slik at enøksatsinga til regjeringspartia er meir enn halvert sidan 1997. Det kunne ha vore interessant å få svar på kva det er som tilseier at ein treng mindre løyvingar til enøk i dag enn for berre to år sidan.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en talletid på inntil 3 minutter.

Karin Andersen (A): Først til det lille tilløpet til finansdebatt som har vært her. Det er riktig at SV strammer mindre inn enn regjeringspartiene, men det betyr jo at vi har en annen fordelingspolitikk enn det regjeringspartiene har. Den som skal drive en god miljøpolitikk, må også ha en fordelingspolitikk.

Så har jeg bare lyst til å minne om at da vi behandlet revidert nasjonalbudsjett i vår, strammet SV mer inn enn Regjeringa – og det var faktisk da vi skulle ha gjort det. Nå stiller de fleste økonomer store spørsmålstegn ved den store innstramminga som skjer nå, for den vil antakeligvis ende opp i stor arbeidsledighet. Det syns vi er et al-

vorlig spørsmål, og vi ønsker altså ikke å risikere det. Vi hadde kanskje ønsket oss en annen tone i denne debatten og sett at det var mulig å vurdere saker litt annerledes enn Regjeringa gjør nå, i den klemte posisjonen de tydeligvis er i.

Jeg opptatt av tida framover. Kan vi tro på at det vil gå noe bedre til neste år? For det vil vi jo gjerne. Vil Regjeringa da sette miljøsakene høyere på dagsordenen og slåss for dem, også når de sitter i budsjettforlik? Eller vil de fortsette å latterliggjøre dem som fremdeles står på miljøsakene og som ønsker å sette dem først? Når man går inn i forlik, setter man jo noen ting foran andre, og det har tydeligvis Regjeringa gjort. Det skjønner jeg at man må gjøre. Noen av oss har erfaring fra slikt fra lokalpolitikken. Men da må man også si at dette var ikke det viktigste for oss, vi satte det bak. Og det er i den sammenhengen kontantstøtta stadig kommer opp.

Jeg har lyst til å si til svar på det som Gunnar Kvassheim sa i stad, at SV bruker kontantstøtta til alt. Vi gjør ikke det. Kontantstøtta har vi brukt til barnehager og tiltak for barn og unge. Jeg hadde ikke tenkt å bruke den på miljøbudsjettet. Men problemet for Regjeringa er at de ved å binde seg til denne avtalen, har hindret at man kan gå i forlik med andre partier og finne løsninger som kunne ha gjort at man hadde fått satset mer på miljøside. Og det er det som vi beklager så sterkt har skjedd.

Så til store miljø saker som denne Regjeringa har hånd om. Miljøvernministeren nevnte i stad en rekke av dem, som hun mente at Regjeringa hadde tatt et godt grep om. Men hun glemte én, og det var Regionfelt Østlandet. Der har de altså etter mitt syn gjort en halv jobb, og den jobben var dessverre for dårlig. Riktignok har de sagt et prinsipielt nei, men de har lagt fram en melding som er et ensidig forsvar *for*. De har ikke brukt posisjonen sin i regjering til å utrede alternativer. Og de har spilt ballen rett i beina på alle lokale aktører som er for skytefelt, bare ikke i sin kommune. Og nå slåss man som bikkjer. Dessverre har denne regjeringa ikke håndtert den viktige og store, kanskje den største naturvernsaken i norsk historie på en slik måte at vi nå har noe særlig stort håp om å vinne fram.

Gunnar Breimo (A): Noen ord om rovdyrforvaltningen. Stortinget har satt seg det høye mål at vi skal ivareta våre internasjonale forpliktelser om vern samtidig som vi skal ha både sau og rein i utmarka. Det sier seg selv at det da må bli en vanskelig balansegang som vil kreve store ressurser til forebygging, bestandsregistrering og -regulering. Jeg er derfor glad for at komiteen peker på at storsamfunnet må ta et større ansvar, bl.a. at det skal være et offentlig ansvar å drive bestandsregulering.

Etter mitt syn har vi i for stor grad overlatt ansvaret til næringsutøverne, som sammen med lokalsamfunnet flere steder nå er i ferd med å bli den tapende part. Jeg tror vi må tenke litt annerledes. På en langt mer aktiv måte må samfunnet forvalte sine rovdyrstammer, sørge for å vite hvor store de er og at antallet holdes på et akseptabelt nivå. Vi må også erkjenne at det i dag enkelte steder bare

er ett forebyggende tiltak som vil virke, nemlig å redusere antall rovdyr.

Det kan nemlig ikke herske tvil om at vi i visse områder har for mange rovdyr. Vi har hatt en kraftig økning de siste årene. I deler av Nordland er jerven i ferd med å vinne sin endelige seier over både sauebønder og reinieiere. Tap på 50-70 pst. har allerede fått mange til å gi opp, f.eks. i Sagfjorden, hvor de virkelig har prøvd å forebygge. Det har gjort et sterkt inntrykk på meg at ingen på tross av tapene, for ikke å si nederlaget, ønsker å rydde ut jerven. Men antallet dyr både kan og må reduseres, om nødvendig på utradisjonelt vis.

Med det store saueholdet vi har hatt i lang tid, kommer vi enkelte steder ikke utenom en form for minimumsforvaltning dersom Stortingets intensjoner skal innfris. Det stiller ekstra store krav til fortløpende bestandsregistrering, noe samfunnet må ta konsekvensene av. Jeg er enig i at vi ikke trenger en ny altomfattende rovdyrdebatt, men det trengs litt nytenkning og en god del mer penger.

Svaret på problemene vi står overfor er ikke uvettig jakt, slik noen i denne sal synes å ønske, men en planmessig forvaltning. Hvis vi ikke makter det, er jeg redd vernearbeidet vil bli satt under stadig sterkere press og på sikt tape helt.

Med forslaget om en påplussing på bevilgningen på 5 mill. kr viser Arbeiderpartiet at vi tar rovdyrproblemer på alvor. Og nok en gang kan vi bare forundres over sentrumspartiene, som for kort tid siden hadde penger til absolutt alt. I stedet for å støtte et forslag som vil gi rom for en enda mer offensiv forvaltning enn Regjeringen legger opp til, satser de tydeligvis også her på en form for kontantstøtte, nemlig erstatning for tap. Men like lite som noen kan leve av kontantstøtten alene, kan noen holde det gående på bare erstatninger, verken økonomisk eller moralsk. Også på dette området må det være langt bedre å forebygge skader enn passivt å betale ut erstatninger.

Lars Rise (KrF): Jeg merket meg at representanten Stoltenberg i sitt innlegg tidligere i dag tenderte mot å gjøre dette til en finansdebatt. Han harselerer over regjeringens politiske prioriteringer i 1997, minnet om behovet for større innstramminger enn det vi fikk i fjor, og minnet også om at Arbeiderpartiet advarte mot lavere oljepris.

Dette er sannsynligvis riktig. Arbeiderpartiet advarte, men tok samtidig beslutninger om å utvide rammene, både i forbindelse med behandlingen av 1997-budsjettet og ved behandlingen av revidert nasjonalbudsjett for halvåret siden.

Arbeiderpartiet aksepterte utvidelsen av rammene. Derfor må også Arbeiderpartiet ta ansvar for dette nå og ikke klandre sentrumspartiene. Jeg har lyst til å stille representanten Stoltenberg spørsmål om hva som skjedde med det private forbruket. Vi fikk høre et kraftig innlegg fra representanten Gjøl om hvordan det private forbruket har økt. I en periode da renten langsomt burde ha begynt å gå oppover, satte finansminister Stoltenberg renten ned

med til sammen ca. 1,5 pst. Og i samme periode økte det lånefinansierte forbruket med ca. 110 milliarder kr.

Dette må Arbeiderpartiet være med på å ta ansvaret for. Dette ble også sagt veldig tydelig i valgkampen. Gunn Karin Gjøl henviste nettopp til den gedigne økningen i det private forbruket og hva man skal gjøre for å få det ned. Blant annet henviste hun til elforbruket, som har økt med 5 TWh. Da er vi nødt til å minne om forslaget om å øke elavgiften og hva Arbeiderpartiet gjorde med det forslaget.

Når det gjelder Voksenåserklæringen er det en avtale mellom tre partier inngått etter valget. Arbeiderpartiets program derimot er jo en kontrakt med velgerne, og i denne kontrakten med velgerne heter det:

«Arbeiderpartiet vil at det ved hjelp av fornybare energikilder normalt skal produseres elektrisitet tilsvarende det norske el-forbruket.

Det skal satses på at vannkraft, energisparing og alternative energiformer kan gjøre Norge uavhengig av el-import fra forurensende energiproduksjon.»

Nå er altså dette standpunktet forlatt, og kontrakten med velgerne er brutt. Nå er det heller ikke lenger slik at gasskraften skal eksporteres, nå skal vi også dekke opp vårt eget stadig økende kraftforbruk med gasskraft. Dermed er også målet om å kunne dekke det norske kraftbehovet med egen elektrisk kraft fra fornybare energikilder forlatt. Dette er ingen bråstopp i miljøpolitikken, det er virkelig å snu bilen og kjøre med full gass i motsatt retning.

Jeg merket meg for øvrig at representanten Johnsen fikk problemer med å kontrollere temperamentet sitt da han refererte til at jeg var fornøyd med det budsjettet Regjeringen la fram. Jeg må få spørre om denne regjeringstormen han varslet, er Høyres offisielle politiske linje nå, eller om det er Rogaland Høyre avdeling Solastrandens.

Jens Stoltenberg (A): Jeg skal først si litt om det jeg tegnet meg for å si litt om, og hvis jeg rekker det, skal jeg kommentere litt av representanten Rises innlegg.

Det jeg tegnet meg for, var for å avklare noe når det gjelder refusjonsordningen for dokumentavgiften. Der er det slik at et flertall i komiteen i forslag IV i innstillingen går inn for at Stortinget forlenger fristen for søknad om refusjon av dokumentavgift fram til 31. desember 1998.

Så oppfattet jeg statsråd Arnstad dithen at hun og Regjeringen er åpne for en slik forlengelse dersom vi snakket om fristen for eierskapsvedtak, altså vedtak av eierne om å gå inn for en omorganisering som da vil kunne danne grunnlag for refusjon av dokumentavgift. Hvis det er slik at statsråden kan bekrefte at man kan tenke seg å utvide den fristen for eierskapsvedtak til den 31. desember 1998, kan det forslaget omgjøres til et oversendelsesforslag, og så er den saken ut av verden.

Når det så gjelder det representanten Rise tok opp, vil jeg bare si: Jeg registrerer at Kristelig Folkeparti mener at det private forbruket var altfor høyt i 1997. Da er det jo rart at Kristelig Folkeparti øker forbruket enda mer, fra dette veldig høye nivået i 1998 til enda litt mer i 1999.

Man bør kanskje være litt forsiktig med å gå så høyt ut mot privat forbruk når man altså samtidig legger opp til en fortsatt massiv vekst i forbruket. Det er selvfølgelig også årsaken til at elforbruket nå vokser mer enn på svært lenge. Det vi nå gjør i Norge, er jo at vi ikke greier å bli enige om hvordan vi skal dekke vårt eget kraftforbruk. Det eneste vi greier å bli enige om, er å øke importen, og det er *alle* partier imot! Og det er det vi driver med.

Statsråd Marit Arnstad: La meg først få lov til å bekrefte, som jeg også var inne på i mitt innlegg tidligere i dag, at jeg har registrert at et flertall i Stortinget uttrykker ønske om å utvide fristen for refusjon av dokumentavgift til den 31. desember 1998. Jeg tar til etterretning at en da utvider den fristen som en frist for eiervedtak knyttet til refusjonsordningen. – Så det kan jeg trygt bekrefte, som komitelederen uttrykte ønske om.

Så noen ord om et par av de ting som er kommet fram i debatten. For det første et par ord om rammebetingelsene på norsk kontinentalsokkel. Det vurderes løpende i departementet. Vi er opptatt av at det skal være akseptable rammebetingelser, enten det er høyere oljepriser eller det er et mer usikkert prisbilde, som det vi ser i dagens oljemarked. Derfor har også Regjeringen nå iverksatt et prosjekt for å kartlegge norsk kontinentalsokkels konkurransedyktighet. Vi går gjennom den. Vi har også vedtatt å utlyse nye utvinningstillatelser, som kan gi mulighet for ny lettevirsomhet i årene framover. Vi har så langt ikke vært villige til å gå inn og vurdere skattesystemet, og det er fordi rammebetingelser er langt mer enn bare spørsmålet om skatt. Det å skulle sette ned skattebetingelsene vil være uheldig all den tid vi har et rimelig fleksibelt skattesystem på norsk kontinentalsokkel. Vi har et mer fleksibelt skattesystem på norsk kontinentalsokkel enn man har på britisk kontinentalsokkel, i den forstand at vi kan se flere felt i sammenheng, både felt som er i en utbyggingsfase, og felt som er i en produksjonsfase. Jeg merker meg sjølsagt at det er delte meninger i Stortinget om de konkrete skatteforslagene som Regjeringen foreslo, men som vi i et forlik med Høyre og Fremskrittspartiet ikke hadde mulighet til å gå videre med.

Stoltenberg var inne på spørsmålet om bruken av oljeinntektene. La meg også få lov til å si to ord om det. Jeg er enig i de betraktningene han kom med, og jeg har lyst til å nevne at det oljekorrigerte underskuddet i neste års budsjett faktisk er lavere enn det noensinne har vært. Det er også et tegn på at vi bruker stadig mindre av oljeinntektene i det norske statsbudsjettet og dermed også er mindre avhengige av oljesektoren enn tidligere.

La meg få lov til å nevne investeringsanslagene – som jeg var inne på i innlegget mitt, men der fikk jeg litt dårlig tid – fordi vi har hatt debatter i Stortinget om det tidligere. Investeringsanslagene er i år beheftet med ekstra stor usikkerhet, knyttet til den kraftige reduksjonen i oljeprisen. Det bidrar til å øke usikkerheten rundt tidspunktet for og budsjetteringen i lisensene. Jeg har allerede sagt at så langt ser vi en tendens til en økning i inves-

teringsanslagene for 1999 i forhold til nasjonalbudsjettet, men vi må komme nærmere tilbake til Stortinget i revidert nasjonalbudsjett med endelige prognoser omkring det.

Bror Yngve Rahm (KrF): Det var på mange måter litt synd at det først var i de avsluttende runder at denne debatten fikk litt temperatur, og den ble da iverksatt av representanten Jan Johnsen, som talte til Stortinget i store bokstaver, og det var for så vidt greit. Det som var problemet, var at det var vanskelig å forstå hva Jan Johnsen egentlig mente. Han sa på den ene siden at vi bader i muligheter for energi ved hjelp av alternativer til det vi har i dag. Samtidig er Jan Johnsen den som står i fremste rekke for å bygge ut Øvre Otta, og er den som står i fremste rekke for å bygge gasskraftverk på de fleste gatehjørner. Han sa samtidig at han ønsket å bære denne regjeringen, som han selv nettopp har støttet, ut av regjeringskontorene, for i neste øyeblikk å beklage at denne regjeringen ikke har flertall i Stortinget. Summa summarum står vi igjen med et budskap fra representanten Jan Johnsen som i grunnen har form av et eneste stort spørsmålstegn.

Så til representanten Gunn Karin Gjøl, som brukte mye av sin tid på et massivt angrep på det hun definerte som regjeringspartienes svik i miljøpolitikken, med referanse til det som står i Voksenåserklæringen, og andre ting som regjeringspartiene måtte ha gitt uttrykk for. Det er grunn til å minne Gunn Karin Gjøl om at det stortingsprogrammet som hun gikk til valg på, er en kontrakt med Arbeiderpartiets velgere. Landsmøtet i Arbeiderpartiet har nå foretatt en endring midtveis i løpet, og åpnet for at man kan bruke gass til innenlandsk forbruk. Jeg vet at det er et vedtak som Gunn Karin Gjøl selv beklager. Men til tross for innstrammingsbudsjetter har Regjeringen greid å ivareta hovedprioriteringer innenfor energi- og miljøsektoren. Når det gjelder prioritering av enøk og alternativ energi, er det forslag om betydelige økninger. Vi har invitert Stortinget til å delta i tiltak som kan redusere elforbruket og har bl.a. satt opp elavgiften, et virkemiddel vi har stor tro på ville vært effektivt.

Så til slutt til Karin Andersen, som i likhet med sin partikollega Langeland refererer til kontantstøtten som et hinder for økt satsing på miljø, og som påstår at den klemma som regjeringspartiene har satt seg i gjennom en avtale med Fremskrittspartiet og Høyre, hindrer oss i å inngå et samarbeid i en annen retning. Til det er det å si at dette er ikke regjeringspartienes problem, men at det er et problem at vi har et parti i Stortinget som ikke aksepterer at det er et flertall i Stortinget som har gått inn for denne avtalen, og som samtidig danner et flertall bak loven. Det er et større problem for det partiet enn det er for regjeringspartiene.

Statsråd Guro Fjellanger: I likhet med representanten Gunnar Breimo er jeg enig i at spørsmålene omkring rovvilt er viktige, ikke minst fordi vi har et felles ansvar for å prøve å kombinere to tilsynelatende motstridende hensyn, nemlig å bevare en levedyktig bestand av de fire

største rovdyrene våre, samtidig som vi er opptatt av å bruke utmarksbeite til både sau og rein, antakeligvis den mest fornuftige og miljøvennlige kjøttproduksjonen vi kan ha. Det har vært Regjeringens tanke at det viktigste vi kunne gjøre på dette området, var å øke bevilgningene til bestandsregistrering. Begrunnelsen for det er enkel. Det hersker relativt stor uenighet om hvor mange rovdyr vi har av de forskjellige arter. Så når vi har valgt å øke denne posten, er det for at vi skal sette oss selv i stand til bl.a. å foreta sporing på snø og få så presis kunnskap som mulig om hvor mange rovdyr vi har.

Vi har også gjort en del viktige ting når det gjelder forebygging. Blant de tingene vi har gjort, er at vi har åpnet for uttak av skadedyr og i stor grad også har delebert myndigheten til dette lokalt. Det vi er i ferd med å gjøre nå, er å foreta en bred evaluering av hva som er situasjonen etter årets beitesesong, hvor vi i tillegg til å gå gjennom tapsmønster og det vi måtte ha av kunnskap om bestandene, er interessert i å ha en skikkelig evaluering av de forebyggende tiltakene, ikke minst for å få kunnskap om hvem av dem som fungerer bra, hva slags overføringsverdi de har, og hvor de eventuelt kan overføres. Det er også slik at summen til erstatning har økt, og utkastet til lovtekst på lovfestet rett til erstatning er på høring.

Helt til slutt vil jeg bare si to setninger om Regionfelt Østlandet. Nevnte jeg ikke det i sted, må det ha vært en feiltakelse. Men jeg synes det er viktig å understreke at begrunnelsen fra Regjeringens side for ikke å anbefale alternativene er at vi har dokumentert at det er store naturinngrep. Jeg kan vanskelig skjønne at den dokumentasjonen ikke skulle kunne være til hjelp for dem som er engasjert i dette spørsmålet.

Karin Andersen (SV): Først til det siste: Dokumentasjonen som ligger i konsekvensutredningen for Regionfelt Østlandet, og som ligger i alle høringsinstansene, er god. Men en finner den ikke igjen i stortingsmeldinga. Der har en virkelig spart på papiret og ikke tatt med gode miljøargumenter mot, men derimot forsøkt å minimalisere dem. En har systematisert det på en slik måte at en har nullet ut mange av de viktige miljøpolitiske ankepunktene. Det er beklagelig, men vi som ønsker å kjempe mot dette, får bidra til at disse fakta kommer bedre fram under behandlingen i Stortinget.

Så til representanten Rahm, som sier at det ikke er Regjeringa som har et problem, men det er tydeligvis noen andre som har et problem, fordi Regjeringa har inngått en kontantstøtteavtale med Høyre og Fremskrittspartiet, og nå har en også inngått andre avtaler med de samme partiene. Problemet er jo at de har inngått en avtale som de sjøl sier at de ikke kan bryte, og de har opphøyd den til det viktigste, for den skal alltid ligge i bunnen – den skal alltid være der. Jeg har hørt at Arbeiderpartiet har sagt at de er villig til å forhandle om denne kontantstøtten og se på muligheter til å føre deler av den videre, og vi i SV har også signalisert at det kunne vi tenke oss. Men jeg har overhodet ikke hørt et eneste signal fra Regjeringa om hvordan den kunne tenke seg å posisjonere seg i den-

ne saken for å komme ut av denne klemma. For i den klemma regjeringspartiene sitter nå, får de ikke gjort noe med miljøpolitikken som kan bety en forandring, og de får heller ikke gjort noe med fordelingspolitikken, noe jeg synes er nesten like beklagelig. Så problemet er ikke at en har fått denne saken igjennom en gang, men problemet er at en har skrevet seg sammen med andre partier på avtaler som de sier de ikke kan bryte, og så skal de tvinge denne saken gjennom først, foran alle andre saker. Og hvis den ikke er foran alle andre saker – hvis det er det signalet som nå kommer, at den ikke er viktigst – får man si at denne avtalen er vi nødt til å gå bort fra, for det er andre saker som er viktigere. Men så lenge regjeringspartiene sjøl fortsetter å håndtere denne ene saken på den måten en gjør, blir det den som blir viktigst, og den som får styre alt. Da finner vi dessverre ikke løsninger på miljøpolitikken, og vi finner heller ikke løsninger på en rekke andre saker. Derfor hadde det vært viktig om representanter for Regjeringa eller regjeringspartiene i dag hadde gitt klarere signaler om i hvilken retning de kan tenke seg å gå miljøpolitisk, hvem de tror er alliansepartnerne for å komme dit – litt om hvor de kunne tenke seg å gå for å få dette til. Det gjør de ikke. Nå lukker de bare igjen øynene for disse realitetene og fortsetter å la det stå til sammen med Høyre og Fremskrittspartiet.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 4 – 6.

(Votering, se nedenfor)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Det skal da voteses i sakene nr. 4-6.

Votering i sak nr. 4

Presidenten: Under debatten er det satt fram tolv forslag. Det er:

- forslagene nr. 1 og 8, fra Jens Stoltenberg på vegne av Arbeiderpartiet
- forslagene nr. 2, 5, 6, 7, 11 og 12, fra Hallgeir Lange-land på vegne av Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 3, fra Lars Rise på vegne av Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre
- forslagene nr. 4, 9 og 10, fra Øyvind Vaksdal på vegne av Fremskrittspartiet og Høyre

Presidenten vil først ta opp rammeområde 12 og deretter rammeområde 13. Mindretallsforslag som er uavhengig av budsjettammen, tas først under hvert rammeområde, og forslag til romertallsvedtak utenfor budsjettammen tas til slutt under hvert rammeområde.

Er det noen motforestillinger mot denne framgangsmåten? – Det er det ikke, og slik vil det bli gått fram.

Vi starter med mindretallsforslag under rammeområde 12.

Det voteses først over forslagene nr. 5, 6 og 7, fra Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen gjennomgå plan- og bygningsloven, byggeforskriftene og aktuelle retningslinjer med sikte på å øke energieffektiviteten og sikre økt bruk av alternative fornybare energibærere.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede mulighetene for å finansiere enøk-tiltak i private husholdninger over nettleien.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen innføre et merkesystem som viser energibruk i alle husholdningsprodukter og etablere minimumsstandarder som vil bidra til å fjerne de mest energisløsende produkter fra markedet.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti ble mot 5 stemmer ikke bifalt.

Presidenten: Forslag nr. 4, fra Fremskrittspartiet og Høyre, tas opp til votering. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at Statkraft SF og Statnett SF kan omgjøres til aksjeselskaper og åpnes for privat kapital.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Høyre ble med 73 mot 28 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.35.39)

Presidenten: Forslag nr. 3, fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, vil bli tatt opp sammen med innstillingens I under B.

Komiteen hadde innstillet:

A. Rammeområde 12 (Olje og energi)

I.

På statsbudsjettet for 1999 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
1800		Olje- og energidepartementet (jf. kap. 4800)		
	1	Driftsutgifter	91 150 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	20 000 000	
1810		Oljedirektoratet (jf. kap. 4810)		
	1	Driftsutgifter	220 950 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	52 500 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	5 000 000	
	70	Tilskudd til PETRAD, <i>kan overføres</i>	3 000 000	
	71	Tilskudd til Norsk Oljemuseum, <i>kan overføres</i>	22 500 000	
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 4820 og 4829)		
	1	Driftsutgifter	179 600 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	27 600 000	
	30	Forbygningsarbeider og oppryddingstil tak, <i>kan overføres</i>	41 700 000	
1825		Energiøkonomisering		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	57 000 000	
	72	Introduksjon av ny energiteknologi og bioenergi, <i>kan overføres</i> ...	190 000 000	
	73	Produksjonstøtte til vindkraft	1 500 000	
1830		Energiforskning (jf. kap. 4829)		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	10 000 000	
	50	Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	157 000 000	
	70	Internasjonale samarbeids- og utviklings tiltak, <i>kan overføres</i>	7 500 000	
1891		Oljeforsyningsberedskap		
	1	Driftsutgifter	19 790 000	
	30	Sikring og oppgradering av drivstoffanlegg, <i>kan overføres</i>	3 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
1892		Kraftforsyningsberedskap		
	1	Driftsutgifter	610 000	
	70	Tilskudd til sikringstiltak, <i>kan overføres</i>	2 600 000	
2440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (jf. kap. 5440)		
	22	Fjerningsutgifter	8 000 000	
	30	Investeringer	24 900 000 000	
	50	Overføring til Statens petroleumsforsikringsfond	600 000 000	
2442		Disponering av innretninger på kontinentalsokkelen		
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	9 000 000	
		Totale utgifter		26 630 000 000

I n n t e k t e r

4810		Oljedirektoratet (jf. kap. 1810)		
	1	Gebyr- og avgiftsinntekter	2 100 000	
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	14 000 000	
	3	Refusjon av tilsynsutgifter	54 000 000	
	4	Salg av undersøkelsesmateriale	15 000 000	
	5	Salg av publikasjoner	4 000 000	
	6	Ymse inntekter	1 400 000	
	8	Inntekter barnehage	2 800 000	
4820		Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 1820)		
	1	Gebyr- og avgiftsinntekter	11 600 000	
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	22 600 000	
4829		Konsesjonsavgiftsfondet (jf. kap. 1820 og 1830)		
	50	Overføring fra fondet	106 500 000	
4860		Statsforetak under Olje- og energidepartementet		
	80	Inntekter fra oppgjørsordningen for utenlandshandelen med kraft	45 000 000	
5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (jf. kap. 2440)		
	24	Driftsresultat:		
		1 Driftsinntekter	72 900 000 000	
		2 Driftsutgifter	-14 711 000 000	
		3 Lete- og feltutviklingsutgifter	-1 900 000 000	
		4 Avskrivninger	-17 400 000 000	
		5 Renter	-8 900 000 000	29 989 000 000
	30	Avskrivninger	17 400 000 000	
	80	Renter	8 900 000 000	
5608		Renter av lån til statsforetak under Olje- og energidepartementet		
	80	Renter, Statnett SF	157 000 000	
	81	Renter, Statkraft SF	218 000 000	
		Totale inntekter		56 943 000 000

II.
Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 1999 kan gi tilsagn utover gitt bevilgning for inntil følgende beløp:

Kap	Post	Formål	i 1 000 kr
1800		Olje- og energidepartementet	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	2 500
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat	
	72	Tilskudd til investeringer i ledningsnett, <i>kan overføres</i>	20 000
1830		Energiforskning	
	50	Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	20 000
1892		Kraftforsyningsberedskap	
	70	Tilskudd til sikringstiltak, <i>kan overføres</i>	2 500

III.
Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 1999 kan overskride bevilgninger under:

1. kap 1810 Oljedirektoratet, post 01 Driftsutgifter, mot tilsvarende merinntekt under kap 4810 Oljedirektoratet, post 05 Salg av publikasjoner og post 06 Ymse inntekter.
2. kap 1810 Oljedirektoratet, post 21 Spesielle driftsutgifter, mot tilsvarende merinntekt under kap 4810 Oljedirektoratet, post 02 Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet.

3. kap 1820 Norges vassdrags- og energidirektorat, post 21 Spesielle driftsutgifter, mot tilsvarende merinntekt under kap 4820 Norges vassdrags- og energidirektorat, post 02 Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet.

Presidenten: Her foreligger det to avvikende forslag. Det er forslag nr. 1, fra Arbeiderpartiet:

«I.

På statsbudsjettet for 1999 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
1800		Olje- og energidepartementet (jf. kap. 4800)		
	1	Driftsutgifter	91 150 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	20 000 000	
1810		Oljedirektoratet (jf. kap. 4810)		
	1	Driftsutgifter	220 950 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	52 500 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	5 000 000	
	70	Tilskudd til PETRAD, <i>kan overføres</i>	3 000 000	
	71	Tilskudd til Norsk Oljemuseum, <i>kan overføres</i>	22 500 000	
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 4820 og 4829)		
	1	Driftsutgifter	177 600 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	26 500 000	
	30	Forbygningsarbeider og oppryddingstil tak, <i>kan overføres</i>	40 700 000	
1825		Energiøkonomisering		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	57 000 000	
	72	Introduksjon av ny energiteknologi og bioenergi, <i>kan overføres</i>	194 000 000	
	73	Produksjonstøtte til vindkraft	1 500 000	
1830		Energiforskning (jf. kap. 4829)		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	10 100 000	
	50	Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	157 000 000	
	70	Internasjonale samarbeids- og utviklings tiltak, <i>kan overføres</i>	7 500 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
1891		Oljeforsyningsberedskap		
	1	Driftsutgifter	19 790 000	
	30	Sikring og oppgradering av drivstoffan legg, <i>kan overføres</i>	3 000 000	
1892		Kraftforsyningsberedskap		
	1	Driftsutgifter	610 000	
	70	Tilskudd til sikringstiltak, <i>kan overføres</i>	2 600 000	
2440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (jf. kap. 5440)		
	22	Fjerningsutgifter	8 000 000	
	30	Investeringer	24 900 000 000	
	50	Overføring til Statens petroleumforsikringsfond	600 000 000	
2442		Disponering av innretninger på kontinentalsokkelen		
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	9 000 000	
		Totale utgifter		26 630 000 000
I n n t e k t e r				
4810		Oljedirektoratet (jf. kap. 1810)		
	1	Gebyr- og avgiftsinntekter	2 100 000	
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	14 000 000	
	3	Refusjon av tilsynsutgifter	54 000 000	
	4	Salg av undersøkelsesmateriale	15 000 000	
	5	Salg av publikasjoner	4 000 000	
	6	Ymse inntekter	1 400 000	
	8	Inntekter barnehage	2 800 000	
4820		Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 1820)		
	1	Gebyr- og avgiftsinntekter	11 600 000	
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	22 600 000	
4829		Konsesjonsavgiftsfondet (jf. kap. 1820 og 1830)		
	50	Overføring fra fondet	106 500 000	
4860		Statsforetak under Olje- og energidepartementet		
	80	Inntekter fra oppgjørsordningen for utenlandshandelen med kraft	45 000 000	
5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (jf. kap. 2440)		
	24	Driftsresultat:		
		1 Driftsinntekter	72 900 000 000	
		2 Driftsutgifter	-14 711 000 000	
		3 Lete- og feltutvklingsutgifter	-1 900 000 000	
		4 Avskrivninger	-17 400 000 000	
		5 Renter	- 8 900 000 000	29 989 000 000
	30	Avskrivninger	17 400 000 000	
	80	Renter	8 900 000 000	
5608		Renter av lån til statsforetak under Olje- og energidepartementet		
	80	Renter, Statnett SF	157 000 000	
	81	Renter, Statkraft SF	218 000 000	
		Totale inntekter		56 943 000 000

II.
Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 1999 kan gi tilsagn utover gitt bevilgning for inntil følgende beløp:

Kap	Post	Formål	i 1 000 kr
1800		Olje- og energidepartementet	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres	2 500
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat	
	72	Tilskudd til investeringer i ledningsnett, <i>kan overføres</i>	20 000
1830		Energiforskning	
	50	Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	20 000
1892		Kraftforsyningsberedskap	
	70	Tilskudd til sikringstiltak, <i>kan overføres</i>	2 500

III.
Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 1999 kan overskride bevilgninger under:

1. kap 1810 Oljedirektoratet, post 01 Driftsutgifter, mot tilsvarende merinntekt under kap 4810 Oljedirektoratet, post 05 Salg av publikasjoner og post 06 Ymse inntekter.
2. kap 1810 Oljedirektoratet, post 21 Spesielle driftsutgifter, mot tilsvarende merinntekt under kap 4810

Oljedirektoratet, post 02 Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet.

3. kap 1820 Norges vassdrags- og energidirektorat, post 21 Spesielle driftsutgifter, mot tilsvarende merinntekt under kap 4820 Norges vassdrags- og energidirektorat, post 02 Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet.»
Og det er forslag nr. 2, fra Sosialistisk Venstreparti:

«I.

På statsbudsjettet for 1999 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
1800		Olje- og energidepartementet (jf. kap. 4800)		
	1	Driftsutgifter	91 150 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	20 000 000	
1810		Oljedirektoratet (jf. kap. 4810)		
	1	Driftsutgifter	220 950 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	58 500 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	5 000 000	
	70	Tilskudd til PETRAD, <i>kan overføres</i>	7 000 000	
	71	Tilskudd til Norsk Oljemuseum, <i>kan overføres</i>	22 500 000	
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 4820 og 4829)		
	1	Driftsutgifter	179 600 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	31 500 000	
	30	Forbygningsarbeider og oppryddingstiltak, <i>kan overføres</i>	41 700 000	
	72	Tilskudd til investeringer i ledningsnett, <i>kan overføres</i>	80 000 000	
1825		Energiøkonomisering		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	59 000 000	
	61	Tilskudd til øøk-tiltak i kommunale og fylkeskommunale bygg, <i>kan overføres</i>	50 000 000	
	70	Tilskudd til øøk-tiltak i statlige bygg, <i>kan overføres</i>	50 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	71	Tilskudd til enøk-tiltak, <i>kan overføres</i>	66 000 000	
	72	Introduksjon av ny energiteknologi og bioenergi, <i>kan overføres</i>	203 000 000	
	73	Produksjonstøtte til vindkraft	1 500 000	
1830		Energiforskning (jf. kap. 4829)		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	10 000 000	
	50	Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	660 000 000	
	70	Internasjonale samarbeids- og utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	9 600 000	
1891		Oljeforsyningsberedskap		
	1	Driftsutgifter	19 790 000	
	30	Sikring og oppgradering av drivstoffanlegg, <i>kan overføres</i>	3 000 000	
1892		Kraftforsyningsberedskap		
	1	Driftsutgifter	610 000	
	70	Tilskudd til sikringstiltak, <i>kan overføres</i>	2 600 000	
2440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (jf. kap. 5440)		
	22	Fjerningsutgifter	8 000 000	
	30	Investeringer	24 220 000 000	
	50	Overføring til Statens petroleumsforsikringsfond	600 000 000	
2442		Disponering av innretninger på kontinentalsokkelen		
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	9 000 000	
		Totale utgifter		26 730 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
I n n t e k t e r				
4810		Oljedirektoratet (jf. kap. 1810)		
	1	Gebyr- og avgiftsinntekter	2 100 000	
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	14 000 000	
	3	Refusjon av tilsynsutgifter	54 000 000	
	4	Salg av undersøkelsesmateriale	15 000 000	
	5	Salg av publikasjoner	4 000 000	
	6	Ymse inntekter	1 400 000	
	8	Inntekter barnehage	2 800 000	
4820		Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 1820)		
	1	Gebyr- og avgiftsinntekter	11 600 000	
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	22 600 000	
4829		Konsesjonsavgiftsfondet (jf. kap. 1820 og 1830)		
	50	Overføring fra fondet	106 500 000	
4860		Statsforetak under Olje- og energidepartementet		
	80	Inntekter fra oppgjørsordningen for utenlandshandelen med kraft	45 000 000	
5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (jf. kap. 2440)		

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	24	Driftsresultat:		
	1	Driftsinntekter	72 900 000 000	
	2	Driftsutgifter	-14 711 000 000	
	3	Lete- og feltutviklingsutgifter	-1 800 000 000	
	4	Avskrivninger	-17 400 000 000	
	5	Renter	-8 900 000 000	30 089 000 000
	30	Avskrivninger	17 400 000 000	
	80	Renter	8 900 000 000	
5608		Renter av lån til statsforetak under Olje- og energidepartementet		
	80	Renter, Statnett SF	157 000 000	
	81	Renter, Statkraft SF	218 000 000	
		Totale inntekter		57 043 000 000

II.

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 1999 kan gi tilsagn utover gitt bevilgning for inntil følgende beløp:

Kap	Post	Formål	i 1 000 kr
1800		Olje- og energidepartementet	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	2 500
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat	
	72	Tilskudd til investeringer i ledningsnett, <i>kan overføres</i>	20 000
1830		Energiforskning	
	50	Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	20 000
1892		Kraftforsyningsberedskap	
	70	Tilskudd til sikringstiltak, <i>kan overføres</i>	2 500

III.

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 1999 kan overskride bevilgninger under:

1. kap 1810 Oljedirektoratet, post 01 Driftsutgifter, mot tilsvarende merinntekt under kap 4810 Oljedirektoratet, post 05 Salg av publikasjoner og post 06 Ymse inntekter.
2. kap 1810 Oljedirektoratet, post 21 Spesielle driftsutgifter, mot tilsvarende merinntekt under kap 4810 Oljedirektoratet, post 02 Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet.
3. kap 1820 Norges vassdrags- og energidirektorat, post 21 Spesielle driftsutgifter, mot tilsvarende merinntekt under kap 4820 Norges vassdrags- og energidirektorat, post 02 Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet.»
Det voteres først over forslaget fra Sosialistisk Venstreparti, deretter over forslaget fra Arbeiderpartiet og til slutt over innstillingen.

V o t e r i n g :

1. Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble mot 5 stemmer ikke bifalt.

2. Forslaget fra Arbeiderpartiet ble med 59 mot 40 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 19.36.36)
3. Komiteens innstilling – I, II og III – bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

B. Andre forslag vedrørende Olje- og energidepartementet

I.

Godkjenning av prosjekter på norsk kontinentalsokkel
Stortinget samtykker i at Kongen i 1999 kan godkjenne prosjekter på norsk kontinentalsokkel under følgende forutsetninger:

1. Prosjektet må ikke ha prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.
2. Øvre grense for de samlede investeringer pr prosjekt utgjør 5 mrd kroner.
3. Hvert enkelt prosjekt må vise akseptabel samfunnsøkonomisk lønnsomhet og være rimelig robust mot endringer i prisutviklingen for olje og naturgass.

4. Det må være bevilgningsmessig dekning for investeringene under kap 2440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten.

Presidenten: Her foreligger et avvikende forslag, nr. 3, fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre:

«Godkjenning av prosjekter på norsk kontinentalsokkel

Stortinget samtykker i at Kongen i 1999 kan godkjenne prosjekter på norsk kontinentalsokkel under følgende forutsetninger:

1. Prosjektet må ikke ha prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.
2. Øvre grense for de samlede investeringer pr. prosjekt utgjør 3 mrd. kroner.
3. Hvert enkelt prosjekt må vise akseptabel samfunnsøkonomisk lønnsomhet og være rimelig robust mot endringer i prisutviklingen for olje og naturgass.
4. Det må være bevilgningsmessig dekning for investeringene under kap. 2440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten.»

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre bifaltes innstillingen med 66 mot 30 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 19.37.20)

Videre var innstillet:

II.

Godkjenning av vederlagsfri overføring av eiendomsrett

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 1999 kan godkjenne vederlagsfri overføring av eiendomsrett fra en rettighetshavergruppe hvor SDØE er en av rettighetshaverne, til en annen rettighetshavergruppe. Det forutsettes at SDØE er sikret tilstrekkelig bruksrett. Denne fullmakt vil gjelde for de prosjekter hvor Kongen har fått fullmakt til å godkjenne plan for utbygging/anlegg og drift, samt ved mindre endringer for prosjekter hvor plan for utbygging/anlegg og drift allerede er godkjent. Fullmakten gis under forutsetning av at overføring av eiendomsrett ikke har prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.

III.

Godkjenning av salg av SDØE-andeler

Stortinget samtykker i at Kongen i 1999 kan godkjenne salg av SDØE-andeler i utvinningstillatelser der det antas at samlede utvinnbare ressurser i forekomstene er mindre enn 10 mill tonn oljeekvivalenter.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Da tar vi opp IV, som er omgjort til oversendelsesforslag. Forslaget lyder i endret form:

«IV

Det henstilles til Regjeringen å forlenge fristen for søknader om refusjon av dokumentavgift fram til 31.12.98.»

Presidenten foreslår at forslaget oversendes Regjeringen uten realitetsvotering. – Det anses vedtatt.

Videre var innstillet:

V.

Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett om å gi en vurdering av konsekvensene av å avvike ordningen med refusjon av dokumentavgift for kraftselskaper. Det bes lagt særlig vekt på konsekvensene av manglende strukturendringer sett i lys av at EUs elektrisitetsmarked åpnes for konkurranse. Det bes vurdert om det er rom for å gjeninnføre refusjonsordningen for siste halvdel av 1999, eventuelt erstatte refusjonsordningen med et helt eller delvis avgiftsfritak.

Presidenten: Det er Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Høyre som står bak dette romertallet.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 69 mot 31 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 19.38.19)

Presidenten: Vi går da over til rammeområde 13 og starter med mindretallsforslagene.

Vi tar først opp til votering forslag nr. 11, fra Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget er kjent med de positive virkninger kalking har for livet i vann og vassdrag og ber Regjeringen øke innsatsen på dette området.»

Her har Fremskrittspartiet varslet sin støtte.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 75 mot 23 stemmer ikke bifalt. (Voteringsutskrift kl. 19.38.46)

Presidenten: Forslag nr. 12, fra Sosialistisk Venstreparti, tas opp til votering. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen styrke forskningen på miljøkonsekvenser knyttet til drift av fiskeoppdrettsanlegg.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble mot 5 stemmer ikke bifalt.

Presidenten: Forslagene nr. 9 og 10, fra Fremskrittspartiet og Høyre, tas opp til votering.

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å utarbeide en plan for gradvis salg av statens eierandeler i Norsk Avfallshåndtering AS.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen skille ut den forretningsmessige virksomheten til Statens Kartverk

som eget selskap. Det nye selskapet omdannes til aksjeselskap og selges.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet og Høyre ble med 73 mot 37 ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.39.12)

Komiteen hadde innstillet:

C. Rammeområde 13 (Miljø)

I.

På statsbudsjettet for 1999 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
1400		Miljøverndepartementet (jf. kap. 4400)		
	1	Driftsutgifter	122 460 000	
1401		Opplysningsvirksomhet, tilskudd til organisasjoner		
	1	Driftsutgifter	9 122 000	
	70	Driftstilskudd til frivillige miljøvern-organisjoner	24 765 000	
1406		Miljøvernavdelingene ved fylkesmannsembetene (jf. kap. 4406)		
	1	Driftsutgifter	170 527 000	
	70	Tilskudd til kalking og lokale fiskeformål, <i>kan overføres</i>	110 100 000	
1410		Miljøvernforskning (jf. kap. 4410)		
	50	Basisbevilgninger til miljøforskningsinstituttene	83 610 000	
	51	Forskningsprogrammer m.m.	94 074 000	
	52	Rekutteringsstipend til kvinnelige miljøvernforskere	3 200 000	
	53	Internasjonalt miljøvernforsknings-samarbeid	5 000 000	
	70	Nasjonale oppgaver ved miljøforskningsinstituttene	22 151 000	
	71	Miljøforskningsavtale Norge-EU	11 800 000	
	79	Diverse tilskudd	6 000 000	
1422		Biomangfold, friluftsliv og kulturminner		
	1	Driftsutgifter	8 699 000	
1425		Vilt- og fisketiltak (jf. kap. 4425)		
	1	Driftsutgifter	33 944 000	
	60	Kommunal vilt- og fiskeforvaltning, <i>kan overføres</i>	23 500 000	
	65	Fallvilt, <i>kan overføres</i>	7 000 000	
	70	Tilskudd til fiskeformål, <i>kan overføres</i>	5 500 000	
	71	Tilskudd til viltformål, <i>kan overføres</i>	14 895 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	72	Erstatninger for hjorteviltskader, <i>kan overføres</i>	2 793 000	
1426		Statens naturoppsyn (jf. kap. 4426)		
	1	Driftsutgifter	37 374 000	
	30	Tiltak i nasjonalparkene, <i>kan overføres</i>	2 500 000	
	31	Tiltak i naturvern- og friluftsområder, <i>kan overføres</i>	10 613 000	
	32	Skjærgårdsparker m.v., <i>kan overføres</i>	9 835 000	
	70	Tilskudd til naturoppsyn, <i>kan overføres</i> ...	500 000	
1427		Direktoratet for naturforvaltning (jf. kap. 4427)		
	1	Driftsutgifter	79 794 000	
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluft som- råder, <i>kan overføres</i>	14 785 000	
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner, <i>kan overføres</i>	13 500 000	
	33	Statlige erverv, barskogvern, <i>kan overføres</i>	26 154 000	
	34	Statlige erverv, nasjonalparker, <i>kan overføres</i>	1 000 000	
	60	Kommunal naturforvaltning, <i>kan overføres</i>	9 212 000	
	62	Tilskudd til interkommunale friluftsråd, <i>kan overføres</i>	3 300 000	
	73	Erstatninger og forebyggende tiltak mot rovviltskader, <i>kan overføres</i>	96 002 000	
	74	Tilskudd til friluftslivstiltak, <i>kan overføres</i>	4 670 000	
	75	Internasjonale avtaler og medlemskap	832 000	
	76	Tilskudd til kulturlandskapstiltak, <i>kan overføres</i>	1 500 000	
	77	Tilskudd til naturinformasjonssentra, <i>kan overføres</i>	5 400 000	
1429		Riksantikvaren (jf. kap. 4429)		
	1	Driftsutgifter	64 859 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under</i> <i>postene 72 og 73</i>	14 300 000	
	33	Statlige erverv/erstatninger, tiltak, <i>kan overføres</i>	500 000	
	60	Regionale kulturminnetiltak, <i>kan overføres</i> ,	18 000 000	
	72	Vern og sikring av fredete og bevarings- verdige kulturminner og kulturmiljøer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i> <i>og post 60</i>	59 158 000	
	73	Brannsikring og beredskapstiltak, <i>kan</i> <i>overføres, kan nyttes under post 21</i>	6 453 000	
	75	Internasjonalt samarbeid, <i>kan overføres</i>	900 000	
1441		Statens forurensningstilsyn (jf. kap. 4441)		
	1	Driftsutgifter	216 382 000	
	39	Opprydningstiltak, <i>kan overføres</i>	19 500 000	
	62	Lokal Agenda 21, tilskudd til utvikling av miljøvennlige lokalsamfunn, <i>kan overføres</i>	4 000 000	
	63	Tilskudd til kommunale avløpstiltak, <i>kan overføres</i>	72 613 000	
	64	Aksjon Jærvassdrag, <i>kan overføres</i>	3 462 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	72	Tilskudd til utvikling av mer miljøeffektive produkter og bygg, <i>kan overføres</i>	10 500 000	
	73	Tilskudd til biloppsamlingssystemet	71 900 000	
	75	Utbetaling av pant for bilvrak, <i>overslagsbevilgning</i>	136 152 000	
	76	Refusjon av smøreoljeavgifter	40 000 000	
1442		Miljødata, forurensning og miljøeffektivitet		
	1	Driftsutgifter	13 461 000	
	70	Tilskudd til kompetanseformidling og informasjon om miljøvennlig produksjon og forbruk, <i>kan overføres</i>	35 600 000	
1443		Miljøovervåking og akutt forurensning		
	1	Driftsutgifter	44 550 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	4 100 000	
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	7 743 000	
1463		Regional og lokal planlegging		
	1	Driftsutgifter	25 903 000	
	63	Lokal Agenda 21 og utvikling av miljøvennlige byer og tettsteder, <i>kan overføres</i>	11 682 000	
	71	Tilskudd til GRID, <i>kan overføres</i>	4 000 000	
	74	Lokal Agenda 21, tilskudd til tiltak i organisasjoners regi, <i>kan overføres</i>	18 474 000	
1465		Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk		
	21	Betaling for statsoppdraget	319 997 000	
1470		Internasjonalt samarbeid, tiltak for luftmiljø og polarforvaltning (jf. kap. 4470)		
	1	Driftsutgifter	20 265 000	
	70	Tilskudd til AMAP, <i>kan overføres</i>	2 200 000	
	71	Internasjonale organisasjoner, <i>kan overføres</i>	28 840 000	
	72	Miljøverntiltak i nordområdene, <i>kan overføres</i>	9 500 000	
	75	Støtte til internasjonale miljøtiltak og nasjonale energitiltak, <i>kan overføres</i>	4 981 000	
2465		Statens kartverk (jf. kap. 5491 og 5603)		
	24	Driftsresultat:		
	1	Driftsinntekter	-500 997 000	
	2	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	469 222 000	
	3	Avskrivninger	23 084 000	
	4	Renter av statens kapital	4 691 000	
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	17 000 000	
		Totale utgifter		2 379 086 000
I n n t e k t e r				
4400		Miljøverndepartementet (jf. kap. 1400)		
	2	Ymse inntekter	703 000	
	9	Internasjonale oppdrag	607 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
4406		Miljøvernavdelingene ved fylkesmannsembetene (jf. kap. 1406)		
	2	Ymse inntekter	4 453 000	
	3	Oppdragsinntekter	3 219 000	
4410		Miljøvernforskning (jf. kap. 1410)		
	50	Tilskudd fra diverse fond	5 868 000	
4425		Refusjoner fra Viltfondet og Statens fiskefond (jf. kap. 1425)		
	51	Viltfondet	67 000 000	
	52	Statens fiskefond	20 632 000	
4426		Statens naturoppsyn (jf. kap. 1426)		
	1	Ymse inntekter	614 000	
4427		Direktoratet for naturforvaltning (jf. kap. 1427)		
	1	Ymse inntekter	6 442 000	
	9	Internasjonale oppdrag	500 000	
	54	Gebyrer	2 300 000	
4429		Riksantikvaren (jf. kap. 1429)		
	2	Refusjon og diverse inntekter	2 611 000	
	9	Internasjonale oppdrag	500 000	
4441		Statens forurensningstilsyn (jf. kap. 1441)		
	1	Refusjon av kontrollutgifter	6 158 000	
	2	Inntekter, SFTs oljevernavdeling i Horten ..	2 020 000	
	4	Gebyrer	13 259 000	
	5	Leieinntekter	1 208 000	
	8	Inntekter fra salg av bilvrak	27 000 000	
	9	Internasjonale oppdrag	5 780 000	
		Totale inntekter		170 874 000

II.

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 1999 kan gi tilsagn utover bevilgning for inntil følgende beløp (1000 kroner):

Kap	Post	Formål	
1425		Vilt- og fisketiltak	
	70	Tilskudd til fiskeformål, kan overføres	2 000
1427		Direktoratet for naturforvaltning	
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder, kan overføres	10 000
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner, kan overføres	45 066
	33	Statlige erverv, barskogvern, kan overføres	26 000
	34	Statlige erverv, nasjonalparker, kan overføres	3 500
	60	Kommunal naturforvaltning, kan overføres	5 760
1429		Riksantikvaren	
	72	Vern og sikring av fredete og bevaringsverdige kulturminner og kulturmiljøer, kan overføres, kan nyttes under post 21	6 500
	73	Brannsikring og beredskapstiltak, kan overføres, kan nyttes under post 21	2 000
1441		Statens forurensningstilsyn	
	63	Tilskudd til kommunale avløpstiltak, kan overføres	340 199
1442		Miljødata, forurensning og miljøeffektivitet	
	70	Tilskudd til kompetanseformidling og informasjon om miljøvennlig produksjon og forbruk, kan overføres	15 066

Kap	Post	Formål	
2422		Statens miljøfond	
	90	Statens miljøfond, lån	150 000
1463		Regional og lokal planlegging	
	63	Lokal Agenda 21 og utvikling av miljøvennlige byer og tettsteder, <i>kan overføres</i>	3 000
1470		Internasjonalt samarbeid, tiltak for luftmiljø og polarforvaltning	
	73	Miljøtiltak til nikkilverkene på Kola, <i>kan overføres</i>	270 000

III.

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 1999 kan:

- foreta bestillinger for inntil kr 2 911 000 utover bevilgning på kap 1441, post 39 Statlige oppryddingstiltak, *kan overføres*.
- foreta bestillinger for inntil kr 3 000 000 utover bevilgning på kap 1443, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*.

IV.

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 1999 kan:

- gi nye garantier for inntil 55 pst av lån, dog begrenset oppad til kr 217 000 000 til Norsk Avfallshandtering A/S, men slik at garantirammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger kr 250 000 000.
- gjøre følgende unntak fra ellers gjeldende garanti-vilkår:
 - garantimottaker skal ikke betale garantiprosj- sjon.
 - det skal ikke settes av særskilte midler til å dekke eventuelle tap på garantier.

V.

Fullmakt til utgiftsføring uten bevilgning

Stortinget samtykker i at det under kapittel 1442, post 73 kan utgiftsføres uten bevilgning fastslåtte tap på garantier for lån til miljøverntiltak og energiøkonomiseringsformål som staten er juridisk forpliktet til å dekke.

VI.

Andre romertallsvedtak

Stortinget samtykker i at

- Statens kartverk i 1999, uten framlegg for Stortinget og såfremt det kan dekkes av reguleringsfondet, kan avvike sitt driftsbudsjett.
- Statens kartverk i 1999 kan inngå avtaler om kjøp av sjømålingsdata og kartgrunnlag for inntil 20 mill kroner utover bevilgning under kap 1465 post 21 Betaling for statsoppdraget.

Presidenten: Her foreligger et avvikende forslag, nr. 8, fra Arbeiderpartiet. Forslaget lyder:

«I.

På statsbudsjettet for 1999 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
1400		Miljøverndepartementet (jf. kap. 4400)		
	1	Driftsutgifter	122 460 000	
1401		Opplysningsvirksomhet, tilskudd til organisasjoner		
	1	Driftsutgifter	9 122 000	
	70	Driftstilskudd til frivillige miljøvern- organisasjoner	24 765 000	
1406		Miljøvernavdelingene ved fylkesmannsembetene (jf. kap. 4406)		
	1	Driftsutgifter	170 527 000	
	70	Tilskudd til kalking og lokale fiskefor mål, <i>kan overføres</i>	110 100 000	
1410		Miljøvernforskning (jf. kap. 4410)		
	50	Basisbevilgninger til miljøforskning sinstituttene	84 610 000	
	51	Forskningsprogrammer m.m.	95 074 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	52	Rekrutteringsstipend til kvinnelige miljøvernforskere	3 200 000	
	53	Internasjonalt miljøvernforskningssamarbeid	5 000 000	
	70	Nasjonale oppgaver ved miljøforskningsinstituttene	22 151 000	
	71	Miljøforskningsavtale Norge-EU	11 800 000	
	79	Diverse tilskudd	6 000 000	
1422		Biomangfold, friluftsliv og kulturminner		
	1	Driftsutgifter	8 699 000	
1425		Vilt- og fisketiltak (jf. kap. 4425)		
	1	Driftsutgifter	33 944 000	
	60	Kommunal vilt- og fiskeforvaltning, kan overføres	23 500 000	
	65	Fallvilt, kan overføres	7 000 000	
	70	Tilskudd til fiskeformål, kan overføres	5 500 000	
	71	Tilskudd til viltformål, kan overføres	14 895 000	
	72	Erstatninger for hjorteviltskader, kan overføres	2 793 000	
1426		Statens naturoppsyn (jf. kap. 4426)		
	1	Driftsutgifter	37 374 000	
	30	Tiltak i nasjonalparkene, kan overføres ...	2 500 000	
	31	Tiltak i naturvern- og friluftsområder, kan overføres	10 613 000	
	32	Skjærgårdsparker m.v., kan overføres	9 835 000	
	70	Tilskudd til naturoppsyn, kan overføres ...	500 000	
1427		Direktoratet for naturforvaltning (jf. kap. 4427)		
	1	Driftsutgifter	80 794 000	
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder, kan overføres	20 385 000	
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner, kan overføres	13 500 000	
	33	Statlige erverv, barskogvern, kan overføres	20 154 000	
	34	Statlige erverv, nasjonalparker, kan overføres	1 000 000	
	60	Kommunal naturforvaltning, kan overføres	6 212 000	
	62	Tilskudd til interkommunale friluftsråd, kan overføres	6 000 000	
	73	Erstatninger og forebyggende tiltak mot rov- viltskader, kan overføres	101 002 000	
	74	Tilskudd til friluftslivstiltak, kan overføres	6 770 000	
	75	Internasjonale avtaler og medlemskap	832 000	
	76	Tilskudd til kulturlandskapstiltak, kan overføres	1 500 000	
	77	Tilskudd til naturinformasjonssentra, kan overføres	5 400 000	
1429		Riksantikvaren (jf. kap. 4429)		
	1	Driftsutgifter	64 859 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under postene 72 og 73	16 300 000	
	33	Statlige erverv/erstatninger, tiltak, kan overføres	500 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	60	Regionale kulturminnetiltak, <i>kan overføres,</i>	18 000 000	
	72	Vern og sikring av fredete og bevaringsverdige kulturminner og kulturmiljøer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21 og post 60</i>	63 158 000	
	73	Brannsikring og beredskapstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	6 453 000	
	75	Internasjonalt samarbeid, <i>kan overføres</i> ...	900 000	
1441		Statens forurensningstilsyn (jf. kap. 4441)		
	1	Driftsutgifter	216 444 000	
	39	Opprydningstiltak, <i>kan overføres</i>	20 500 000	
	62	Lokal Agenda 21, tilskudd til utvikling av miljøvennlige lokalsamfunn, <i>kan overføres</i>	4 000 000	
	63	Tilskudd til kommunale avløpstiltak, <i>kan overføres</i>	62 613 000	
	72	Tilskudd til utvikling av mer miljøeffektive produkter og bygg, <i>kan overføres</i>	10 500 000	
	73	Tilskudd til biloppsamlingssystemet	71 900 000	
	75	Utbetaling av pant for bilvrak, <i>overslagsbevilgning</i>	136 152 000	
	76	Refusjon av smøreoljeavgifter	40 000 000	
1442		Miljødata, forurensning og miljøeffektivitet		
	1	Driftsutgifter	13 461 000	
	70	Tilskudd til kompetanseformidling og informasjon om miljøvennlig produksjon og forbruk, <i>kan overføres</i>	35 600 000	
1443		Miljøovervåking og akutt forurensning		
	1	Driftsutgifter	44 550 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	4 100 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	7 743 000	
1463		Regional og lokal planlegging		
	1	Driftsutgifter	25 903 000	
	63	Lokal Agenda 21 og utvikling av miljøvennlige byer og tettsteder, <i>kan overføres</i>	12 682 000	
	71	Tilskudd til GRID, <i>kan overføres</i>	4 000 000	
	74	Lokal Agenda 21, tilskudd til tiltak i organisasjoners regi, <i>kan overføres</i>	13 474 000	
1465		Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk		
	21	Betaling for statsoppdraget	320 997 000	
1470		Internasjonalt samarbeid, tiltak for luftmiljø og polarforvaltning (jf. kap. 4470)		
	1	Driftsutgifter	20 265 000	
	70	Tilskudd til AMAP, <i>kan overføres</i>	2 200 000	
	71	Internasjonale organisasjoner, <i>kan overføres</i>	28 840 000	
	72	Miljøverntiltak i nordområdene, <i>kan overføres</i>	9 500 000	
	75	Støtte til internasjonale miljøtiltak og nasjonale energitiltak, <i>kan overføres</i>	4 981 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
2465		Statens kartverk (jf. kap. 5491 og 5603)		
	24	Driftsresultat:		
		1 Driftsinntekter	-500 997 000	
		2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	469 222 000	
		3 Avskrivninger	23 084 000	
		4 Renter av statens kapital	4 691 000	-4 000 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>		17 000 000
		Totale utgifter		2 379 086 000

I n n t e k t e r

4400		Miljøverndepartementet (jf. kap. 1400)		
	2	Ymse inntekter	703 000	
	9	Internasjonale oppdrag	607 000	
4406		Miljøvernavdelingene ved fylkesmannsembetene (jf. kap. 1406)		
	2	Ymse inntekter	4 453 000	
	3	Oppdragsinntekter	3 219 000	
4410		Miljøvernforskning (jf. kap. 1410)		
	50	Tilskudd fra diverse fond	5 868 000	
4425		Refusjoner fra Viltfondet og Statens fiskefond (jf. kap. 1425)		
	51	Viltfondet	67 000 000	
	52	Statens fiskefond	20 632 000	
4426		Statens naturoppsyn (jf. kap. 1426)		
	1	Ymse inntekter	614 000	
4427		Direktoratet for naturforvaltning (jf. kap. 1427)		
	1	Ymse inntekter	6 442 000	
	9	Internasjonale oppdrag	500 000	
	54	Gebyrer	2 300 000	
4429		Riksantikvaren (jf. kap. 1429)		
	2	Refusjon og diverse inntekter	2 611 000	
	9	Internasjonale oppdrag	500 000	
4441		Statens forurensningstilsyn (jf. kap. 1441)		
	1	Refusjon av kontrollutgifter	6 158 000	
	2	Inntekter, SFTs oljevernnavdeling i Horten	2 020 000	
	4	Gebyrer	13 259 000	
	5	Leieinntekter	1 208 000	
	8	Inntekter fra salg av bilvrak	27 000 000	
	9	Internasjonale oppdrag	5 780 000	
		Totale inntekter		170 874 000

II.
Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 1999 kan gi tilsagn utover bevilgning for inntil følgende beløp: (1 000 kroner):

Kap	Post	Formål	
1425		Vilt- og fisketiltak	
	70	Tilskudd til fiskeformål, <i>kan overføres</i>	2 000
1427		Direktoratet for naturforvaltning	
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder, <i>kan overføres</i>	10 000
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner, <i>kan overføres</i>	45 066
	33	Statlige erverv, barskogvern, <i>kan overføres</i>	26 000
	34	Statlige erverv, nasjonalparker, <i>kan overføres</i>	3 500
	60	Kommunal naturforvaltning, <i>kan overføres</i>	5 760
1429		Riksantikvaren	
	72	Vern og sikring av fredete og bevaringsverdige kulturminner og kulturmiljøer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	6 500
	73	Brannsikring og beredskapstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	2 000
1441		Statens forurensningstilsyn	
	63	Tilskudd til kommunale avløpstiltak, <i>kan overføres</i>	340 199
1442		Miljødata, forurensning og miljøeffektivitet	
	70	Tilskudd til kompetanseformidling og informasjon om miljøvennlig produksjon og forbruk, <i>kan overføres</i>	15 066
2422		Statens miljøfond	
	90	Statens miljøfond, lån	150 000
1463		Regional og lokal planlegging	
	63	Lokal Agenda 21 og utvikling av miljøvennlige byer og tettsteder, <i>kan overføres</i>	3 000
1470		Internasjonalt samarbeid, tiltak for luftmiljø og polarforvaltning	
	73	Miljøtiltak til nikkerverkene på Kola, <i>kan overføres</i>	270 000

III.
Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 1999 kan:

- foreta bestillinger for inntil kr 2 911 000 utover bevilgning på kap 1441, post 39 Statlige oppryddingstiltak, *kan overføres*.
- foreta bestillinger for inntil kr 3 000 000 utover bevilgning på kap 1443, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*.

IV.
Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 1999 kan:

- gi nye garantier for inntil 55 pst av lån, dog begrenset oppad til kr 217 000 000 til Norsk Avfallshandtering A/S, men slik at garantirammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger kr 250 000 000.
- gjøre følgende unntak fra ellers gjeldende garantivilkår:
 - garantimottaker skal ikke betale garantiprosjion.
 - det skal ikke settes av særskilte midler til å dekke eventuelle tap på garantier.

V.

Fullmakt til utgiftsføring uten bevilgning

Stortinget samtykker i at det under kapittel 1442, post 73 kan utgiftsføres uten bevilgning fastslåtte tap på garantier for lån til miljøverntiltak og energiøkonomiseringsformål som staten er juridisk forpliktet til å dekke.

VI.

Andre romertallsvedtak

Stortinget samtykker i at

- Statens kartverk i 1999, uten framlegg for Stortinget og såfremt det kan dekkes av reguleringsfondet, kan avvike sitt driftsbudsjett.
- Statens kartverk i 1999 kan inngå avtaler om kjøp av sjømålingsdata og kartgrunnlag for inntil 20 mill kroner utover bevilgning under kap 1465 post 21 Betaling for statsoppdraget.»

Presidenten: Det voteres først over dette forslaget og deretter over innstillingen.

V o t e r i n g :

- Forslaget fra Arbeiderpartiet ble med 60 mot 40 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 19.39.47)
- Komiteens innstilling bifaltes mot 5 stemmer.

Videre var innstillet:

V o t e r i n g :

D. Andre forslag vedrørende Miljøverndepartementet

Komiteens innstilling bifaltes med 82 mot 15 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 19.40.31)

Stortinget ber Regjeringen foreta en gjennomgang av friluftspolitikken og fremme en ny friluftsmelding i løpet av inneværende periode.

Votering i sak nr. 5

Komiteen hadde innstillet:

Presidenten: Her har Fremskrittspartiet varslet at de vil stemme imot.

I.

På statsbudsjettet for 1998 vert det gjort følgende endringar:

Kap.	Post	Føremål	Kroner
U t g i f t e r :			
1400		Miljøverndepartementet (jf. kap. 4400)	
	01	Driftsutgifter, vert r e d u s e r t med	3 840 000
1406		Miljøvernavdelingane ved fylkesmannsembeta (jf. kap. 4406)	
	01	Driftsutgifter, vert a u k a med	1 281 000
1410		Miljøvernforskning (jf. kap. 4410)	
	50	Basisløyvingar og andre tilskott til miljøinstitutta, vert r e d u s e r t med	1 000 000
1427		Direktoratet for naturforvaltning (jf. kap. 4427)	
	33	Statleg erverv, barskogvern, vert r e d u s e r t med	10 000 000
	67	Lokal Agenda 21, tilskott til Aksjon Vannmiljø, vert r e d u s e r t med	2 000 000
	73	Erstatningar og førebyggjande tiltak mot rovviltskadar, kan overførast, vert a u k a med	5 000 000
1441		Statens forureiningstilsyn (jf. kap. 4441)	
	39	Ryddingstiltak, vert a u k a med	2 500 000
	64	Aksjon Jærvassdraget, vert r e d u s e r t med	2 000 000
1442		Vannmiljø-, avfalls- og spesialavfallstiltak	
	01	Driftsutgifter, vert a u k a med	3 934 000
	70	Tilskott til kompetanseformidling og informasjon om miljøvenleg produksjon og forbruk, vert a u k a med	7 000 000
	73	Verkeleggjering av garantiansvar for miljøvernlån, vert a u k a med	22 732 000
1443		Miljøovervaking og akutt ureining	
	45	Kjøp av større utstyr og vedlikehald, vert r e d u s e r t med	3 500 000
1449		Refusjonsordningar for spesialavfall – bilvrak og spillolje (jf. kap. 4449)	
	76	Refusjon av smøreoljeavgifta, vert r e d u s e r t med	4 000 000
1463		Regional og lokal planlegging (jf. kap. 4463)	
	63	Lokal agenda 21, utvikling av miljøbyer, kan overførast, vert r e d u s e r t med	1 000 000
	72	Tilskott til kartlegging av rasutsette fareområder, vert r e d u s e r t med	500 000
	74	Lokal Agenda 21 Tilskott til tiltak i regi av organisasjonar, vert b e v i l g a med	10 000 000
1465		Statens kjøp av tenester i Statens Kartverk	
	21	Betaling for statsoppdrag, vert a u k a med	3 840 000
2465		Statens kartverk (jf. kap. 5491 og 5603)	
	45	Kjøp av utstyr, samt vedlikehald, kan overførast, vert r e d u s e r t med	1 500 000
1470		Internasjonalt samarbeid, tiltak for luftmiljø og polarforvaltning (jf. kap. 4470)	
	71	Internasjonale organisasjonar, vert a u k a med	1 403 000
1471		Norsk Polarinstitutt (jf. kap. 4471)	
	01	Driftsutgifter, vert a u k a med	2 000 000
I n n t e k t e r :			
4410		Miljøvernforskning (jf. kap. 1410)	
	50	Tilskott frå diverse fond, vert r e d u s e r t med	2 868 000
4425		Refusjonar frå Viltfondet og Statens fiskefond (jf. kap. 1425)	
	52	Statens fiskefond, vert r e d u s e r t med	132 000

Kap.	Post	Føremål	Kroner
4442		Vannmiljø-, avfalls- og spesialavfallstiltak (jf. kap. 1442)	
(NY)	01	Ymse inntekter, vert b e v i l g a med	3 934 000
4449		Refusjonsordninger for spesialavfall, bilvrak og spillolje (jf. kap. 1449)	
	08	Inntekter frå sal av bilvrak, vert r e d u s e r t med	2 000 000

II.

Tilsegnfullmakter

Stortinget samtykker i at ramma for tilsegn utover løyvinga for 1998 blir redusert med 3,0 mill. kroner frå kroner 11 000 000 til kroner 8 000 000 under kap. 1463 post 63 Lokal Agenda 21, utvikling av miljøbyer.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 6

Komiteen hadde innstillet:

I.

På statsbudsjettet for 1998 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
U t g i f t e r :			
1800		Olje- og energidepartementet	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , økes med	1 000 000
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat	
	32	Tilskudd til Haldenkanalen, <i>kan overføres</i> , økes med	2 500 000
	33	Flomskader, ekstraordinære forbygningsarbeider, <i>kan overføres</i> , r e d u s e r e s m e d	2 500 000
2440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten	
	30	Investeringer, ø k e s med	700 000 000
2442		Disponering av innretninger på kontinentalsokkelen	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , reduseres med	1 000 000
I n n t e k t e r :			
4800		Olje- og energidepartementet	
	01	Gebyr og avgiftsinntekter, r e d u s e r e s med	940 000
4810		Oljedirektoratet	
	02	Refusjon av tilsynsutgifter, r e d u s e r e s med	4 000 000
	04	Salg av undersøkelsesmateriale, ø k e s med	10 000 000
	05	Salg av publikasjoner, r e d u s e r e s med	700 000
5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten	
	24	Driftsresultat, r e d u s e r e s med	9 000 000 000
		Spesifikasjon:	
		Driftsinntekter	59 500 000 000
		Driftsutgifter	- 14 800 000 000
		Lete- og feltutviklingsutgifter	- 2 400 000 000
		Avskrivninger	- 13 650 000 000
		Renter	- 8 550 000 000
			20 100 000 000
	30	Avskrivninger, r e d u s e r e s med	350 000 000
	50	Overføring fra Statens petroleumsforsikringsfond, b e v i l g e s m e d	185 000 000
	80	Renter, r e d u s e r e s med	350 000 000
	85	Renter på mellomregnskapet, b e v i l g e s med	- 55 000 000

II.

Stortinget samtykker i at bevilgningen over kap. 1820 Norges vassdrags- og energidirektorat, post 71 Refusjon av dokumentavgift, påføres stikkordet «kan overføres».

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

S a k n r . 7

Referat

1. (84) Forslag fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen om nedsettelse av et utvalg for vurdering av nærings- og samfunnsmessige konsekvenser ved praktiseringen av landsplan for nasjonalparker og naturvernloven (Dokument nr. 8:16 (1998-99))
2. (85) Forslag fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen om nedsettelse av et utvalg for vurdering av næ-

rings- og samfunnsmessige konsekvenser av kulturminneloven (Dokument nr. 8:17 (1998-99))

Enst.: Nr. 1 og 2 sendes energi- og miljøkomiteen.

3. (86) Ny saldering av statsbudsjettet medregnet folkestrygden 1998 (St.prp. nr. 30 (1998-99))

Enst.: Sendes finanskomiteen.

4. (87) Forslag fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen om oppnevning av et utvalg for vurdering av konsekvensene som den tiltakende bruk av fullmaktslover har for befolkning og næringsliv. (Dokument nr. 8:15 (1998-99))

Enst.: Sendes kontroll- og konstitusjonskomiteen.

5. (88) Bedrifter hvor staten v/ Nærings- og Handelsdepartementet har eierinteresser (St.meld. nr. 18 (1998-99))

Enst.: Sendes næringskomiteen.

6. (89) NSB BA's virksomhet (St.meld. nr. 19 (1998-99))

Enst.: Sendes samferdselskomiteen.

Møtet hevet kl. 19.45.
